

OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO

III. OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO

O orzamento do Plan Estratéxico de Galicia 2015-2020 (en adiante PEG) para o ano 2020 ascende a 10.179,5 millóns de euros, importe referido ao orzamento consolidado, que comprende o das entidades con orzamento limitativo (Administración xeral, organismos autónomos e axencias públicas autonómicas e entidades públicas instrumentais de asesoramento ou consulta) e no que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (programa de gasto 911A).

A distribución por eixes, manifesta unha vez máis, que son os gastos destinados á **Benestar das persoas e as familias e á Cohesión social**, os que absorben unha maior parte do orzamento, como garantía e mantemento dos gastos sociais, e coa finalidade de lograr uns servizos públicos de calidade dirixidos á cidadanía, principalmente nos eidos da sanidade, xunto á mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación e o sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes. Así mesmo recolle a promoción da igualdade de oportunidades dos homes e mulleres galegas, ofrecendo ás persoas que se atopan con especiais dificultades os recursos e servizos que lles garantan a súa inclusión social. Ascende este eixe a **5.209,6 millóns de euros, e representa o 51,2% do total do PEG**.

En segundo lugar está a aposta pola **empregabilidade e o crecemento intelixente**, o eixe I, cun orzamento total de **3.205,6 millóns de euros, o 31,5% sobre o total**. Neste eixe atópanse as políticas de gastos vinculadas á I+D+i, que permitan integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento. Ademais destaca o fomento da actividade empresarial e comercial, co impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, o apoio á artesanía, a regulación sectorial e a protección da competencia. Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas e dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda, son tamén prioridades de actuación neste eixo.

Atopa así mesmo reflexo neste eixe, os gastos dirixidos ao mercado de traballo, coa finalidade de aumentar a empregabilidade e produtividade dos traballadores galegos a través da formación e innovación constante. Por outro lado, minimizar o fracaso escolar e aliñarse en resultados coas rexións líderes de Europa en tódolos niveis e impulsar o SUG cara á excelencia, son os principais retos aos que ten que facer fronte o sistema educativo, prioridade de actuación (PA) que representa o 22,1% do eixe.

O eixe 3 destinado a impulsar un **crecemento sustentable, ao territorio e á agricultura, montes e mar, presenta un orzamento de 1.078,3 millóns de euros, o 10,6% do total**, céntrase fundamentalmente en fomentar un sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.

Tamén neste eixe se inclúen os gastos dirixidos a fomentar unha economía baixa en carbono e unha enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe.

A potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados e a conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e a cohesión territorial son prioridades de actuación dentro do eixe.

Por último, establécese o reto de pechar un modelo consistente de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.

O eixe 4 presenta un importe de **526,7 millóns de euros, o 5,2% do total. Inclúe a consolidación dun modelo de crecemento vinculado á economía dixital, a través da mellora no uso e na calidade das TICs e no acceso ás mesmas.**

Inclúese tamén neste eixe o orzamento para apoiar á industria cultural e de medios, como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información, así como para a conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia e o impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado.

O eixe 5, alcanza os **159,3 millóns de euros e o 1,6% do orzamento.** Nel recóllese o obxectivo de alcanzar unha **administración moderna, eficiente e de calidade, baseada nunha función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público e unha administración transparente, eficiente e orientada a resultados.**

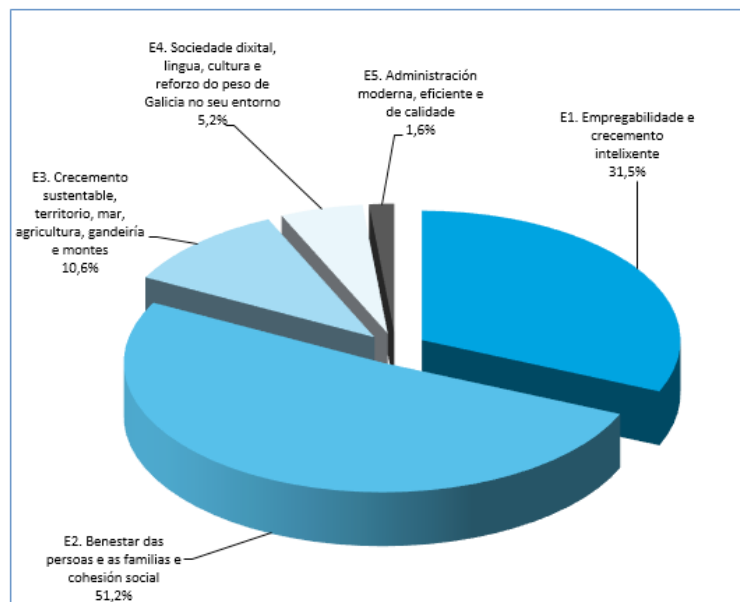
Cadro 1. Distribución por eixes do PEG 2015-2020 no orzamento 2020

Eixes	Importe	% total
E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	3.205.612.605	31,5
E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	5.209.580.842	51,2
E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes	1.078.325.673	10,6
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	526.670.142	5,2
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	159.283.888	1,6
Total	10.179.473.150	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

-

Gráfico 1. Distribución por eixes do PEG 2015-2020 no orzamento 2020

Fonte: Consellería de Facenda

A táboa seguinte mostra o orzamento 2020 por fonte de financiamento:

Cadro 2. Distribución do orzamento 2020 por fonte de financiamento

Fontes de financiamento	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	9.039.119.110	88,8
Orzamentos Xerais do Estado	498.625.865	4,9
FEDER	266.334.681	2,6
FEADER	203.773.489	2,0
FEMP	73.005.987	0,7
FSE	69.789.892	0,7
Transferencias Finalistas	15.815.494	0,2
FEAGA	9.298.841	0,1
INTERREG	2.063.298	0,0
L - PGCL	1.233.350	0,0
Outros Fondos Europeos	413.143	0,0
Total	10.179.473.150	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta memoria os **indicadores de produtividade** que se presentan e analizan son os **indicadores clave**, que son os **máis relevantes de entre todos os indicadores** de produtividade por Obxectivo Estratéxico. A selección realizouse no proceso de seguimento do PEG 15-20 coa participación dos responsables de indicadores das Consellerías, elaborouse unha ficha por cada un deles que contén a definición e os principais elementos de cada indicador que se pode consultar en <http://www.planestratexico.gal/seguimento>. Estes indicadores reflicten de xeito directo a contribución das actuacións e proxectos de gasto a cada obxectivo estratéxico, de acordo coa lóxica da intervención.

Nesta memoria inclúense tamén os indicadores de produtividade relativos á actividade de Augas de Galicia e da Axencia de Protección da Legalidade Urbanística (APLU).

III.1. EIXE 1: EMPREGABILIDADE E CRECEMENTO INTELIXENTE

Este eixe ten por obxectivo fomentar a actividade empresarial e aumentar a produtividade dos traballadores a través da formación e do impulso á innovación

Este eixe recolle un modelo integral de desenvolvemento que ten como fin principal que no 2020 se superen os postos de traballo destruídos pola crise. Esta situación acadaríase en base a unha modernización integral do sistema produtivo baseada na innovación e no coñecemento sen descoidar os sectores produtivos tradicionais.

As rexións europeas están obrigadas a competir en base á tecnoloxía, deseño e innovación de xeito continuado se non queren ver deslocalizada a súa produción a países de baixos prezos.

Para iso, debe implantarse a cultura da innovación en todos os eidos socioeconómicos de Galicia, de xeito que, a través dun proceso que non será inmediato, se normalice o proceso innovador como un máis dentro da cadea de produción, o que suporá unha auténtica revolución no plantexamento dos sistemas produtivos e de xestión e venda, pero tamén unha importante fonte de xeración de nichos de emprego agora inexistentes.

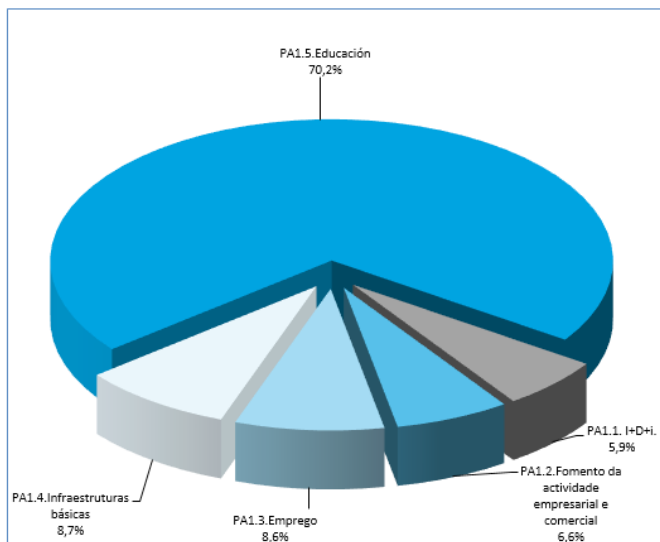
Na seguinte táboa detállase o gasto orzamentario de 2020 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 3. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe I

E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	Importe	% total	% eixe
PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	189.593.054	1,9	5,9
PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	210.892.603	2,1	6,6
PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	274.461.244	2,7	8,6
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	279.781.060	2,7	8,7
PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.250.884.644	22,1	70,2
Total	3.205.612.605	31,5	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 2. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe I

Fonte: Consellería de Facenda

A táboa seguinte mostra o orzamento do eixe por fonte de financiamento.

Cadro 4. Distribución do orzamento 2020 do eixe I por fonte de financiamento

E1. Empleabilidade e crecemento intelixente	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	2.808.466.643	87,6
Orzamentos Xerais do Estado	189.500.487	5,9
FEDER	134.267.699	4,2
F.E.A.D.E.R	27.004.295	0,8
F.E.P.	560.000	0,0
F.S.E.	42.859.237	1,3
TRANSFERENCIAS FINALISTAS	1.890.726	0,1
INTERREG	933.465	0,0
OUTROS FONDOS EUROPEOS	130.053	0,0
Total	3.205.612.605	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Nos seguintes parágrafos analízase brevemente a situación actual de Galicia no que corresponde a este eixe.

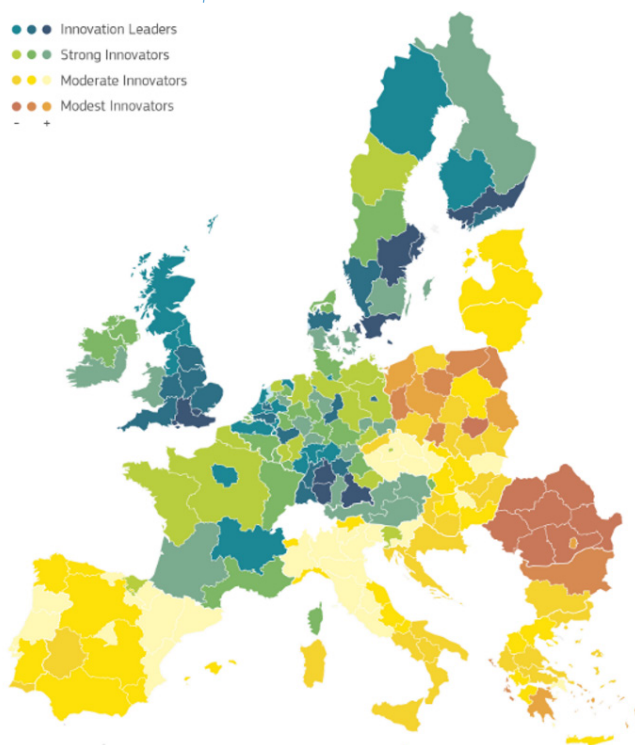
III.1.1. Impulso da consolidación das políticas de gastos vinculadas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento.

Un dos indicadores que nos amosa cada ano unha comparativa do grao de innovación rexional é o Índice de Innovación Rexional, que clasifica ás rexións europeas en catro

grupos atendendo ao seu nivel de desempeño en relación á I+D+i (líderes innovadores, fortes innovadores, innovadores moderados e modestos innovadores).

Galicia ocupa unha posición de innovador moderado en 2017, a mesma que en todas as edicións deste estudos desde 2008. A pesar de manterse no mesmo grupo, produciuse unha mellora no índice ao incrementarse 3,7 puntos porcentuais con respecto a 2016. Melloran algúns aspectos como é o caso da aprendizaxe permanente, o gasto en I+D do sector público, as exportacións de produtos de media e alta tecnoloxía ou a poboación con estudos terciarios. Obsérvase unha lixeira caída en aspectos como as PEMES con produtos/procesos innovadores ou as PEMES que innovan internamente.

Mapa 1. Índice de innovación rexional 2017

Fonte: Regional Innovation Scoreboard 2017

A nivel de investimento económico, o gasto interno en Investigación e Desenvolvemento (I+D) en Galicia foi de 571,7 millóns de € no ano 2017 (último dato dispoñible), o que representa o 4,1% do gasto en España. Este dato supón unha mellora de tres décimas respecto á porcentaxe do ano anterior.

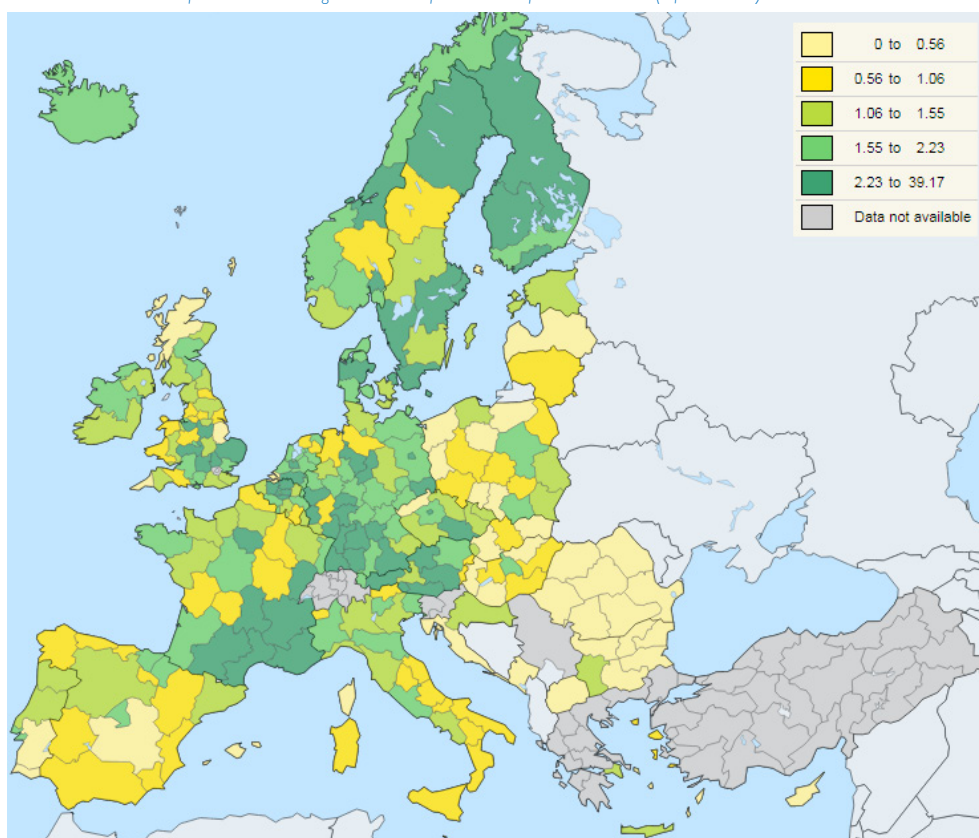
O gasto en I+D sobre o PIB sitúase en Galicia no 0,94 no ano 2017, sete centésimas superior ao rexistrado en 2016. En España o ascenso foi de unha centésima.

Cadro 5. Gasto en I+D en relación ao PIB a prezos de mercado (esfuerzo en I+D). Ano 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	0,87	0,88	0,88	0,87	0,94
España	1,27	1,24	1,22	1,19	1,20
UE28	2,02	2,03	2,04	2,05	2,06

Fonte: IGE, INE, Eurostat

Mapa 2. Porcentaxe de gasto en I+D respecto ao PIB a prezos de mercado (esfuerzo en I+D). Ano 2016

Fonte: Eurostat

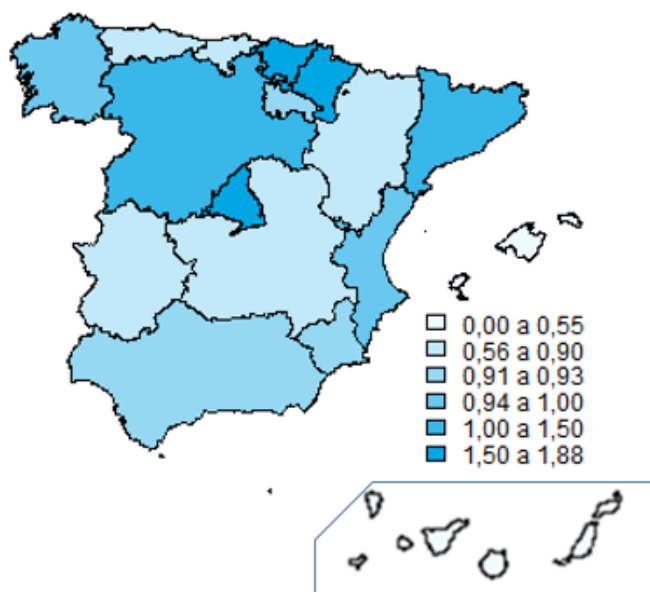
Se analizamos a situación por Comunidades Autónomas podemos apreciar importantes diferenzas. As Comunidades Autónomas que realizaron en 2017 un maior esforzo en actividades de I+D, sendo ademais superiores á media nacional (que para o período considerado foi do 1,2% do PIB), foron :

- País Vasco (1,88% do seu PIB)
- Navarra (1,73%)
- Madrid (1,68%)
- Cataluña (1,47%).

Galicia ocupa a sétima posición, tres postos por enriba da ocupada en 2016.

Esta diferenciación vese clara no seguinte mapa, no que se recollen as porcentaxes para todas as Comunidades Autónomas para o período 2017.

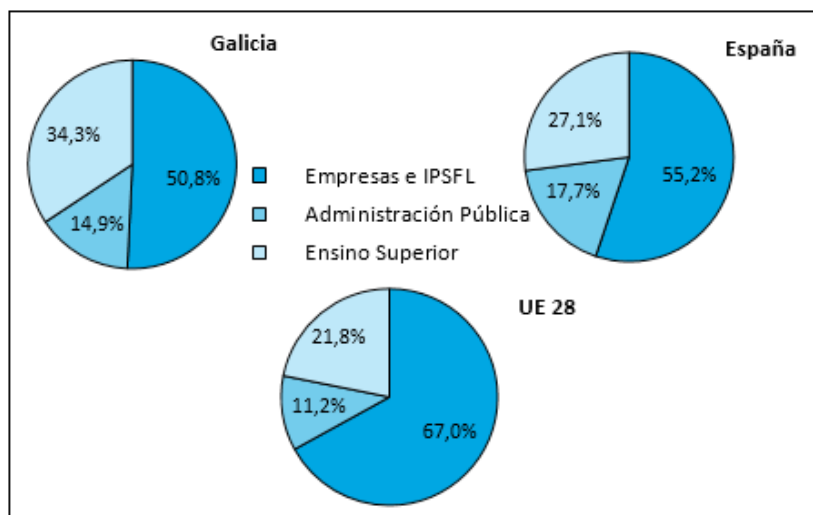
Mapa 3. Porcentaxe de gasto en I+D respecto ao PIB a prezos de mercado (esforzo en I+D). Ano 2017

Fonte: INE. Estadística sobre as actividades en I+D, Contabilidade Rexional e Nacional de España

Por sectores de execución, no ano 2017, o sector empresas ten a maior porcentaxe sobre o gasto total en I+D, se temos en conta os tres ámbitos territoriais (Galicia, España e Europa). En Galicia o sector empresarial, a pesar de ser o que acapara a maior porcentaxe (50,8%), presenta un valor inferior á media nacional e moi inferior a Europa con diferenciais de 4,4 e 16,2 puntos respectivamente; pola contra a Administración Pública acada unha porcentaxe superior en Galicia

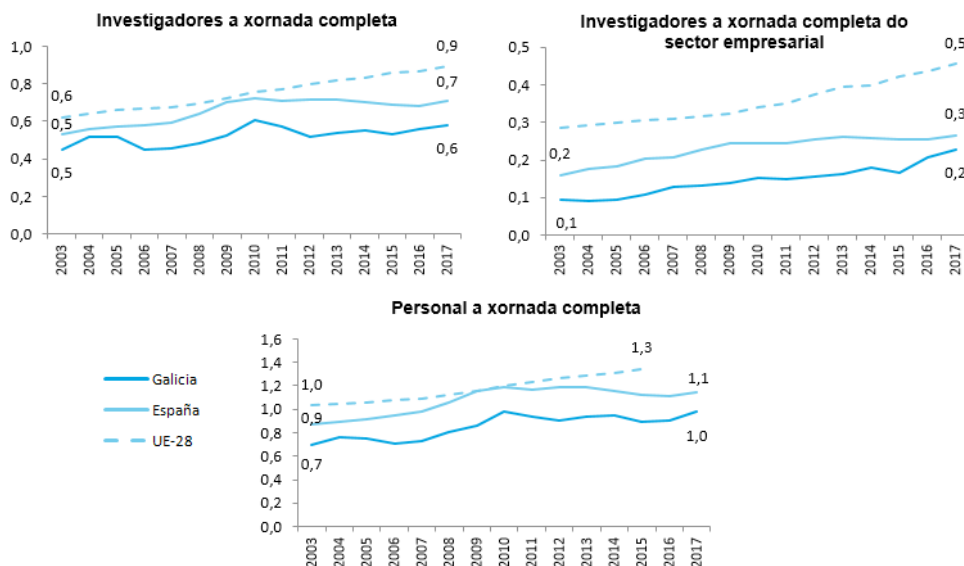
Gráfico 3. Distribución do gasto interno total en I+D por sectores de execución. Ano 2017

Fonte: INE. Estatística sobre as actividades en I+D. Eurostat. Statistics on research and development. IPSFL: Institucións privadas sen fins de lucro

En canto aos recursos humanos vinculados á I+D en Galicia, no ano 2017 un total de 10.266 persoas dedicáronse a actividades de I+D, en equivalencia a xornada completa (EJC), o 40,0% foron mulleres. Por sectores, a maior participación feminina dáse no sector Ensino Superior, cun 51,37% seguido polo sector empresarial cun 26,64% e por último o sector Administracións Públicas cun 22,02% de participación feminina. O persoal total en I+D representa o 0,90% sobre a poboación ocupada, unha porcentaxe inferior á media española (1,12%) e europea (1,32%).

Gráfico 4. Porcentaxe de recursos humanos dedicados a I+D sobre total de ocupados

Fonte: INE. Estatística sobre as actividades en I+D. Eurostat. Statistics on research and development. INE-IGE EPA

Nota: En Galicia nos anos 2011 e 2012 o sector IPSFL está incluído na Administración Pública

Nota 2: Para UE 28 non existen datos a partir do ano 2015.

En canto á innovación empresarial, no período 2015-2017, o 26,4% das empresas galegas de dez ou máis asalariados foron innovadoras (practicamente na mesma liña que a media de España, 27,7%), e o 12,1% foron empresas con innovacións tecnolóxicas (España 13,1%). Neste período, as comunidades con maior porcentaxe de empresas innovadoras foron Cataluña (31,6%), Comunidade Valenciana (31,1%), País Vasco (30,4%) e Madrid (29,7%). Galicia ocupa a posición sétima. As empresas innovadoras de Galicia representan o 5,2% do total de empresas innovadoras nacionais.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Potenciar a I+D+i mediante o fomento da absorción de coñecemento por parte das empresas, a mobilización e atracción de capital privado para os procesos de innovación galegos, o fomento da transferencia de investigación dende os Axentes de Xeración e a difusión do coñecemento cara o mercado e apoio ao descubrimento emprendedor.
- Fomentar a innovación dos principais actores dos sectores subvencionando o desenvolvemento de novos produtos, procesos e tecnoloxías que melloren a súa competitividade exterior e incrementen o valor engadido dos produtos e servizos que ofrecen no mercado
- Impulsar aos grupos de investigación mediante unha definición clara das súas liñas de investigación.

- Fomentar a actividade investigadora en áreas de prioridade para Galicia co apoio á investigación singular desenvolvida nos Campus de Excelencia Internacionais e nos Centros de Investigación singular.
- Potenciar o proceso de selección, formación e atracción do persoal investigador que se poida incorporar ao sistema de I+D+i universitario.
- Dotar de infraestruturas de investigación e servizos de acceso á información e á transferencia de resultados.

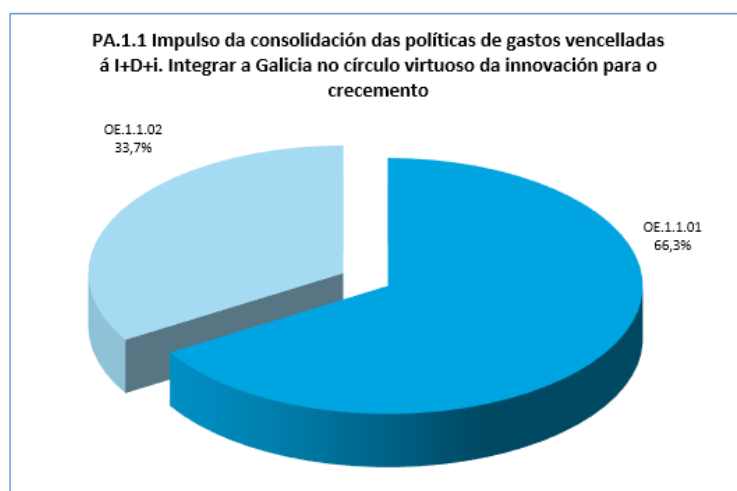
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos **obxectivos estratéxicos / instrumentais (OE/OI)** desta prioridade de actuación.

Cadro 6. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	Importe	% Eixe	% PA
OE.1.1.01 Potenciar a I+D+i mediante o fomento da absorción de coñecemento por parte dos profesionais e das empresas, a mobilización e atracción de capital privado para os procesos de innovación galegos, o fomento da transferencia de investigación dende os axentes de xeración, a difusión do coñecemento cara o mercado e o apoio ao descubrimento emprendedor en todos os eidos.	125.684.553	3,9	66,3
OE.1.1.02 Mellorar a capacidade investigadora e os resultados da investigación universitaria galega.	63.908.501	2,0	33,7
Total	189.593.054	5,9	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 5. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Dentro do obxectivo estratéxico "Potenciar a I+D+i mediante o fomento da absorción de coñecemento por parte dos profesionais e das empresas, a mobilización e atracción de capital privado para os procesos de innovación galegos, o fomento da transferencia de investigación dende os axentes de xeración, a difusión do coñecemento cara o mercado e o apoio ao descubrimento emprendedor en todos os eidos" **os proxectos máis importantes que se van a desenrolar no ano 2020 son:**

- o proxecto conecta PEMES, ó que se destinarán 16 millóns de euros.

- o proxecto innova en Galicia, ó que se adicarán preto de 13 millóns de euros

- Proxecto "Actuación estratéxica para o desenvolvemento da Civil UAVS Initiative" e "Civil UAVS Initiative Fase B" - para a utilización de sistemas aéreos non tripulados no ámbito civil e para a mellora da prestación dos servizos públicos, todo elo no marco do impulso do sector aeronáutico de referencia europea en Galicia- superando, entre ambos proxectos os 18 millóns de euros.

Os **principais indicadores** que miden o desempeño destas actividades son:

- a) Investimento privado en paralelo ao apoio público en proxectos de innovación ou I+D que ascenderá a máis de 124 millóns de euros, dos cales o 25,9% corresponden ao fomento da absorción de coñecemento por parte das PEMES, o 8,8% ao fomento da transferencia de investigación dende os Axentes de Xeración e Difusión do Coñecemento cara o mercado nun marco de innovación aberta e un 65,3% á mobilización e atracción de capital privado para procesos de innovación galegos.
- b) O número de empresas que reciben axudas será de 1.609, das cales o 66% corresponde ao fomento da absorción de coñecemento por parte das PEMES e o 34% restantes repártese principalmente en desenvolver proxectos concretos de interese para o sector agro gandeiro e na mobilización e atracción de capital privado para procesos de innovación galegos.
- c) Por último, o número de investigadores apoiados por actuacións serán de 1054, dos cales un 39,1% son mulleres.

No obxectivo estratéxico "Mellorar a capacidade investigadora e os resultados da investigación universitaria galega" realizaranse accións de fomento da capacidade investigadora e transferencia de tecnoloxía, apoiando a 651 investigadores dos que un 58,4% serán mulleres e un 2,0% menores de 25 anos. Entre os proxectos máis importantes podemos salientar "PGFU. Fomento da I+D", con case 50 millóns de euros, e "Apoio a Centros Singulares do Sistema Universitario de Galicia", con 6,9 millóns de euros.

Cadro 7. Indicadores clave de produtividade da PA.I.I

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA01 - Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento

E01 - Potenciar a I+D+i mediante o fomento da absorción de coñecemento por parte dos profesionais e das empresas, a mobilización e atracción de capital privado para os procesos de innovación galegos, o fomento da transferencia de investigación dende os axentes de xeración, a difusión do coñecemento cara o mercado e o apoio ao descubrimento emprendedor en todos os eidos.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0076A Entidades beneficiadas en proxectos de I+D+i	477,0	Nº
DE021H Investigadores/ano participando en proxectos cofinanciados.Homes	642,0	Persoas/ano
DE021M Investigadores/ano participando en proxectos cofinanciados.Mulleres	412,0	Persoas/ano
DOC027 Inversión privada en paralelo ao apoio público en proxectos de innovación ou	124.152.348,0	€
DOC001 Número de empresas que reciben axudas	1.609,0	Nº

E02 - Mellorar a capacidade investigadora e os resultados da investigación universitaria galega

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
DE021H Investigadores/ano participando en proxectos cofinanciados.Homes	271,0	Persoas/ano
DE021M Investigadores/ano participando en proxectos cofinanciados.Mulleres	380,0	Persoas/ano

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 8. Distribución do orzamento 2020 da PA.I.I por fonte de financiamento

PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	131.942.318	69,6
Orzamentos Xerais do Estado	480.521	0,3
FEDER	50.379.996	26,6
FEADER	2.935.266	1,5
FSE	3.000.000	1,6
Transferencias Finalistas	238.180	0,1
INTERREG	496.495	0,3
Outros Fondos Europeos	120.278	0,1
Total	189.593.054	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 9. Distribución do orzamento 2020 da PA.I.I por programas de gasto

PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	Importe	%
561A - PLAN GALEGO DE INVESTIGACIÓN, DESENVOLVEMENTO E INNOVACIÓN TECNOLÓXICA	123.369.976	65,1
561B - INVESTIGACIÓN UNIVERSITARIA	63.908.501	33,7
561C - INVESTIGACIÓN SANITARIA	2.314.577	1,2
Total	189.593.054	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 10. Xestores da PA.1.1 no orzamento 2020

PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL
SECRETARÍA XERAL DE UNIVERSIDADES
CONSELLERÍA DO MAR
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE DESENVOLVEMENTO PESQUEIRO
SERGAS - DIRECCIÓN XERAL
DIRECCION XERAL SS. CC.
AXENCIA GALEGA DE INNOVACION
AXENCIA GALEGA PARA A XESTIÓN DO COÑECEMENTO EN SAÚDE
AXENCIA GALEGA DE CALIDADE ALIMENTARIA

Fonte: Consellería de Facenda

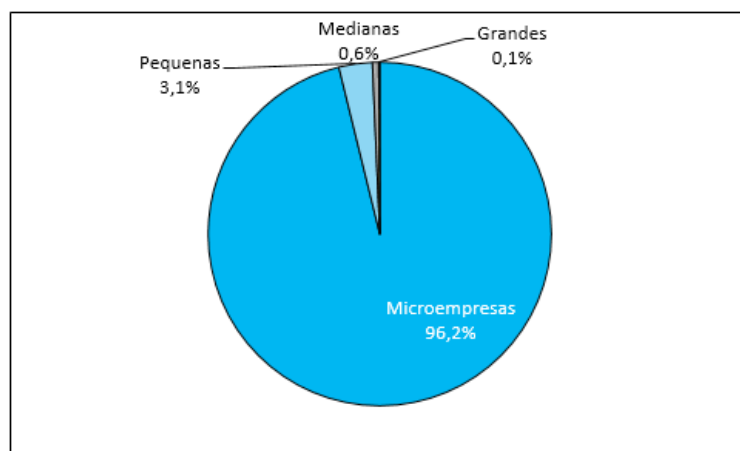
III.1.2. Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia

Na análise do tecido empresarial de Galicia é fundamental coñecer o número de empresas coas que conta a Comunidade Autónoma, a súa distribución provincial e a súa tipoloxía. Segundo o Directorio de Empresas elaborado polo IGE, en 2017 había 249.974 empresas activas con sede social en Galicia, que representan o 6,1% do total nacional.

Predominan as empresas de tamaño reducido ou sen asalariados e máis da metade son persoas físicas. Concéntranse no sector servizos, especialmente no comercio.

Atendendo ao tamaño en función do número de asalariados que traballan en Galicia, o 96,2% son microempresas (de 0 a 9 asalariados), un 3,1% pequenas empresas (de 10 a 49 asalariados) e un 0,6% son medianas (de 50 a 249 asalariados). Soamente hai 244 grandes empresas (máis de 250 asalariados) que apenas representan o 0,098% do total. É dicir, o predominio das microempresas é moi elevado, mostrando unha notable necesidade de incrementar o tamaño para gañar en produtividade e competitividade.

Gráfico 6. Empresas segundo o seu tamaño. Galicia. Ano 2016

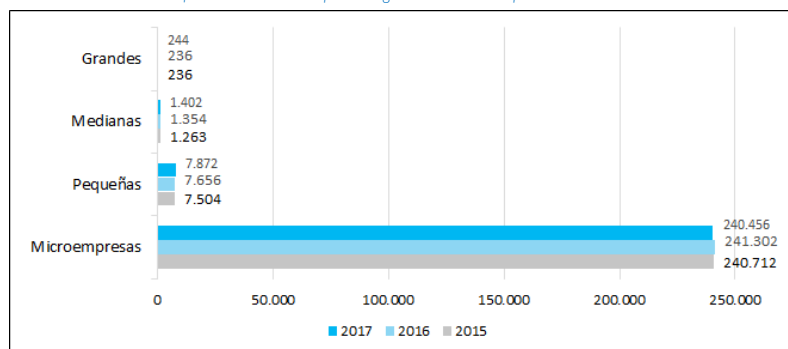
Fonte: IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais

As maiores porcentaxes de empresas por sectores de actividade atópanse para todos os tamaños no sector servizos, nas microempresas esta porcentaxe é do 64,8%, fundamentalmente no comercio (21,7%), hostalería (8,5%) e actividades profesionais (9,3%). As empresas de tamaño medio (de 50 a 249 traballadores asalariados) son as que teñen máis presenza na industria (28,7%), mentres que no comercio representan o 11,0%, a e na construción o 5,8%, outros sectores que concentran unha parte importante destas empresas.

De acordo a unha análise provincial, o 41,0% das empresas galegas teñen a súa sede social na Coruña, mentres que en Pontevedra están o 33,0%. En Lugo e Ourense, están establecidas o 15,0 e 11,0% das empresas, respectivamente. Deste xeito, e en consonancia coa actividade económica, mantense o desequilibrio territorial entre as provincias occidentais e orientais.

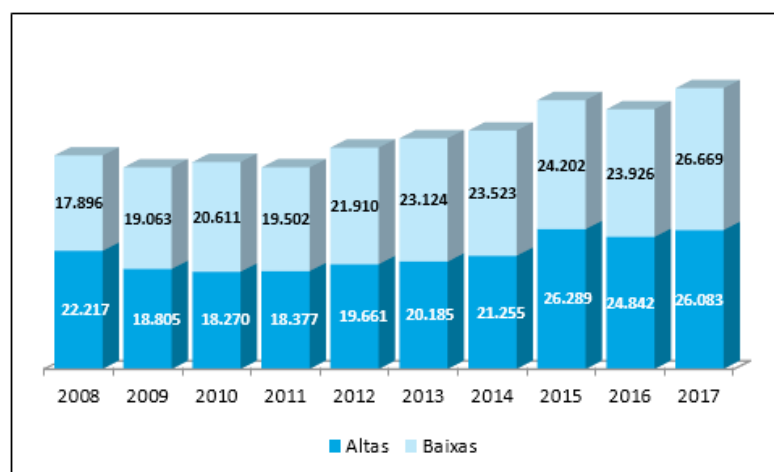
Respecto ao ano anterior, prodúcese un lixeiro descenso no número de empresas do 0,23% (574 empresas) o número de PEMES incrementouse un 2,90%, o número de grandes empresas aumentou un 3,4% e o das microempresas descendeu un 0,35%.

Gráfico 7. Número de empresas segundo tamaño. Comparación 2014-2017.

Fonte: IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais

Gráfico 8. Demografía empresarial. Altas e baixas de empresas.

Fonte: IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais

Respecto da demografía de empresas considerando as altas e baixas, obsérvase como en 2017 o número de empresas creadas (26.083) é superado polas desaparecidas

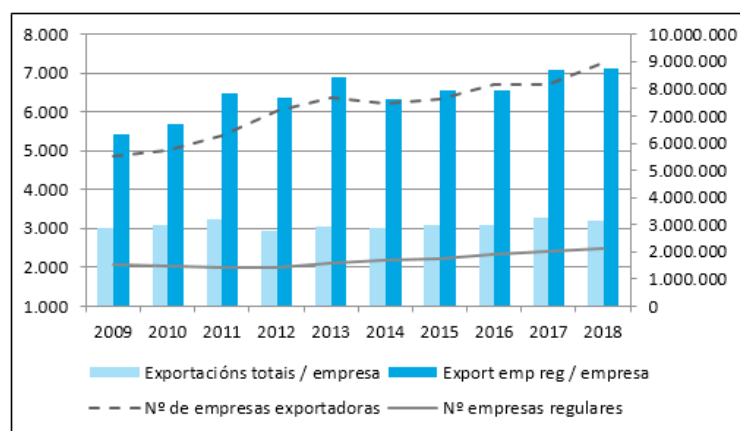
(26.669). O saldo (altas – baixas) negativo provén dos saldos das provincias de A Coruña e Lugo, mentres que en Pontevedra o saldo é positivo, 356 empresas máis de alta que de baixa.

Con respecto á internacionalización, o número de empresas exportadoras en Galicia medra desde o ano 2009 a un ritmo medio do 4,6% anual, ata acadar en 2018 as 7.259 empresas, o crecemento en 2018 con respecto a 2017 foi do 8,1%. O importe medio das exportacións supera os 3 millóns de euros por empresa.

Do total de empresas exportadoras, máis dun terzo son regulares, é dicir, aquelas empresas que exportaron nos últimos catros anos consecutivos. Estas empresas exportan máis do 95% do total (95,9% en 2018).

En 2018, un 41,6% das empresas exportadoras interrompen a súa actividade exportadora, aínda que son empresas cun volume de exportacións reducido (67 mil euros por empresa no ano 2018). Así mesmo, 3.576 empresas inician ou reinician a súa actividade exportadora, en media acadan os 69.6 millóns euros por empresa e no conxunto das exportacións só representan o 1,1%.

Gráfico 9. Empresas exportadoras: número e ratio por empresa (escala da dereita)

Fonte: ICEX. Perfil da empresa exportadora española

A evolución dos intercambios comerciais de Galicia desde o ano 2000, presenta un perfil cun punto de inflexión en 2007. Así, ata ese ano, o importe das exportacións non cubre o das importacións (agás no ano 2002), de forma que Galicia presenta un saldo negativo nos intercambios comerciais con outros países. Sen embargo, desde 2007 as exportacións presentan un mellor comportamento que as importacións, acadándose un saldo comercial positivo. En 2018 o valor das exportacións foi de 22.863,9 millóns de euros, 3.805,8 millóns de euros por enriba do valor dos bens importados.

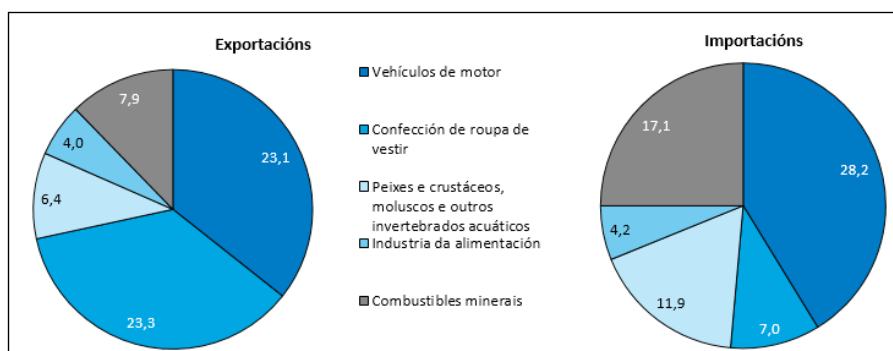
En 2018, as exportacións galegas representan o 8,0% das exportacións do conxunto do Estado. Por outro lado, as importacións supoñen o 6,0% do total de España. As exportacións medraron en 2018 o 4,9% respecto ao ano anterior, fronte ao incremento do 10,5% das importacións.

Desde o punto de vista xeográfico e tomando coma referencia 2018, o 78,1% das exportacións van dirixidas á UE28, destacando neste ámbito Francia (18,9%), Portugal (13,7%) e en menor medida, Italia, Reino Unido e Alemaña, cun 9, 8%, 7,0%, e 5,7% respectivamente. Un 4,9% das exportacións teñen coma destino América Latina, mentres que Marrocos e Estados Unidos, son destinos que representan en torno ao 3% do total das exportacións cada un.

No que se refire ás importacións, o 53,7% proceden da UE28: Francia (26,8%), Portugal (9,7%), Italia (3,8%), Alemaña (3,6%) e Reino Unido (1,7%). Fóra da UE28, destacan as importacións procedentes de América Latina (9,9%), especialmente de México (4,0%). Por outro lado, as importacións procedentes de China representan o 4,2%, mentres que as de Estados Unidos, o 2,4% e as de Marrocos o 2,7%.

Atendendo aos principais produtos comerciados con outros países, Galicia exporta principalmente vehículos de motor, roupa de vestir e produtos da industria da alimentación e importa vehículos de motor (inclúe pezas dos mesmos), peixes, crustáceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos, roupa de vestir e combustibles minerais (principalmente cru de petróleo).

Gráfico 10. Estructura das exportacións por tipo de produtos. Ano 2018

Fonte: IGE: Comercio exterior

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Lograr un crecemento baseado no equilibrio e hibridación entre sectores tradicionais e de futuro.
- Incrementar: o número de empresas de dimensión media (50-100 traballadores), a fortaleza financeira das empresas, as taxas de emprendemento, a cultura

innovadora, a vocación global, a proporción de cadeas de valor e os modelos de negocio adaptados ás necesidades da nova economía (cadeas de valor globais, automatización, interconexión, loxística intelixente, incorporación de tecnoloxías).

- Aproveitamento adecuado do solo empresarial posto a disposición, atraendo investimentos que xeren actividade económica e creación de emprego.
- Acadar que todas as instalacións sometidas a regulamentos de seguridade industrial estean debidamente rexistradas, que se deseñen cumprindo cos requisitos de seguridade aplicables, e que se manteñan adecuadamente.
- Incrementar a produción mineira na nosa Comunidade a través do mellora da competitividade, da internacionalización e da diversificación de produtos.
- Mellorar as condicións do traballo das explotacións mineiras.
- Consolidar o sector comercial mediante a regulación, a eliminación de trabas ao emprendemento, a profesionalización, o relevo xeracional, a formación e o acceso ao financiamento.
- Cooperar intra e inter sectorialmente (asociacionismo. Comercio e cidade. Comercio e turismo).
- Innovar (potenciación de novas ideas de formatos, produtos ou servizos) e modernizar (mellora da imaxe e a calidade dos servizos).
- Usar as novas tecnoloxías e potenciar a empresa comercial dixital.
- Dinamizar o consumo.
- Detección e sanción de condutas anticompetitivas, a promoción da competencia trata de mellorar o entorno competitivo por medio de mecanismos non coactivos, como a elaboración de informes, recomendacións e todos aqueles medios que permitan difundir na sociedade os valores da competencia.
- Reforzo da protección e defensa dos consumidores.
- Reforzo dos organismos reguladores da competencia.

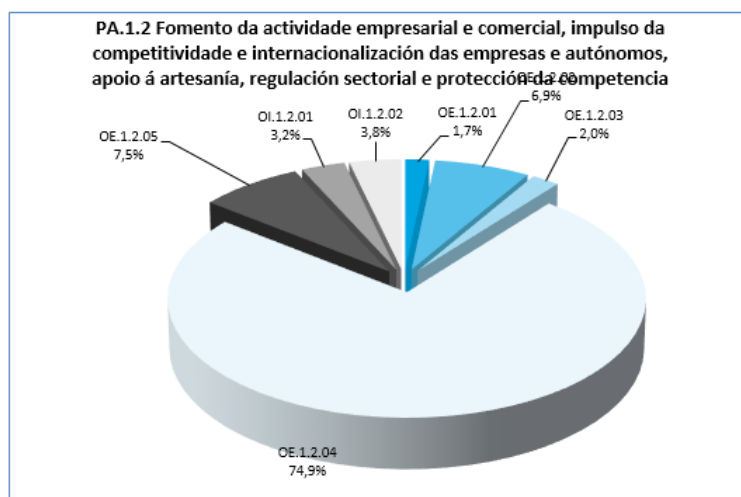
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 11. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	Importe	% Eixe	% PA
OE.1.2.01 Ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas.	3.624.255	0,1	1,7
OE.1.2.02 Garantir o cumprimento das condicións de seguridade das instalacións no que atinxe á seguridade industrial e de equipamentos industriais.	14.604.795	0,5	6,9
OE.1.2.03 Impulsar o crecemento e a competitividade dun sector mineiro sustentable na comunidade autónoma de Galicia.	4.288.874	0,1	2,0
OE.1.2.04 Mellorar a competitividade das empresas e dos sectores tradicionais galegos nun entorno globalizado, a través do crecemento, profesionalización, modernización e internacionalización.	157.906.456	4,9	74,9
OE.1.2.05 Modernizar e mellorar a competitividade do tecido comercial.	15.886.938	0,5	7,5
OI.1.2.01 Mellorar a competencia e funcionamento dos mercados, removendo obstáculos á entrada de novas empresas e garantindo a defensa dos dereitos e intereses das persoas consumidoras e usuarios/as.	6.671.069	0,2	3,2
OI.1.2.02 Contribuír ao fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos/as, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia.	7.910.216	0,2	3,8
Total	210.892.603	6,6	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 11. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación, o obxectivo estratéxico máis relevante é “ Mellorar a competitividade das empresas e dos sectores tradicionais galegos nun entorno globalizado, a través do crecemento, profesionalización, modernización e internacionalización”. Para conseguir este obxectivo, realizaranse, entre outras, actuacións de profesionalización do tecido empresarial, impulso á iniciativa emprendedora, consolidación e crecemento das empresas e apoio á presenza nos mercados externos e podemos citar como proxectos máis importantes as liñas de préstamos do IGAPE con 20,2 millóns de euros, as axudas ao investimento produtivo (11 millóns de euros) e os Instrumentos financeiros (11,7 millóns de euros).

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas actividades:

- a) O número de empresas que reciben axudas será de máis 3.700, das cales o número de empresas que reciben subvención será de 2.416, o número que reciben axudas non financeiras será de 1.915 e finalmente o número de empresas que reciben axudas de carácter financeiro será de 127.
- b) O número de participantes en accións de formación no ámbito da profesionalización do tecido empresarial e do impulso á iniciativa emprendedora será de 2.060 persoas, das cales o 42,7% serán mulleres.

No obxectivo estratéxico “Modernizar e mellorar a competitividade do tecido comercial”, que supón o 9,3% do orzamento asignado a esta PA, prevese a concesión de 653 axudas ao sector do comercio cun investimento privado que acompañe a estas axudas por valor de 4,3 millóns de euros.

No obxectivo estratéxico “Ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas”, que supón o 2,6% do orzamento asignado a esta PA, realizaranse accións de adquisición de solo industrial sobre 1,7 hectáreas e realizando o proceso de urbanización de preto de 0,4 hectáreas.

Os restantes obxectivos estratéxicos da prioridade de actuación son: garantir o cumprimento das condicións de seguridade das instalacións no que atinxe á seguridade industrial e de equipamentos industriais e impulsar o crecemento e a competitividade dun sector mineiro sustentable na comunidade autónoma de Galicia.

Para a consecución destes obxectivos realizaranse actuacións que se medirán principalmente cos seguintes indicadores:

- a) No que respecta ao cumprimento das condicións de seguridade o número de instalacións inspeccionadas será de 20 e 6 serán renovadas. Mellorarase o equipamento de 62 parques empresariais.
- b) O número de accións de apoio ao sector mineiro será de 98 e as axudas ao impulso dos recursos mineiros ascenderá a 80. O investimento privado asociado estímase que supere o millón de euros.

Cadro 12. Indicadores clave de produtividade da PA.1.2

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA02 - Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia

E01 - Ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00302 Superficie de planeamento en tramitación	1.745.494,0	M2
P00304 Superficie de solo adquirido	23.000,0	M2
P00305 Superficie de solo en proceso de urbanización	400.000,0	M2

E02 - Garantir o cumprimento das condicións de seguridade das instalacións no que atinxe á seguridade industrial e de equipamentos industriais

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00176 Instalacións industriais inspeccionadas	20,0	Nº
P00177 Instalacións industriais renovadas	6,0	Nº
P01000 Parques empresariais con equipamentos mellorados	62,0	Nº

E03 - Impulsar o crecemento e a competitividade dun sector mineiro sustentable na comunidade autónoma de Galicia.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045B Accións de apoio ao sector mineiro	98,0	Nº
P0045A Axudas ao impulso dos recursos mineiros	80,0	Nº
P00103 Inversión privada que acompaña á axuda pública	1.025.000,0	€

E04 - Mellorar a competitividade das empresas e dos sectores tradicionais galegos nun entorno globalizado, a través do crecemento, profesionalización, modernización e internacionalización

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00103 Inversión privada que acompaña á axuda pública	129.080.000,0	€
D00001 Número de empresas que reciben axudas	3.788,0	Nº
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	1.180,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	880,0	Nº

E05 - Modernizar e mellorar a competitividade do tecido comercial

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045C Axudas concedidas ao sector do comercio	653,0	Nº
P00103 Inversión privada que acompaña á axuda pública	4.307.000,0	€

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 13. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.2 por fonte de financiamento

PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	131.910.747	62,5
Orzamentos Xerais do Estado	2.134.626	1,0
FEDER	53.000.000	25,1
FEADER	21.346.260	10,1
FSE	2.064.000	1,0
INTERREG	436.970	0,2
Total	210.892.603	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 14. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.2 por programas de gasto

PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	Importe	%
531A - PROMOCIÓN DE SOLO PARA ACTIVIDADES ECONÓMICAS	3.624.255	1,7
613A - ORDENACIÓN, INFORMACIÓN E DEFENSA DO CONSUMIDOR E DA COMPETENCIA	6.671.069	3,2
731A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE INDUSTRIA	7.910.216	3,8
732A - REGULACIÓN E SOPORTE DA ACTIVIDADE INDUSTRIAL	14.604.795	6,9
734A - FOMENTO DA MINARÍA	4.288.874	2,0
741A - APOIO Á MODERNIZACIÓN, INTERNACIONALIZACIÓN E MELLORA DA COMPETITIVIDADE, INI	157.906.456	74,9
751A - ORDENACIÓN, REGULACIÓN E PROMOCIÓN DO COMERCIO INTERIOR DE GALICIA	15.886.938	7,5
Total	210.892.603	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 15. Xestores da PA.1.2 no orzamento 2020

PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS
INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO
CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, EMPREGO E INDUSTRIA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE ENERXÍA E MINAS
D.X. DE COMERCIO E CONSUMO
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
DIRECCIÓN XERAL DE PLANIFICACIÓN E ORDENACIÓN FORESTAL
D.X. DE GANDARÍA, AGRICULTURA E INDUSTRIAS AGROALIMENTARIAS
INSTITUTO GALEGO DE CONSUMO
AXENCIA GALEGA DA INDUSTRIA FORESTAL
INSTITUTO GALEGO DE PROMOCIÓN ECONÓMICA

Fonte: Consellería de Facenda

III.1.3. Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores galegos a través da formación e innovación constante.

Na análise do mercado laboral, segundo a Enquisa de Poboación Activa (EPA), cómpre salientar que o deterioro do mercado de traballo desde o ano 2008 debido á crise económica comezou a remitir desde finais de 2014. Entre 2008 e 2014 produciuse un forte retroceso da poboación ocupada e un incremento do número de parados; esta situación non afectou por igual a toda a poboación, posto que entre a poboación xuvenil (16 a 24 anos) este fenómeno foi máis intenso. Entre 2015 e 2018 obsérvase un cambio da tendencia dos anos anteriores, en 2018 a ocupación creceu un 2,4%, e neste período o crecemento medio anual foi do 1,9%. O paro experimentou en 2018 un descenso do 15,2%, superando o descenso rexistrado no ano anterior e moi superior ao decrecemento do 3,1% de 2014 e que contrasta cos crecements dos anos anteriores.

Gráfico 12. Pirámide da poboación de entre 16 e 64 anos segundo a relación coa actividade económica. Anos 2013 e 2018

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa. EUROSTAT.

A poboación activa galega superou en 2008 a cifra de 1.300.000 persoas, manténdose por encima da devandita cota ata 2012, a partir dese ano produciuse un retroceso da poboación activa ata os 1.243.500 activos rexistrados en 2018, o descenso da poboación activa en termos relativos supera ao descenso do conxunto da poboación, que tamén retrocede desde o ano 2012. Nestas cifras sempre houbo unha preponderancia do número de homes activos sobre o número de mulleres que se vai reducindo ano tras ano e que se estabiliza nos últimos trimestres no entorno dun 7% superior a poboación activa masculina. A poboación inactiva concéntrase maiormente nos grupos de idade dos extremos, é dicir entre os menores de 25 anos e entre os maiores de 55, ademais o peso da poboación inactiva é maior entre as mulleres que entre os homes.

No ano 2018, a taxa de actividade da poboación galega entre 16 a 64 anos alcanzou o 73,44%, sendo o valor máis elevado deste indicador que supera por primeira vez a cifra do ano 2012 (73,36%) que era a máis alta ata o ano 2018.

En canto á taxa de ocupación, a tendencia que seguiu durante os últimos anos é similar á mostrada pola economía galega, cun punto de inflexión claro desde o ano 2008 cando a crise económica empezou a afectar fortemente sobre a realidade laboral galega. En 2008 a taxa de ocupación consegue o máximo de 65,4 ocupados por cada 100 persoas entre 16 e 64 anos, valor moi próximo á taxa de ocupación da UE-28 (65,7%). É a partir deste ano cando a taxa de ocupación de Galicia sofre caídas, nalgún ano superiores aos dous puntos porcentuais, en 2018 esta taxa incrementouse un 2,7% con respecto ao ano anterior, situándose no 63,6%. Se a Comparamos coa taxa da UE-28 observamos un diferencial de 5 puntos porcentuais, dous puntos menos que no ano anterior.

En relación coa situación profesional dos ocupados, en 2018 o 80,0% dos traballadores galegos eran asalariados. O peso deste colectivo dentro dos ocupados en Galicia sitúase 4,0 puntos por baixo da media do Estado e 4,7 puntos por baixo da media da UE-28. Respecto ao emprego por conta propia, Galicia conta cunha maior porcentaxe de empresarios que España e a UE-28. Destaca que o 12,9% dos ocupados galegos sexan traballadores independentes ou empresarios sen asalariados, fronte ao 10,5% en España e ao 10,3% da UE-28.

A taxa de temporalidade permite analizar a evolución do número de asalariados con contratos ou relacións laborais temporais, entre o total da poboación asalariada, en 2018 esta taxa foi do 26,6%, catro décimas inferior ao dato do ano anterior; a historia recente indica que ata o ano 2006 a taxa de temporalidade en Galicia presenta unha tendencia estable con valores en torno ao 34%, pero a partir deste ano comeza a caer ata situarse no 22,8% en 2013, incrementándose de novo nos anos seguintes ata alcanzar o 26,6% en 2018 onde semella que volve a reducirse. A evolución desta taxa é moi similar en Galicia e en España, aínda que ata o ano 2006 os datos da comunidade autónoma superan aos do conxunto do Estado; en 2018 a taxa de España é dúas décimas superior á galega. Para a UE-28 a taxa de temporalidade sitúase, nos últimos anos, ao redor dos 14 traballadores con contrato temporal por cada 100 asalariados.

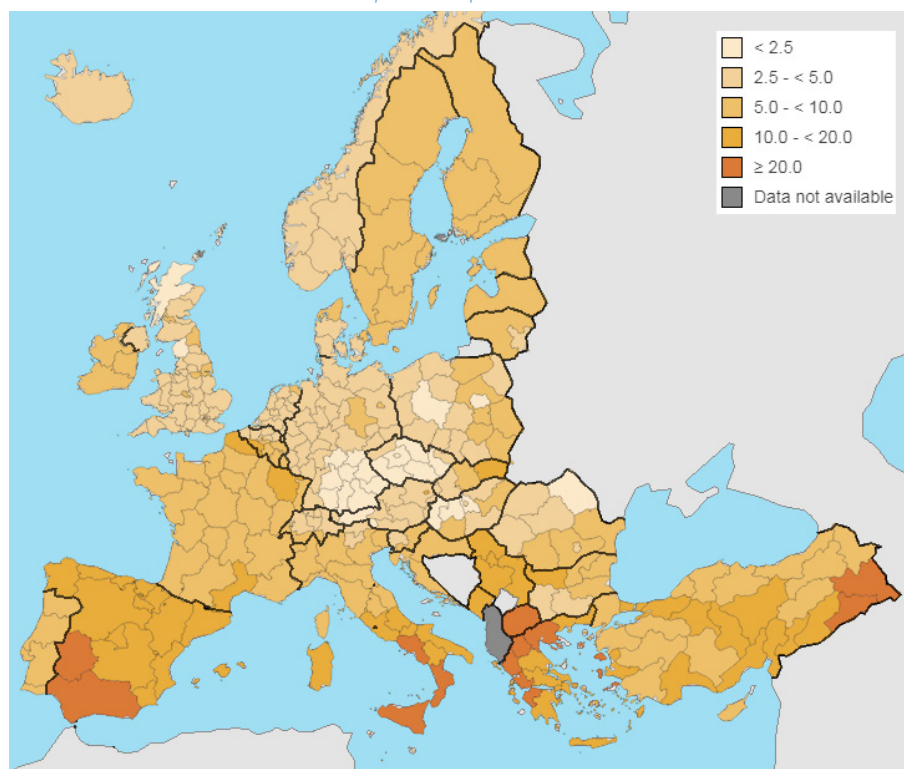
No que respecta á duración da xornada laboral, a taxa de parcialidade indica o número de ocupados con xornada parcial sobre o total de persoas ocupadas. A taxa de parcialidade, que se incrementou nos últimos anos, rexistra en 2018 un descenso de 1,4 puntos con respecto a 2017, situándose no 12,1%. Esta taxa é 2,4 puntos máis baixa que a de España e 7,1 puntos inferior á da UE-28.

Entre as mulleres galegas a porcentaxe das que teñen xornada parcial é do 19,9% fronte ao 4,9% dos homes. En España a taxa de parcialidade feminina é maior (23,9%)

que en Galicia, na UE-28 esta taxa supera tanto á galega como á do conxunto de España(31,3%).

Ente os motivos principais que teñen as traballadoras galegas para ter unha xornada laboral de duración parcial están: non poder atopar un traballo de xornada completa (65,8%); o 34,2% restantes non quere un traballo de xornada completa.

Mapa 4. Taxa de paro. Ano 2018

Fonte: Eurostat

Finalmente, o desemprego, como noutras rexións españolas, aumentou notablemente nos últimos anos ata acadar unha taxa de paro do 22,0% no ano 2013, ano a partir do cal comeza a reducirse. En 2018 a taxa reduciuse 8,7 puntos porcentuais con respecto a este dato e situouse no 13,3%. A taxa de paro mostra certa robustez da economía galega fronte ao resto do conxunto de comunidades dado que a taxa que ofrece a media nacional foi arredor de catro puntos porcentuais superior á galega entre 2009 e 2013; entre 2014 e 2018 a redución da taxa foi superior a nivel nacional e o diferencial reduciuse ata situarse lixeiramente por debaixo do 2,0 puntos. Con respecto á UE 28 (taxa de paro do 6,8% en 2018) o diferencial foi de 6,5 puntos.

Respecto ao desemprego de longa duración, Galicia mantén unha porcentaxe elevada con respecto a Europa. No ano 2018 en Galicia o 5,9% do total da poboación activa atópase en desemprego de longa duración fronte a un 6,4% en España e a un 2,8% na

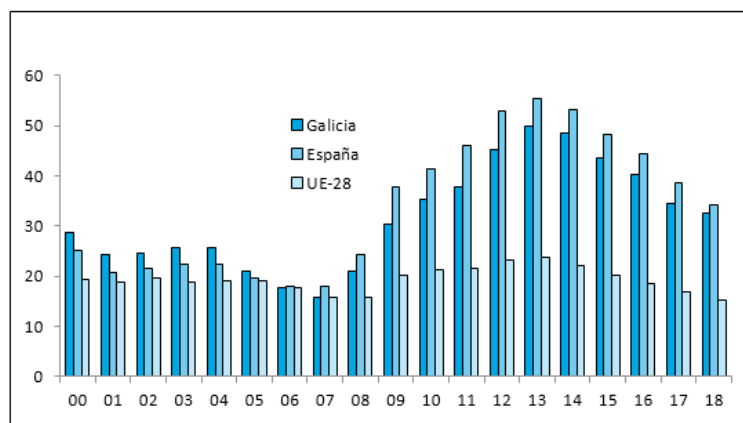
Europa dos 28. Este dato supón unha mellora de 1,9 puntos porcentuais con respecto a 2017.

Dentro da Comunidade Autónoma de Galicia, os maiores valores na taxa de paro rexístranse nas provincias do sur da comunidade, en Pontevedra, a taxa en 2018 situouse no 16,0% e en Ourense no 13,8%, 2,7 e 0,5 puntos por enriba da media galega respectivamente. Con respecto ao ano anterior en todas as provincias descende a taxa.

Atendendo ao nivel de formación, obsérvase como en 2018 se produce un descenso da taxa de paro con respecto ao ano anterior en todos os colectivos, sendo o descenso máis elevado na poboación con menores nivel de formación cun descenso de 20,3 puntos porcentuais. No resto dos grupos prodúcese un descenso entre 2 e 3 puntos, así, as taxas de paro no colectivo con educación secundaria, descenden na primeira etapa 2,6 puntos porcentuais con respecto ao 2017. Por último, a baixada no caso da educación superior é de 2,2 puntos porcentual, rompendo coa tendencia dos últimos anos.

O desemprego xuvenil é considerado un problema xeneralizado a nivel nacional na actualidade, a Comisión Europea pretende paliar este problema coa Iniciativa Emprego Xuvenil que destina fondos para mellorar a empregabilidade e a formación deste colectivo. A taxa de paro da poboación entre 16 e 24 anos situouse en Galicia, para o ano 2018, no 32,5%, cifra negativa pero que supón reducir 17 puntos o dato do ano 2013 onde se alcanzou o máximo dos últimos 20 anos; por sexo as cifras son similares (homes, 30,6%; mulleres, 34,7%). A pesar da mellora experimentada, a taxa é moi elevada en comparación con 2008, onde era do 21,1%. Comparando coa media nacional, Galicia mostra un diferencial positivo de 1,8 puntos en 2018; a nivel europeo esta taxa situouse no 15,2% en 2018.

Gráfico 13. Evolución taxa de paro xuvenil (16 a 24 anos).

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa. EUROSTAT

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Impulsar a creación de emprego estable e de calidade.
- Aumentar a capacidade de emprego das persoas desempregadas e xerar oportunidades laborais de calidade.
- Avanzar na igualdade de oportunidades entre homes e mulleres.
- Promover a integración laboral de colectivos desfavorecidos: mozos, parados de longa duración ou persoas en risco e exclusión social.
- Reducir o tempo de desemprego dos parados de longa duración.
- Diminuír o número de persoas en risco de exclusión social.
- Diminuír a taxa de desemprego e favorecer tanto a contratación de persoas desempregadas por conta allea como o autoemprego individual e colectivo.
- Mellorar a formación e cualificación das persoas desempregadas co fin de facilitar o acceso ao mercado laboral.
- Mellorar a cualificación profesional para que os traballadores e empresas se adapten aos cambios continuos da economía globalizada, ofrecendo ás persoas ocupadas novos coñecementos e habilidades para o desempeño das súas funcións actuais e futuras, e se formen naquelas competencias que lles faciliten unha recualificación profesional adaptada ao seu posto de traballo, para incrementar a competitividade das mesmas e, en consecuencia, as súas posibilidades de mantemento do emprego.
- Lograr un bo clima de relacións e condicións laborais, cunha igualdade entre homes e mulleres nas relacións laborais, minorar os conflitos e reducir os accidentes laborais e que as empresas galegas se xestionen con criterios de RSE.
- Fomentar o autoemprego colectivo e o emprendemento a través das fórmulas de economía social e impulsar a competitividade destas empresas e a mellora da súa xestión, impulsando a comercialización e internacionalización.

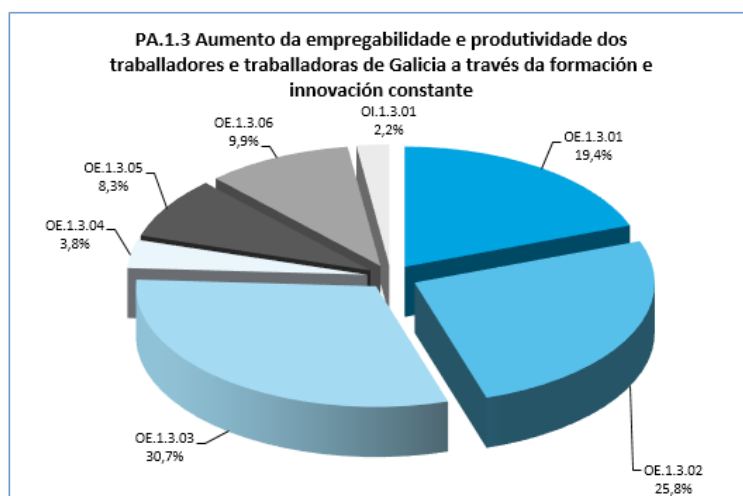
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 16. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	Importe	% Eixe	% PA
OE.1.3.01 Diminuír a taxa de desemprego en Galicia co fomento da empregabilidade das persoas desempregadas, a través da adquisición de experiencia profesional.	53.229.663	1,7	19,4
OE.1.3.02 Aumentar a inserción laboral e o emprendemento, especialmente para as persoas con especiais dificultades para atopar traballo.	70.733.222	2,2	25,8
OE.1.3.03 Mellorar a empregabilidade das persoas desempregadas, mediante a adquisición dunha acreditación oficial de formación profesional, co obxecto de aumentar a cualificación profesional dos traballadores e traballadoras, e aumentar as súas posibilidades.	84.310.960	2,6	30,7
OE.1.3.04 Mellorar a capacitación e cualificación profesional das persoas traballadoras ocupadas, mediante a adquisición de formación profesional, co obxecto de aumentar a estabilidade no emprego, e posibilitar a promoción profesional, o incremento da capacidade para aumentar as súas rendas así como a competitividade das empresas do tecido produtivo galego, prestando especial atención ao colectivo das mulleres traballadoras, así como aos colectivos de baixa cualificación.	10.435.913	0,3	3,8
OE.1.3.05 Acadar unhas relacións laborais modernizadas baseadas na responsabilidade social empresarial (RSE), diminuindo a conflitividade e a sinistralidade laboral.	22.696.300	0,7	8,3
OE.1.3.06 Promover o cooperativismo e a economía social, como forma de xerar emprego e contribuír ao desenvolvemento económico e social de Galicia.	27.051.801	0,8	9,9
OI.1.3.01 Contribuír a aumentar a empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante.	6.003.385	0,2	2,2
Total	274.461.244	8,6	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 14. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación, os obxectivos estratéxicos máis relevantes son “Aumentar a inserción laboral e o emprendemento, especialmente para as persoas con especiais dificultades para atopar traballo”, “Mellorar a empregabilidade das persoas desempregadas, mediante a adquisición dunha acreditación oficial de formación profesional, co obxecto de aumentar a cualificación profesional dos traballadores e traballadoras, e aumentar as súas posibilidades” e “Diminuír a taxa de desemprego en Galicia co fomento da empregabilidade das persoas desempregadas, a través da adquisición de experiencia profesional”. O importe financeiro destes tres obxectivos estratéxicos supón o 76,1% do total da PA 1.3.

Para a consecución do primeiro obxectivo, os proxectos máis importantes que se levarán a cabo son:

- "Fomento do traballo autónomo e do emprendemento", ó que se destinarán máis de 12 millóns de euros.

- "Programas de adquisición de experiencia", o que se dedicarán case 18 millóns de euros.

- "Novas actuacións estratéxicas autónomas", con 9,3 millóns de euros.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño das actividades incluídas nos proxectos mencionados:

- a) O número de persoas desempregadas que reciben apoio será de máis de 8.000 persoas, que se repartirá por sexos aproximadamente ao 50%.
- b) O número de participantes con discapacidade en actuacións de fomento da integración laboral será de 425 persoas, das cales o 42,3% serán mulleres.
- c) O número de empresas que reciben axudas para desenvolver medidas de integración laboral de persoas con discapacidade e de contratación de persoas desempregadas en risco de exclusión será de 700.

En canto ao segundo obxectivo estratéxico mencionado anteriormente, realizaranse actuacións de formación das persoas desempregadas, medidas para acadar un maior axuste da formación profesional para o emprego ás necesidades do mercado de traballo, medidas de impulso á formación para o emprego asociada á impartición de accións formativas vinculadas á obtención de certificados de profesionalidade.

Os proxectos máis relevantes por contía son os destinados á "formación de desempregados" (43,8 millóns de euros), "formación ocupacional e continua" (9,0 millóns de euros) e acreditación da competencia profesional (case un millón de euros).

Os seguintes indicadores medirán a realización destas actividades:

- a) O número de participantes en accións de formación será de 16.146 persoas, 8.641 serán mulleres.
- b) O número de persoas que participan no procedemento de recoñecemento da experiencia profesional será de 1.800 persoas e a porcentaxe de mulleres superará o 70%.

No obxectivo estratéxico "Diminuír a taxa de desemprego en Galicia co fomento da empregabilidade das persoas desempregadas, a través da adquisición de experiencia profesional", realizaranse escolas e obradoiros de emprego, actuacións de información, orientación e busca de emprego, programas integrados para o emprego e de mellora da atención as persoas paradas de longa duración.

Os seguintes indicadores medirán a realización destas actividades:

- a) O número de Persoas desempregadas, incluídos os de longa duración será de 10.840 persoas, 6.012 serán mulleres.

Os restantes obxectivos estratéxicos da prioridade de actuación son: mellorar a capacitación e cualificación profesional das persoas traballadoras ocupadas; acadar unhas relacións laborais modernizadas baseadas na responsabilidade social empresarial (RSE), diminuindo a conflitividade e a sinistralidade laboral e por último promover o cooperativismo e a economía social.

Para a consecución destes obxectivos realizaranse actuacións que se medirán principalmente cos seguintes indicadores:

- a) Para mellorar a capacitación e cualificación profesional dos ocupados, recibirán accións de formación para ocupados 10.413 persoas, das que un 54,3% serán mulleres.
- b) En materia de prevención de riscos laborais realizaranse 227 accións de formación e información. Por outro lado, 50 entidades recibirán axudas para conciliación laboral e fomento da RSE, mentres que 345 persoas con emprego recibirán axudas para o fomento da igualdade e conciliación laboral, previas á xubilación ordinaria e por ERES suspensivos de forza maior.
- c) A promoción do cooperativismo e a economía social realizarase a través de accións de fomento do emprego e consolidación de empresas de economía social, estimando que 220 persoas se incorporan como socios traballadores ou de traballo, ou a través de fórmulas de autoemprego. Ademais, beneficiarase a 260 entidades de economía social e 2.930 persoas participarán en accións de formación de fomento do espírito emprendedor a través da Rede Eusumo e do cooperativismo e da economía social.

Cadro 17. Indicadores clave de produtividade da PA.I.3

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA03 - Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante

E01 - Diminuír a taxa de desemprego en Galicia co fomento da empregabilidade das persoas desempregadas, a través da adquisición de experiencia profesional

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
SC01.H Persoas desempregadas, incluídos os de longa duración. Homes	4.828,0	Nº
SC01.M Persoas desempregadas, incluídos os de longa duración. Mulleres	6.012,0	Nº

E02 - Aumentar a inserción laboral e o emprendemento, especialmente para as persoas con especiais dificultades para atopar traballo

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
DOC001 Número de empresas que reciben axudas	700,0	Nº
SC16.H Participantes con discapacidade. Homes	245,0	Nº
SC16.M Participantes con discapacidade. Mulleres	180,0	Nº
SC01.H Persoas desempregadas, incluídos os de longa duración. Homes	4.366,0	Nº
SC01.M Persoas desempregadas, incluídos os de longa duración. Mulleres	4.426,0	Nº

E03 - Mellorar a empregabilidade das persoas desempregadas, mediante a adquisición dunha acreditación oficial de formación profesional, co obxecto de aumentar a cualificación profesional dos traballadores e traballadoras, e aumentar as súas posibilidades de acceso ao mercado laboral

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	7.505,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	8.641,0	Nº
P422.H Persoas que participan no proced. de recoñecemento experiencia profesional	522,0	Nº
P422.M Persoas que participan no proced. de recoñecemento experiencia profesional	1.278,0	Nº

E04 - Mellorar a capacitación e cualificación profesional das persoas traballadoras ocupadas, mediante a adquisición de formación profesional, co obxecto de aumentar a estabilidade no emprego, e posibilitar a promoción profesional, o incremento da capacidade para aumentar as súas rendas así como a competitividade das empresas do tecido produtivo galego, prestando especial atención ao colectivo das mulleres traballadoras, así como aos colectivos de baixa cualificación.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	4.765,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	5.666,0	Nº

E05 - Acadar unhas relacións laborais modernizadas baseadas na responsabilidade social empresarial (RSE), diminuindo a conflictividade e a sinistralidade laboral

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00325 Accións de formación e información desenvolvidas en materia de prevención de riscos laborais	227,0	Nº
P00768 Entidades beneficiadas en materia de prevención de riscos laborais	50,0	Nº
SC05.H Persoas con emprego, incluídos os traballadores por conta propia. Homes	175,0	Nº
SC05.M Persoas con emprego, incluídos os traballadores por conta propia. Mulleres	170,0	Nº

E06 - Promover o cooperativismo e a economía social, como forma de xerar emprego e contribuír ao desenvolvemento económico e social de Galicia

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00171 Entidades de economía social beneficiadas	260,0	Nº
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	1.370,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	1.560,0	Nº
P190.H Persoas que se incorporan como socios traballadores ou de traballo, ou a través de fórmulas de autoemprego, a cooperativ	100,0	Nº
P190.M Persoas que se incorporan como socios traballadores ou de traballo, ou a través de fórmulas de autoemprego, a cooperativ	120,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 18. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.3 por fonte de financiamento

PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	77.053.441	28,1
Orzamentos Xerais do Estado	176.502.890	64,3
FSE	20.895.138	7,6
Outros Fondos Europeos	9.775	0,0
Total	274.461.244	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 19. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.3 por programas de gasto

PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	Importe	%
321A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE EMPREGO	6.003.385	2,2
322A - MELLORA E FOMENTO DA EMPREGABILIDADE	53.229.663	19,4
322C - PROMOCIÓN DO EMPREGO, DO EMPREGO AUTÓNOMO E DO MERCADO DE TRABALLO INI	70.733.222	25,8
323A - FORMACIÓN PROFESIONAL DESEMPREGADOS	84.310.960	30,7
323B - FORMACIÓN PROFESIONAL DE OCUPADOS	10.435.913	3,8
324A - MELLORA DA ORGANIZACIÓN E ADMINISTRACIÓN DAS RELACIÓNS LABORAIS E DA PREVEI	21.940.780	8,0
324B - MELLORA DOS SISTEMAS DE SAÚDE E SEGURIDADE NO TRABALLO	755.520	0,3
324C - PROMOCIÓN DA ECONOMÍA SOCIAL	27.051.801	9,9
Total	274.461.244	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 20. Xestores da PA.1.3 no orzamento 2020

PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, EMPREGO E INDUSTRIA
SECRETARÍA XERAL TECNICA
S.X. DE EMPREGO
D.X. DE ORIENTACIÓN E PROMOCIÓN LABORAL
INSTITUTO GALEGO DE SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL
CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS

Fonte: Consellería de Facenda

III.1.4. Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda.

No ano 2017 Galicia conta cunha rede de estradas que se estende sobre 17.779 quilómetros e cuxa xestión se distribúe entre o Estado (2.379km, 13,4%), a Xunta de Galicia (5.548 km, 31,2%) e as deputacións provinciais (9.852km, 55,4%). Nesta rede, o 6,8% corresponde a vías de altas prestacións o que supón un total de 1.206 quilómetros entre autovías, autoestradas e vías de altas prestacións. A densidade da rede de estradas e de case 601 km por 1.000 km² de superficie fronte aos 327 km do conxunto de España.

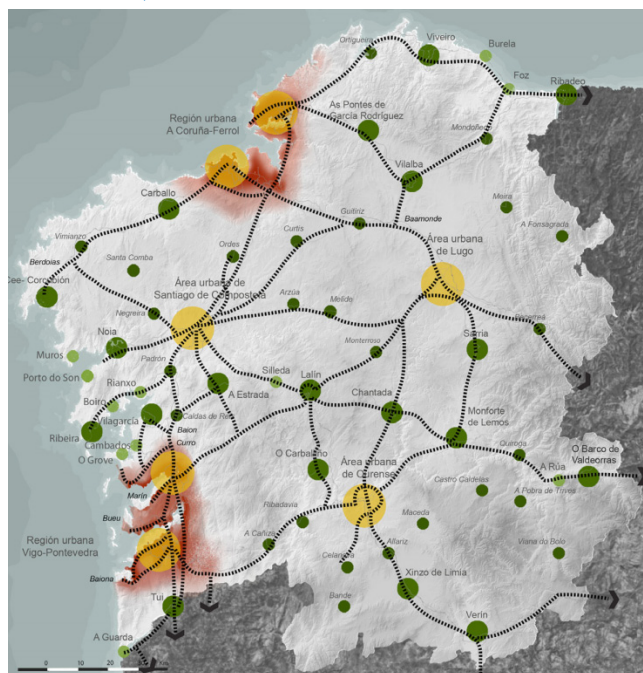
Actualmente o 25,4% da rede ten unha anchura inferior a 5 metros e o 28,3% entre 5 e 7 metros.

De acordo cos datos do Ministerio de Fomento, o crecemento dos quilómetros de estradas no período 2000-2017 en Galicia foi do 3,3%, superando a media española (1,3%).

En canto á rede de estradas e as conexións entre os distintos núcleos urbanos, é posible observar que existen unha serie de nodos ao redor das principais áreas urbanas

(amarelo) e os distintos nodos comarcais existentes, actuando os mesmos como centros de equilibrio do territorio ao ser, así mesmo cabeceiras de comarca do sistema urbano intermedio.

Mapa 5. Conexión de estradas entre os distintos núcleos urbanos

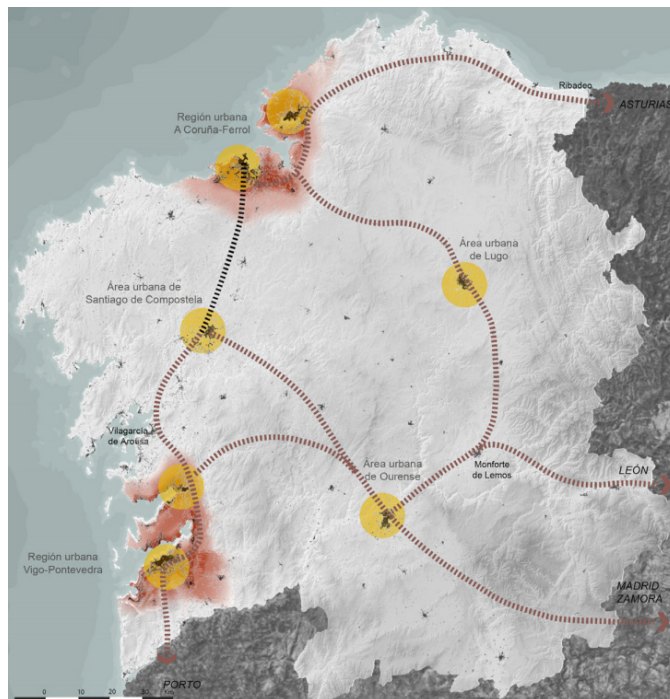

Fonte: Directrices de ordenación del territorio de Galicia

As comunicacións do transporte ferroviario de Galicia co resto de España realízanse por tres puntos: Lubián (liña Zamora-Ourense) onde está previsto que sexa unha plataforma para vía dobre electrificada, con parámetros de alta velocidade e Cuevas (liña de Monforte de Lemos-León) con rede de vía ancha de ADIF, e en Ribadeo a conexión do cantábrico de rede estreita FEVE. Hai tamén unha conexión á rede internacional portuguesa a través da ponte internacional Río Miño en Tui.

A situación actual (2017) do sistema ferroviario de Galicia caracterízase por presentar un trazado ferroviario composto no seu maior parte de vía única (962km), sendo minoritarios os tramos de dobre vía que se triplicaron nos últimos oito anos ata acadar os 246km, para un total de 1.206 km. Do total, 511 km de lonxitude correspóndense a rede ferroviaria electrificada e 695 km sen electrificar.

Mapa 6. Conexión ferroviaria entre os distintos núcleos urbanos e exterior

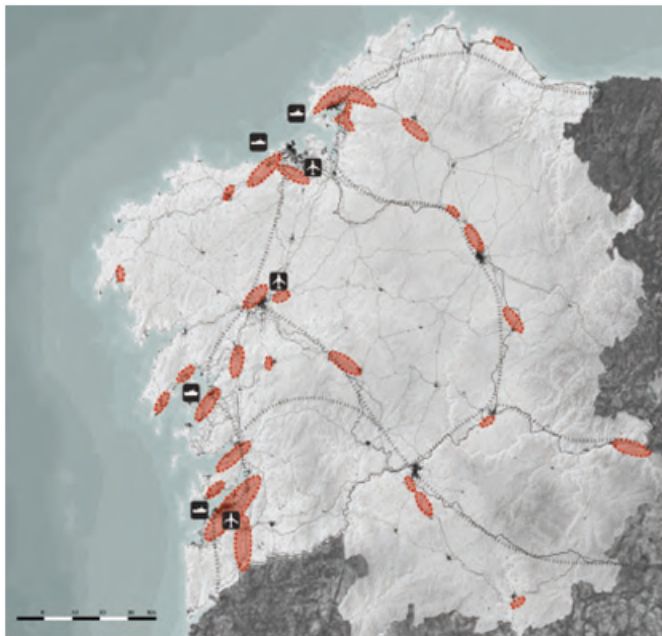
Fonte: Directrices de ordenación del territorio de Galicia

Un dos principais activos en Galicia en materia de infraestruturas é o sistema portuario e o transporte marítimo, que á súa vez, é un elemento crave na organización de territorio. Galicia, pola súa localización xeográfica, forma parte das redes transeuropeas, fundamentalmente na “autoestrada do mar” de Europa occidental. Cabe destacar que o 60% da poboación total das provincias da Coruña, Lugo e Pontevedra reside en concellos que contan con instalacións portuarias, e unha parte relevante desa poboación desenvolve actividades directa ou indirectamente relacionadas co sector marítimo.

Galicia conta con tres aeroportos: A Coruña, Vigo e Santiago de Compostela. As relacións aeroportuarias aparecen como un dos elementos máis importantes para a proxeción internacional da Comunidade e o aproveitamento das oportunidades de desenvolvemento rexional en tres aspectos clave: relacións persoais e de negocios, atracción turística e movemento de mercadorías.

O seguinte mapa mostra a situación dos aeroportos e as zonas portuarias e en vermello os espazos industriais ou empresariais, situados todos eles nas zonas con maior poboación e actividade económica da costa atlántica galega.

Mapa 7. Localización aeroportos e zonas portuarias en relación con espazos industriais ou empresariais

Fonte: Directrices de ordenación del territorio de Galicia

Os principais resultados que se se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Fomentar a rehabilitación de vivendas, a rehabilitación illada de edificios, mellorar a eficiencia enerxética das vivendas e edificios, impulsar as áreas de rehabilitación integral (ARI). Conseguiar rehabilitar 28.000 vivendas no período 2015-2020.
- Conseguiar que o 83% da poboación de Galicia se atope a 15 minutos ou menos do acceso á rede de vías de altas prestacións.

Conseguiar que o 100% da rede autonómica de estradas dispoña dos mecanismos axeitados que proporcionen as medidas necesarias para a conservación e vialidade invernal.

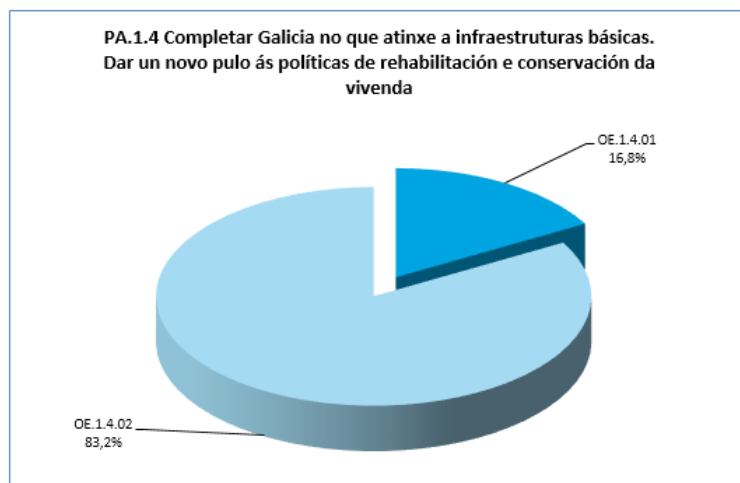
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 21. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	Importe	% Eixe	% PA
OE.1.4.01 Fomentar a rehabilitación da vivenda e a renovación urbana, recuperando o patrimonio residencial construído e minorando os impactos no medio, para satisfacer as necesidades de vivenda da poboación, a calidade de vida da cidadanía e dinamizar o sector da construción.	47.086.563	1,5	16,8
OE.1.4.02 Establecer un sistema de comunicación por vía terrestre que vertebre o territorio galego co fin de achegar a poboación ás vías de altas prestacións. Realizar actuacións de conservación e de mellora da seguridade viaria para contribuír a unha mínima sinistralidade das estradas da comunidade autónoma.	232.694.497	7,3	83,2
Total	279.781.060	8,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 15. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Dentro do obxectivo estratéxico “Fomentar a rehabilitación da vivenda e a renovación urbana, recuperando o patrimonio residencial construído e minorando os impactos no medio, para satisfacer as necesidades de vivenda da poboación, a calidade de vida da cidadanía e dinamizar o sector” os proxectos máis relevantes que se van desenvolver no ano 2020 son:

- “Programa Rexurbe”, con 8,2 millóns de euros.
- “Fomento da rexenaración e renovación urbana”, ó que se destinarán 6,5 millóns de euros.

Os **principais indicadores** que miden o desempeño destas actividades son:

- a) Axudas concedidas para a reparación de edificios de vivendas de protección pública, para rehabilitación de vivendas en cascos históricos, en áreas de rehabilitación integral, entre outras, que ascenderán a 2.162.
- b) Vivendas para rehabilitación de promoción pública cun valore estimado de 65.

No obxectivo estratéxico “Establecer un sistema de comunicación por vía terrestre que vertebre o territorio galego co fin de achegar a poboación ás vías de altas prestacións. Realizar actuacións de conservación e de mellora da seguridade viaria para contribuír a unha mínima sinistralidade das estradas da comunidade autónoma.” realizaranse accións para fortalecer a rede viaria de altas prestacións e a rede de estradas convencional e de conservación e mantemento da vialidade da rede de estradas. Os proxectos máis relevantes son “Cánones de demanda-infraestrutura viaria” e “Conservación ordinaria e vialidade invernal”.

Os obxectivos perseguidos, en termos cuantitativos, con estas actuacións móstranos os seguintes indicadores:

- a) Actuacións en conservación realizadas: 5.501 km.
- b) Estradas de nova construción: 42 km.
- c) Mantemento, acondicionamento e mellora rede estradas: 81 km.

Cadro 22. Indicadores clave de produtividade da PA.I.4

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA04 - Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda

E01 - Fomentar a rehabilitación da vivenda e a renovación urbana, recuperando o patrimonio residencial construído e minorando os impactos no medio, para satisfacer as necesidades de vivenda da poboación, a calidade de vida da cidadanía e dinamizar o sector da construción.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045J Axudas concedidas para a rehabilitación de vivenda	2.162,0	Nº
P00315 Vivendas de promoción pública licitadas para rehabilitación	65,0	Nº

E02 - Establecer un sistema de comunicación por vía terrestre que vertebre o territorio galego co fin de achegar a poboación ás vías de altas prestacións. Realizar actuacións de conservación e de mellora da seguridade viaria para contribuír a unha mínima sinistralidade das estradas da comunidade autónoma.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00039 % Amortización investimento desenvolvido mediante xestión indirecta para a construción e acondicionamento de estradas	4,3	%
P00030 Quilometraxe total de estradas con actuacións de conservación	5.501,0	KM
P00106 Quilometraxe total de estradas con actuacións de mantemento, acondicionamento e mellora	81,0	KM
P00082 Quilometraxe total de estradas de nova construción	42,0	KM

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 23. Distribución do orzamento 2020 da PA.I.4 por fonte de financiamento

PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	253.699.514	90,7
Orzamentos Xerais do Estado	10.000.000	3,6
FEDER	14.429.000	5,2
Transferencias Finalistas	1.652.546	0,6
Total	279.781.060	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 24. Distribución do orzamento 2020 da PA.I.4 por programas de gasto

PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	Importe	%
451A - FOMENTO DA REHABILITACIÓN E DA CALIDADE DA VIVENDA	47.086.563	16,8
512B - CONSTRUCIÓN, CONSERVACIÓN E EXPLOTACIÓN DE ESTRADAS	232.694.497	83,2
Total	279.781.060	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 25. Xestores da PA.1.4 no orzamento 2020

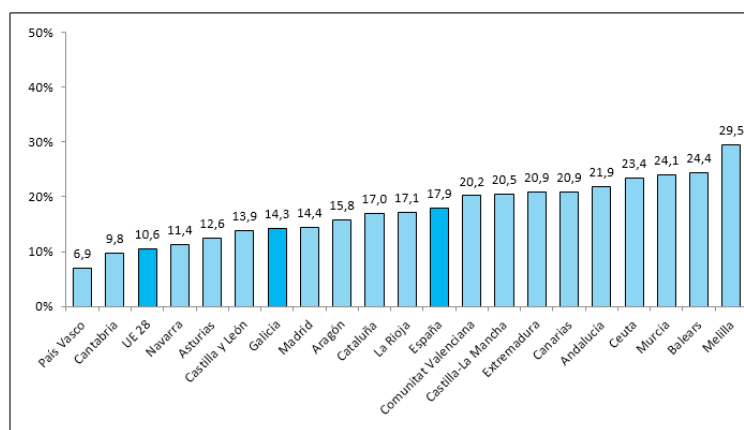
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS
INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO
AXENCIA GALEGA DE INFRAESTRUTURAS

Fonte: Consellería de Facenda

III.1.5. Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia.

Un obxectivo prioritario das políticas educativas é que os mozos continúen a súa formación máis aló das etapas obrigatorias. O indicador abandono educativo temperán, % poboación entre 18 e 24 anos que non completou a segunda etapa da ESO e que non segue ningún tipo de formación, forma parte dos oito indicadores definidos para o seguimento dos obxectivos da Estratexia Europa 2020 así como dos indicadores de Desenvolvemento Sustentable e de Igualdade de Xénero de Eurostat, sendo un dos índices nos que se fixa a Unión Europea para valorar o grao de avance socioeconómico. De acordo coa Enquisa de Poboación Activa do INE, en España, a taxa de abandono educativo temperán no ano 2018 era do 17,9% e para Galicia do 14,3%, lonxe da media europea que se situaba no 10,6%. Con respecto ás restantes Comunidades Autónomas, Galicia é a sexta con menor abandono escolar.

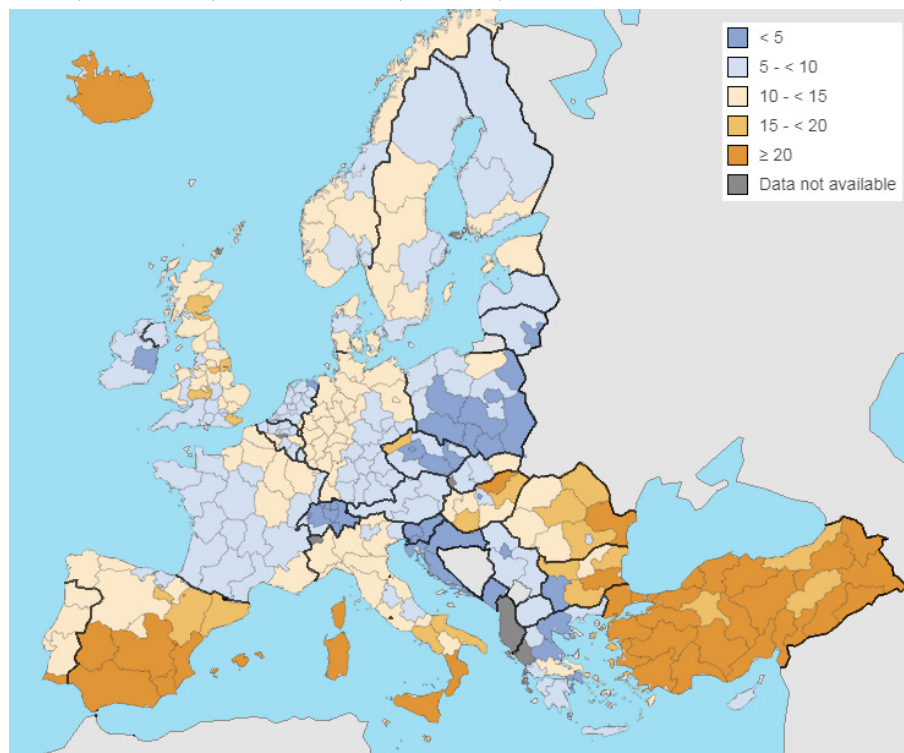
Gráfico 16. Porcentaxe de poboación de 18 a 24 anos que abandonou prematuramente o sistema educativo. Ano 2018

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa, Eurostat/ LFS: EU Labour Force Survey

Tanto a nivel galego, nacional e europeo a taxa de abandono escolar é máis alta para os homes. Por sexos, a media estatal é 7,7 puntos superior en homes (21,7%) que en mulleres (14,0%). Esta disparidade en Galicia alcanza un valor de 5,6 puntos, ao ser a porcentaxe dun 17,0% para os homes fronte ao 11,4% das mulleres. No conxunto da UE-28 a taxa das mulleres é do 8,9% e a dos homes do 12,2% para o ano 2018.

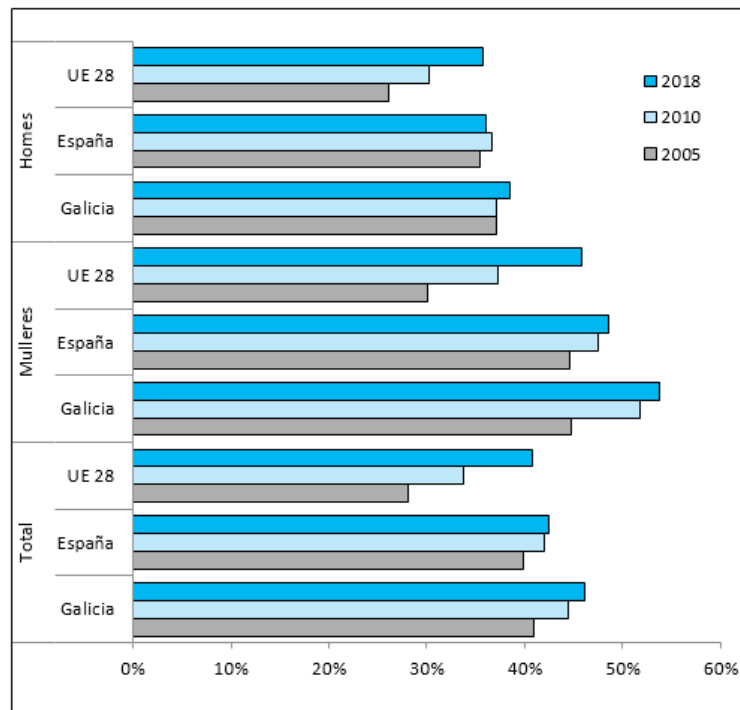
Mapa 8. Porcentaxe de poboación de 18 a 24 anos que abandonou prematuramente o sistema educativo. NUTS 2. Ano 2018

Fonte: Eurostat

A porcentaxe de persoas de entre 30 e 34 anos que completaron os estudos superiores alcanzou en 2018 o 46,1% en Galicia e o 42,4% en España, sendo importante sinalar que o dato galego presenta unha posición 5,4 puntos por riba da media da UE-28, (que para o devandito ano é de 40,7%). Tanto a nivel galego, nacional e europeo a porcentaxe de mulleres con estudos de educación terciaria ou equivalente completados superan notablemente a porcentaxe de homes. No caso do Galicia é un 53,8% fronte ao 38,4% dos homes. Nesta liña de obxectivos de educación pódese dicir que en Galicia xa se acadou, dende o ano 2014, o obxectivo marcado para España na estratexia Europa 2020 que é do 44% para este indicador, polo tanto os obxectivos deberían centrarse no mantemento desta ratio e no fomento de estudos superiores en homes.

Gráfico 17. Porcentaxe de poboación de 30 a 34 anos con nivel máis alto de formación alcanzado educación terciaria (CINE 5-6).

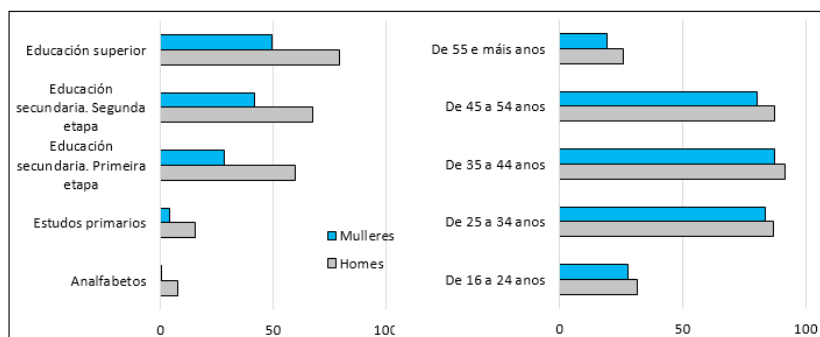
Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa, Eurostat/ LFS: EU Labour Force Survey

Con respecto á idade e o nivel de estudos, obsérvase que o incremento do nivel de estudos nunha mesma franxa de idade incrementa a taxa de actividade. A modo de exemplo, se temos en conta a grupo de idade de 25 a 34 anos, podemos observar que a taxa de actividade para os que teñen estudos primarios en 2018 é de 71,7%, mentres que esta porcentaxe é de 87,2 para os que teñen estudos superiores. No caso dos que teñen entre 45 e 54 anos, estes valores serían de 63,4% e 93,3% respectivamente.

A taxa de actividade é notablemente inferior en dous rangos de idade: de 16 a 24 anos (como xa se comentou anteriormente ó analizar a taxa de desemprego xuvenil) e de 55 a máis anos, se ben en ambos casos, a medida que aumenta o nivel de estudos, aumenta a taxa de actividade, ó igual que ocorre nos demais grupos. Neste caso:

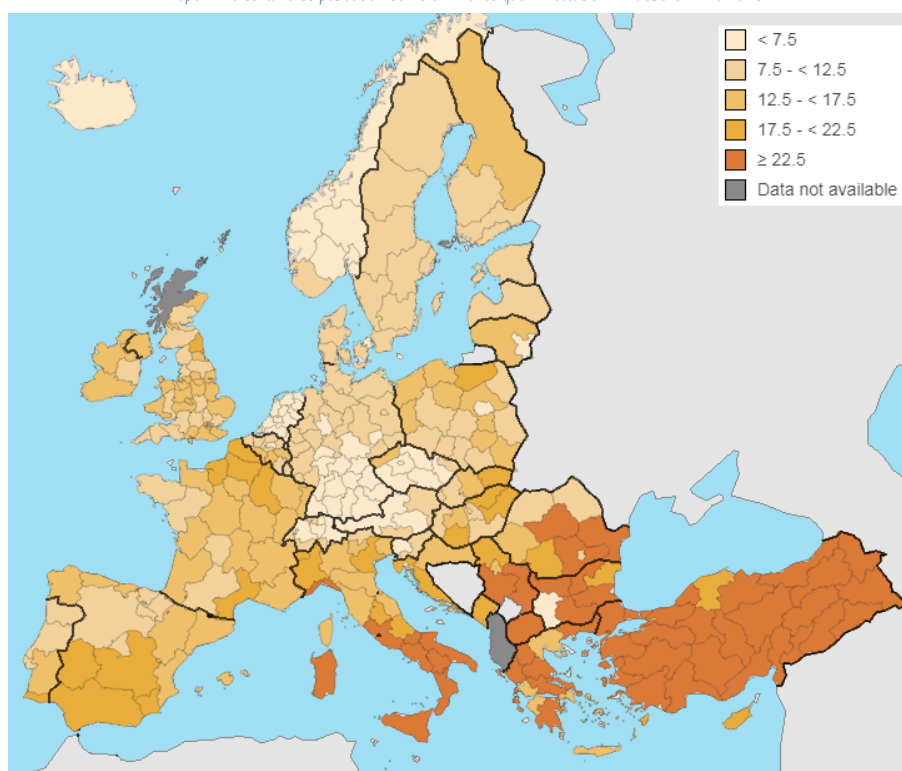
- 16 a 24 anos: 32,5% para estudos primarios e 57,7% para estudos superiores
- 55 e máis anos: 4,7% para estudos primarios e 47,9% para estudos superiores

Gráfico 18. Taxa de actividade por nivel de formación alcanzado, sexo e grupos de idade

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa

Mapa 9. Porcentaxe de poboación de 18 a 24 anos que nin estudian nin traballan. Ano 2018

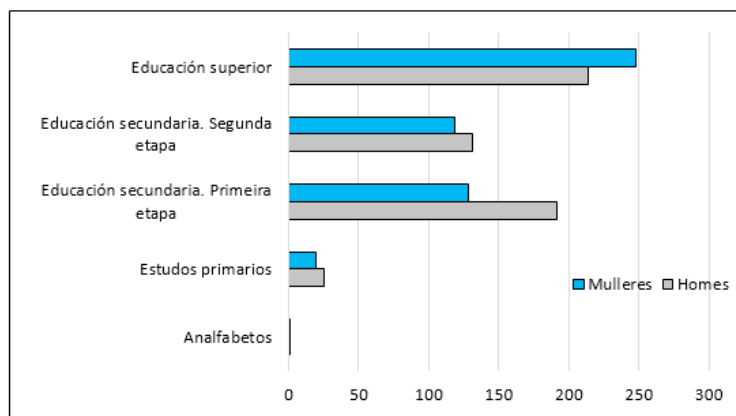

Fonte: Eurostat

No mapa anterior podemos observar a porcentaxe da poboación de entre 18 e 24 anos que nin estudia nin traballa. A media Europa-28 para o ano 2018 sitúase no 10,5%, 2,3 puntos porcentuais menos que no ano 2010, o que indica que cómpre incrementar os esforzos nesta materia. No caso de España e Galicia, os valores sitúanse no 12,4% e 9,3% respectivamente. Como veremos posteriormente un dos obxectivos expostos no ámbito educativo tenta paliar esta situación, fomentando non so a educación universitaria senón tamén a formación profesional.

Na análise da porcentaxe de persoas que teñen emprego en función do nivel de estudos alcanzado, os datos mostran a existencia dunha correlación positiva entre o nivel de educación e o nivel de empregabilidade ou ocupación das persoas.

Gráfico 19. Número de ocupados por nivel educativo (miles de persoas). Ano 2018

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa

En 2018 a taxa de ocupación, tendo en conta o nivel estudos, aumenta a medida que aumenta o nivel de estudos, de forma similar ao que sucedía coa taxa de actividade e repetíndose o patrón do sexo que se comentaba anteriormente. Así, a taxa de ocupación en 2018 é para o total da Comunidade Autónoma dun 46,2%, (50,4% para os homes e un 42,3% para as mulleres). A taxa de ocupación da poboación con educación superior sitúase no 73,4%, sendo similar en ambos sexos; en cambio, a taxa da poboación con estudos primarios é do 8,5%, 11,5% en homes e 6,4% en mulleres.

Os principais datos do sistema educativo non universitario en Galicia indican que no curso 2019/2020 existían 1.377 centros educativos de réxime xeral, dos cales 1.083 son públicos; os centros de réxime especial son 226, dos que 133 son públicos. Estas cifras apenas varían con respecto ós cursos académicos anteriores.

O número de alumnos en ensinanza de réxime xeral ascendeu a 385.365 persoas no curso 2019/2020 (1.643 alumnos máis que no curso anterior) dos cales o 75,1% corresponde a ensino infantil, primaria e ESO, un 7,9% cursaron Bacharelato ordinario, un 8,4 % ciclos formativos de FP, un 1,2% FP básica, un 2,7% ensinanza para adultos. Compre destacar que o número de alumnos que cursan ciclos formativos ordinarios aumenta con respecto aos cursos anteriores, chegando a incrementarse en 10.000 alumnos en comparación cos datos de 2007/2009.

O número de profesores é de 43.778, dos cales 30.101 imparten docencia no ensino público, 8.115 no ensino privado e 5.562 no ensino concertado. Por último, estímase que o número de prazas de comedor escolar no curso 2019/2020 nos centros públicos pode-

ría ascender a 76.978, dos cales 14.890 usarían os comedores xestionados polas ANPAS e polos concellos e que o número de usuarios do servizo de transporte escolar na rede pública de ensinanza da comunidade autónoma podería ascender a 88.054.

O rendemento académico é analizado a través do programa para a avaliación internacional dos alumnos onde se avalía de forma trianual o coñecemento e destrezas dos alumnos de 15 anos en tres competencias: comprensión lectora, competencia matemática e competencia científica. Segundo os resultados do estudo PISA 2015 publicado en decembro de 2016 da Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico OCDE, no que se avaliaron a nivel nacional 37.205 alumnos da poboación total de estudantes de 15 anos que ascende a 535.791 (porcentaxe mostral 6,9%), Galicia presenta mellores medias que España e a media da OCDE nas tres áreas de avaliación. Na actualidade estase a realizar o informe para do ano 2018, que será publicado a finais do 2019.

En canto ao ensino universitario, no curso 2018/2019 o número de centros ascende a 80. O número alumnos matriculados foi de 60.041, entorno a un 83% seguen estudos de grao e de primeiro e segundo ciclo, un 9% estudos de máster e un 7% estudos de doutorado. Aproximadamente o 56% do alumnado é muller. Por rama de coñecemento, un 43% estuda na rama de ciencias sociais e xurídicas, un 22% enxeñería e arquitectura, un 17% ciencias da saúde, un 9% artes e humanidades e un 9% ciencias.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Acadar que un maior número de alumnos consiga finalizar con éxito a educación secundaria obrigatoria que lle permita continuar estudos en formación profesional de grao medio ou continuar estudos no bacharelato, contribuíndo a que os mozos e mozas permanezan no sistema educativo despois de finalizada a educación obrigatoria.
- Mellorar as características funcionais, de seguridade e habitabilidade das instalacións, que incidan na mellora da eficiencia enerxética dos edificios.
- Incrementar a taxa de graduación nas titulacións do SUG e mellorar a empregabilidade dos egresados universitarios.
- Acadar unha mellor adecuación das infraestruturas e das dotacións de medios aos usuarios, atendendo a súa dimensión e mellorando a ratio profesor/alumno.
- Mellorar as características funcionais, de seguridade e habitabilidade das instalacións, que incidan na mellora da eficiencia enerxética dos edificios.
- Acadar que o alumnado logre os obxectivos formativos da ensinanza ordinaria.
- Aumentar o número de persoas que reciben unha validación e acreditación de coñecementos en idiomas estranxeiros
- Incrementar a porcentaxe de alumnado que opta pola formación profesional.

- Acadar que o 85% dos mozos e mozas continúe estudando e formándose unha vez finalizada a escolarización obrigatoria, ata acadar polo menos unha titulación de educación secundaria superior.
- Incrementar o número de emprendedores e emprendedoras que xorden dos viveiros de empresas.
- Mellorar as competencias profesionais docentes a través da formación permanente do profesorado ao longo da súa carreira profesional.
- Cubrir a demanda e mellorar a calidade das necesidades formativas náutico e marítimo-pesqueiras.
- Maior incorporación da poboación traballadora ao sector agrario.
- Mellora da competitividade das pequenas e medianas empresas do medio rural cunha actividade económica agraria.
- Aproveitar e optimizar as canles actuais de comercialización e atopar outras novas.
- Mellorar a capacidade de innovar para a obtención de produtos de calidade dende un perspectiva de sustentabilidade e respecto ao medio ambiente.

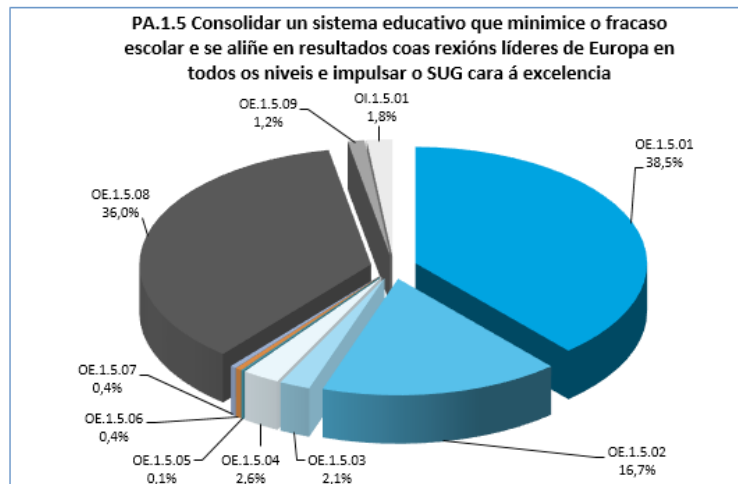
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 26. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.5 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	Importe	% Eixe	% PA
OE.1.5.01 Mellorar a calidade da educación e os resultados dos e das escolares galegos/as, modernizando as dotacións a procedementos educativos, medios e as infraestruturas públicas destinadas a centros educativos de ensinanza infantil e primaria.	867.375.471	27,1	38,5
OE.1.5.02 Mellorar a calidade da docencia e da oferta docente do sistema universitario de Galicia.	376.650.751	11,7	16,7
OE.1.5.03 Mellorar a calidade da educación e os resultados escolares dos centros educativos de educación especial, en especial mediante a modernización de procedementos, dotacións de medios e de infraestruturas.	48.128.971	1,5	2,1
OE.1.5.04 Mellorar a calidade das ensinanzas de réxime especial e dos seus resultados, en especial no que atinxe ao dominio efectivo dunha terceira lingua.	59.053.005	1,8	2,6
OE.1.5.05 Garantir a capacitación adecuada do profesorado a través da formación permanente que lles permita afrontar os retos do sistema educativo galego e adaptar as novas ensinanzas ás novas necesidades formativas derivadas da implantación da Lei 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.	3.315.577	0,1	0,1
OE.1.5.06 Mellorar a calidade e resultados do ensino náutico e marítimo - pesqueiro nas súas diversas modalidades de formación profesional.	9.775.462	0,3	0,4
OE.1.5.07 Cualificar aos traballadores e traballadoras do medio rural para a súa incorporación ao mercado laboral agroforestal.	9.301.132	0,3	0,4
OE.1.5.08 Potenciar a formación profesional e a ensinanza secundaria obrigatoria, mellorando a calidade das ensinanzas e facilitando o acceso a unha formación e cualificación profesional polivalente e especializada que mellore a empregabilidade e a súa adaptación aos cambios, modernizando ciclos, procedementos e medios dos centros educativos de ensinanza secundaria obrigatoria e formación profesional.	811.158.806	25,3	36,0
OE.1.5.09 Reducir o abandono educativo temperán e mellorar os resultados educativos do alumnado con necesidades educativas e do alumnado con necesidades específicas, a través de medidas de apoio personalizado.	26.247.320	0,8	1,2
OI.1.5.01 Garantir o funcionamento operativo dos servizos administrativos do sistema educativo, así como, os gastos derivados do funcionamento do Museo Pedagóxico de Galicia o do Consello Escolar de Galicia.	39.878.149	1,2	1,8
Total	2.250.884.644	70,2	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 20. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.5 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación, dos nove obxectivos estratéxicos, os tres máis relevantes, que supoñen o 91,8% da asignación financeira da PA, son “Mellorar a calidade da educación e os resultados dos e das escolares galegos/as, modernizando as dotacións a procedementos educativos, medios e as infraestruturas públicas destinadas a centros educativos de ensinanza infantil e primaria.”, “Potenciar a formación profesional e a ensinanza secundaria obrigatoria” e “Mellorar a calidade da docencia e da oferta docente do sistema universitario de Galicia”.

Para conseguir o primeiro obxectivo relativo á ensinanza infantil e primaria, ademais do gasto de persoal e as axudas á gratuidade, que supoñen un elevado importe dentro do OE, realizaranse actuacións de mellora funcional e de sinalética nos centros públicos de ensino, mellora da eficiencia enerxética, adquisición de equipamento e crearanse novos postos escolares mediante a construción de novos centros ou ampliación dos existentes, co correspondente equipamento asociado.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas actividades:

- Actuacións de mellora en centros, que ascenderán a 479.
- Capacidade de coidado de nenos ou de infraestruturas de educación subvencionadas, que se estima en 2.700 (625 máis que no ano anterior).
- O número de efectivos neste OE no ensino público ascende a 13.720. Por outro lado, o alumnado matriculado no curso 2019/2020 en centros públicos supera os 136,9 mil (48% son mulleres) mentres que nos centros concertados son máis de 53,5 mil (49% de mulleres).

No que respecta ao obxectivo estratéxico do ensino secundario e da FP, ao igual que ocorre co obxectivo estratéxico anterior, o gasto de persoal supón unha alta porcentaxe

do importe financeiro asignado a este OE, ademais realizaranse accións de fomento da formación profesional nomeadamente nos ciclos formativos de grao medio, prácticas de formación en empresas e institucións dos alumnos e alumnas de FP e PCPI, recoñecemento e acreditación de competencias profesionais, formación do profesorado de FP, e construíranse novos centros ou ampliáranse os existentes xunto con medidas de mellora da eficiencia enerxética, na funcionalidade, integración e sinalética dos centros existentes, garantindo a oferta total de prazas do sistema educativo.

Para a medición destes obxectos operativos utilízanse os seguintes indicadores:

- a) Actuacións de mellora en centros educativos, que ascenderán a 555.
- b) O alumnado beneficiado por actuacións de ampliación ou construción de novos centros é de 300 persoas.
- c) O número de efectivos estimado na educación secundaria e de formación profesional ascende a 17.350 na ensinanza pública. A estimación do alumnado en ESO, Bacharelato e ciclo formativos ordinarios da FP ascende a 168.248, dos que 136.758 (inclúe o alumnado das ensinanzas para adultos presencial) estudan en centros públicos (48% son mulleres) e 31.490 en centros privados concertados, representando un 49% as mulleres.

O terceiro obxectivo estratéxico mencionado anteriormente (sistema universitario) pretende mellorar a calidade da docencia universitaria e a empregabilidade dos egresados e apoiar a igualdade e o acceso á educación superior.

Os indicadores seguintes serán os utilizados para estudar a consecución dos obxectivos:

- a) Alumnado matriculado, 59.859, dos que o 56% serán mulleres. Na Universidade a distancia (UNED) haberá un alumnado matriculado de 10.162 (57% mulleres).
- b) Alumnado beneficiado por bolsas, 1.585, dos que o 63% serán mulleres.

Ademais, os obxectivos estratéxicos relacionados con: educación especial; ensinanzas de réxime especial; redución do abandono educativo temperán e mellora dos resultados educativos do alumnado con necesidades educativas e do alumnado con necesidades específicas; capacitación do profesorado; ensino náutico e marítimo-pesqueiro e, por último, cualificación dos traballadores e traballadoras do medio rural, contribuírán coas súas actuacións a cubrir os restantes obxectivos da prioridade.

As actuacións máis relevantes asociadas a estes obxectivos son as axudas á gratuidade da educación especial, os programas de orientación, reforzo e apoio, actividades formativas da Rede de Formación do Profesorado, desenvolver os cursos e os módulos profesionais náutico e marítimo-pesqueiro nos portos e nos centros de ensino oficiais, a posta en marcha das medidas do Plan de Formación Profesional para o sector agroforestal

e accións de mellora nas condicións de seguridade, funcionalidade, habitabilidade e accesibilidade dos centros das ensinanzas de réxime especial.

Sintetizando, estímase o cumprimento nas cifras dos seguintes indicadores:

- Dentro da ensinanza de réxime especial haberá 6.700 alumnos matriculados en ensinanzas artísticas e deportivas, e por outra banda, 26.159 alumnos matriculados nas Escolas Oficiais de Idiomas.

- No que se refire á mellora da calidade da educación e os resultados escolares dos centros educativos de educación especial, estímase 1.434 alumnos beneficiados das medidas que se levarán a cabo (entre alumnos matriculados en centros públicos e concertados).

- O persoal docente que participa en accións formativas da Redede Formación acadará a cifra de 63.900 persoas.

- Dentro do obxectivo estratéxico relacionado coa mellora da calidade e resultados do ensino náutico e marítimo - pesqueiro, estímase no ano 2020 6.351 participantes.

- Para cualificar aos traballadores e traballadoras do medio rural para a súa incorporación ao mercado laboral agroforestal, axudarase a 20.100 persoas (na súa maioría homes).

- Finalmente, no obxectivo estratéxico relativo á redución do abandono educativo temperán e a mellora dos resultados educativos do alumnado con necesidades educativas e do alumnado con necesidades específicas, a través de medidas de apoio personalizado prevese axudar a máis de 43.800 persoas.

Cadro 27. Indicadores clave de produtividade da PA.I.5

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA05 - Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se alíñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia

E01 - Mellorar a calidade da educación e os resultados dos e das escolares galegos/as, modernizando as dotacións a procedementos educativos, medios e as infraestruturas públicas destinadas a centros educativos de ensinanza infantil e primaria.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00025 Actuacións de mellora en centros educativos	479,0	Nº
P1020H Alumnado matriculado en centros privados concertados. Homes	27.389,0	Nº
P1020M Alumnado matriculado en centros privados concertados. Mulleres	26.142,0	Nº
P1019H Alumnado matriculado en centros públicos. Homes	70.987,0	Nº
P1019M Alumnado matriculado en centros públicos. Mulleres	65.991,0	Nº
D00035 Capacidade de coidado de nenos ou de infraestruturas de educación	2.700,0	Nº
P01004 Número de efectivos	13.720,0	Nº

E02 - Mellorar a calidade da docencia e da oferta docente do sistema universitario de Galicia.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P033.H Alumnado beneficiario por bolsas. Homes	583,0	Nº
P033.M Alumnado beneficiario por bolsas. Mulleres	1.002,0	Nº
P1021H Alumnado matriculado no sistema universitario de Galicia. Homes	26.329,0	Nº (media)
P1021M Alumnado matriculado no sistema universitario de Galicia. Mulleres	33.530,0	Nº (media)

E03 - Mellorar a calidade da educación e os resultados escolares dos centros educativos de educación especial, en especial mediante a modernización de procedementos, dotacións de medios e de infraestruturas

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P1020H Alumnado matriculado en centros privados concertados. Homes	435,0	Nº
P1020M Alumnado matriculado en centros privados concertados. Mulleres	225,0	Nº
P1019H Alumnado matriculado en centros públicos. Homes	503,0	Nº
P1019M Alumnado matriculado en centros públicos. Mulleres	271,0	Nº
P01004 Número de efectivos	962,0	Nº

E04 - Mellorar a calidade das ensinanzas de réxime especial e dos seus resultados, en especial no que atinxe ao dominio efectivo dunha terceira lingua

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P109.H Alumnado matriculado en ensinanzas artísticas e deportivas. Homes	3.000,0	Nº
P109.M Alumnado matriculado en ensinanzas artísticas e deportivas. Mulleres	3.700,0	Nº
P108.H Alumnado matriculado nas Escolas Oficiais de Idiomas. Homes	8.379,0	Nº
P108.M Alumnado matriculado nas Escolas Oficiais de Idiomas. Mulleres	17.780,0	Nº
P01004 Número de efectivos	1.273,0	Nº

E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

PA05 - Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia

E05 - Garantir a capacitación adecuada do profesorado a través da formación permanente que lles permita afrontar os retos do sistema educativo galego e adaptar as novas ensinanzas ás novas necesidades formativas derivadas da implantación da Lei 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P281.H Persoal docente que participa en accións formativas da Redede Formación.	16.900,0	Nº
P281.M Persoal docente que participa en accións formativas da Redede Formación.	47.000,0	Nº

E06 - Mellorar a calidade e resultados do ensino náutico e marítimo - pesqueiro nas súas diversas modalidades de formación profesional.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	4.693,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	1.658,0	Nº

E07 - Cualificar aos traballadores e traballadoras do medio rural para a súa incorporación ao mercado laboral agroforestal.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	11.300,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	8.800,0	Nº

E08 - Potenciar a formación profesional e a ensinanza secundaria obrigatoria, mellorando a calidade das ensinanzas e facilitando o acceso a unha formación e cualificación profesional polivalente e especializada que mellore a empregabilidade e a súa adaptación aos cambios, modernizando ciclos, procedementos e medios dos centros educativos de ensinanza secundaria obrigatoria e formación profesional.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00025 Actuacións de mellora en centros educativos	555,0	Nº
P033.H Alumnado beneficiario por bolsas. Homes	2.560,0	Nº
P033.M Alumnado beneficiario por bolsas. Mulleres	1.710,0	Nº
P1020H Alumnado matriculado en centros privados concertados. Homes	16.088,0	Nº
P1020M Alumnado matriculado en centros privados concertados. Mulleres	15.402,0	Nº
P1019H Alumnado matriculado en centros públicos. Homes	70.866,0	Nº
P1019M Alumnado matriculado en centros públicos. Mulleres	65.892,0	Nº
DOC035 Capacidade de coidado de nenos ou de infraestruturas de educación	3.232,0	Nº
P01004 Número de efectivos	17.350,0	Nº

E09 - Reducir o abandono educativo temperán e mellorar os resultados educativos do alumnado con necesidades educativas e do alumnado con necesidades específicas, a través de medidas de apoio personalizado

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01004 Número de efectivos	506,0	Nº
P232.H Participantes en programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento (PMAR).	1.050,0	Nº
P232.M Participantes en programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento (PMAR).	815,0	Nº
P237.H Participantes en programas de reforzo, orientación e apoio -PROA. Homes	21.772,0	Nº
P237.M Participantes en programas de reforzo, orientación e apoio -PROA. Mulleres	20.176,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 28. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.5 por fonte de financiamento

PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	2.213.860.623	98,4
Orzamentos Xerais do Estado	382.450	0,0
FEDER	16.458.703	0,7
FEADER	2.722.769	0,1
FEMP	560.000	0,0
FSE	16.900.099	0,8
Total	2.250.884.644	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 29. Distribución do orzamento 2020 da PA.1.5 por programas de gasto

PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	Importe	%
421A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE EDUCACIÓN	39.878.149	1,8
422A - EDUCACIÓN INFANTIL, PRIMARIA E ESO	867.375.471	38,5
422C - ENSINANZAS UNIVERSITARIAS	376.650.751	16,7
422D - EDUCACIÓN ESPECIAL	48.128.971	2,1
422E - ENSINANZAS ARTÍSTICAS	39.852.380	1,8
422G - ENSINANZAS ESPECIAIS	19.200.625	0,9
422I - FORMACIÓN E PERFECCIONAMENTO DO PROFESORADO	3.315.577	0,1
422K - ENSINANZAS PESQUEIRAS	9.775.462	0,4
422L - CAPACITACIÓN E EXTENSIÓN AGROFORESTAL	9.301.132	0,4
422M - ENSINANZA SECUNDARIA, FORMACIÓN PROFESIONAL E OUTRAS ENSINANZAS	811.158.806	36,0
423B - PREVENCIÓN DO ABANDONO ESCOLAR	26.247.320	1,2
Total	2.250.884.644	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 30. Xestores da PA.1.5 no orzamento 2020

PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia
PRESIDENCIA DA XUNTA
AXENCIA PARA A MODERNIZACIÓN TECNOLÓXICA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE EDUCACIÓN, FORMACIÓN PROFESIONAL E INNOVACIÓN EDUCATIVA
D.X. DE CENTROS E RECURSOS HUMANOS
SECRETARÍA XERAL DE UNIVERSIDADES
CONSELLERÍA DO MAR
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE DESENVOLVEMENTO PESQUEIRO
AXENCIA GALEGA DE CALIDADE ALIMENTARIA

Fonte: Consellería de Facenda

III.2. EIXE 2: BENESTAR DAS PERSOAS E AS FAMILIAS E COHESIÓN SOCIAL

O segundo eixe do plan estratéxico está centrado no benestar e na cohesión social, o reforzamento do sistema sanitario, os servizos sociais e garantir o acceso a unha vivenda digna. A dinámica demográfica de Galicia fai que a mellora das políticas de benestar sexan cada vez máis indispensables para colaborar na calidade de vida dunha poboación de máis idade.

Do mesmo xeito as políticas de conciliación e os servizos ás familias, especialmente á infancia, deben contribuír a mellorar as taxas de fecundidade e a inverter a dinámica demográfica de Galicia.

Por último resulta preciso aplicar con éxito as políticas de inserción social dun amplo colectivo que foi o máis desfavorecido pola crise, mediante itinerarios personalizados que permitan acompañar ás persoas en risco de exclusión ata que abandonen esta situación. Tamén a consecución dunha sociedade máis xusta, esixe que se garanta a igualdade de oportunidades para aqueles colectivos que sofren exclusión por outros motivos, dende unha discapacidade á pertenza a colectivos sociais marxinados.

Mención especial compre facer ás políticas de igualdade que se ben constitúen unha prioridade horizontal, é dicir a perspectiva de xénero debe estar presente na diagnose e solución aos principais problemas de Galicia, tamén deben contar con liñas de acción específicas para reducir con determinación as fendas de xénero nos diferentes eidos tratados no plan.

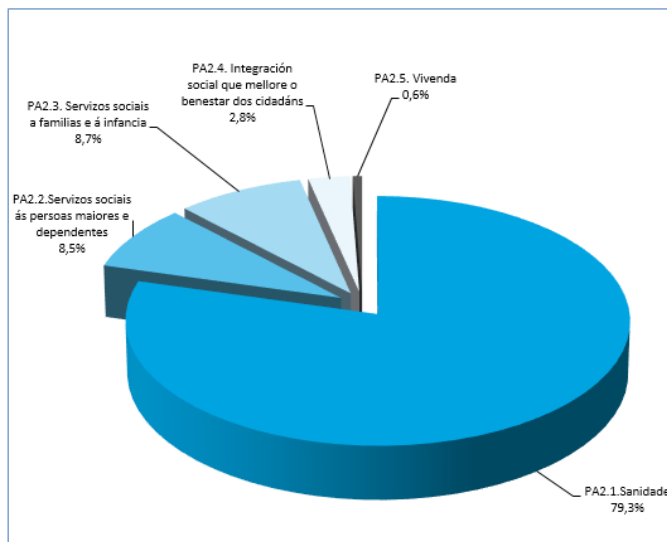
Na seguinte táboa detállase o gasto orzamentario de 2020 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 31. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 2

E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	Importe	% total	% eixe
PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	4.132.581.054	40,6	79,3
PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	441.575.398	4,3	8,5
PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	454.115.587	4,5	8,7
PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	148.066.003	1,5	2,8
PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	33.242.800	0,3	0,6
Total	5.209.580.842	51,2	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 21. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 2

Fonte: Consellería de Facenda

A táboa seguinte mostra o orzamento do eixe por fonte de financiamento.

Cadro 32. Distribución do orzamento 2020 do eixe 2 por fonte de financiamento

E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	4.869.860.768	93,5
Orzamentos Xerais do Estado	282.899.751	5,4
FEDER	30.704.540	0,6
F.S.E.	25.894.959	0,5
OUTROS FONDOS EUROPEOS	220.824	0,0
Total	5.209.580.842	100,0

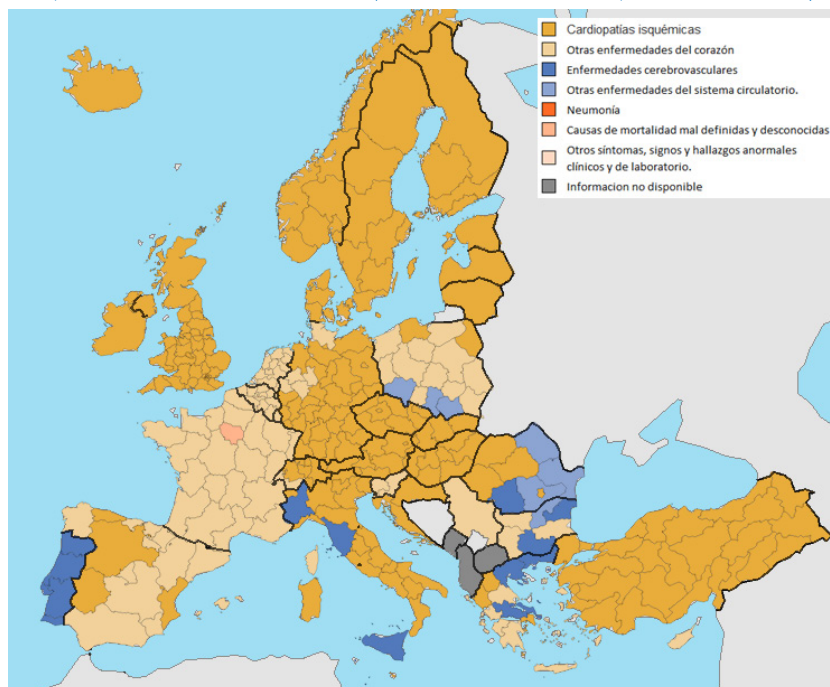
Fonte: Consellería de Facenda

III.2.1. Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos modos de vida saudables.

As principais causas de defunción en Galicia para o ano 2017 (último dato dispoñible) son as derivadas de:

- enfermidades do sistema circulatorio, que supoñen ademais un 30,3% do total. Por sexo, as mulleres presentan unha incidencia maior que os homes.
- tumores, 27,2%. Se de novo diferenciamos por sexos, ocorre o contrario que no caso anterior.
- enfermidades do sistema respiratorio, 12,4%, 13,2% en homes e 11,7% en mulleres

Mapa 10. Causa máis común de morte, 2013-2015 (taxas de mortalidade estandarizadas por cada 100 000 habitantes)

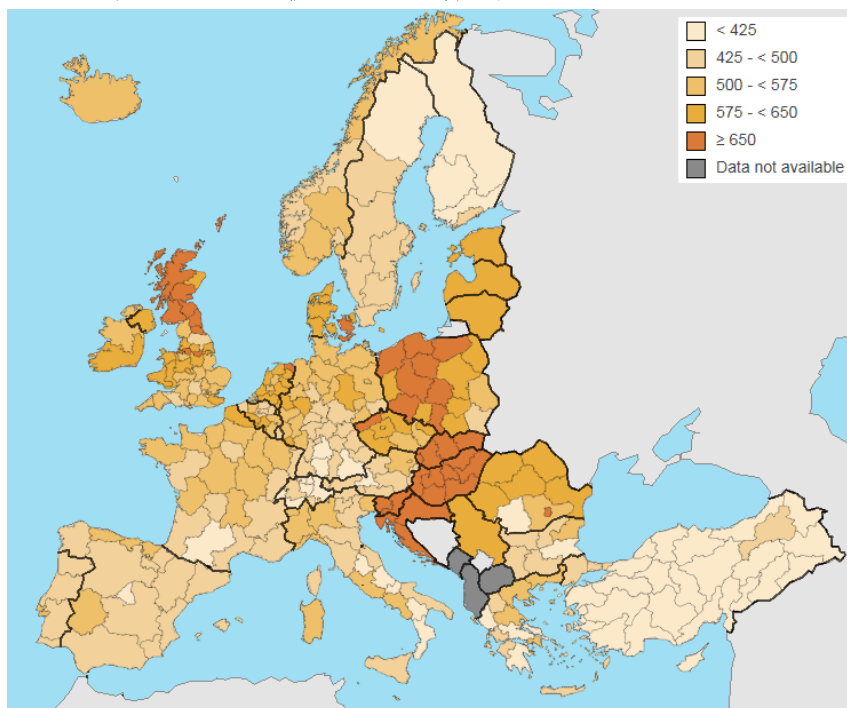

Fonte: Eurostat. Statistical Atlas

Se facemos unha comparativa con España e Europa, en canto ás mortes por enfermidades crónicas e por cancro podemos sacar as seguintes conclusións.

Con respecto ás mortes por enfermidades crónicas, no mapa seguinte represéntanse o número de mortes por 100.000 habitantes derivadas das seguintes enfermidades: cancro, diabetes, enfermidades cardíacas, cerebro vasculares, respiratorias e por último enfermidades hepáticas.

Mapa 11. Número de mortes (por 100.000 habitantes) por enfermidades crónicas. Promedio 2013-2015

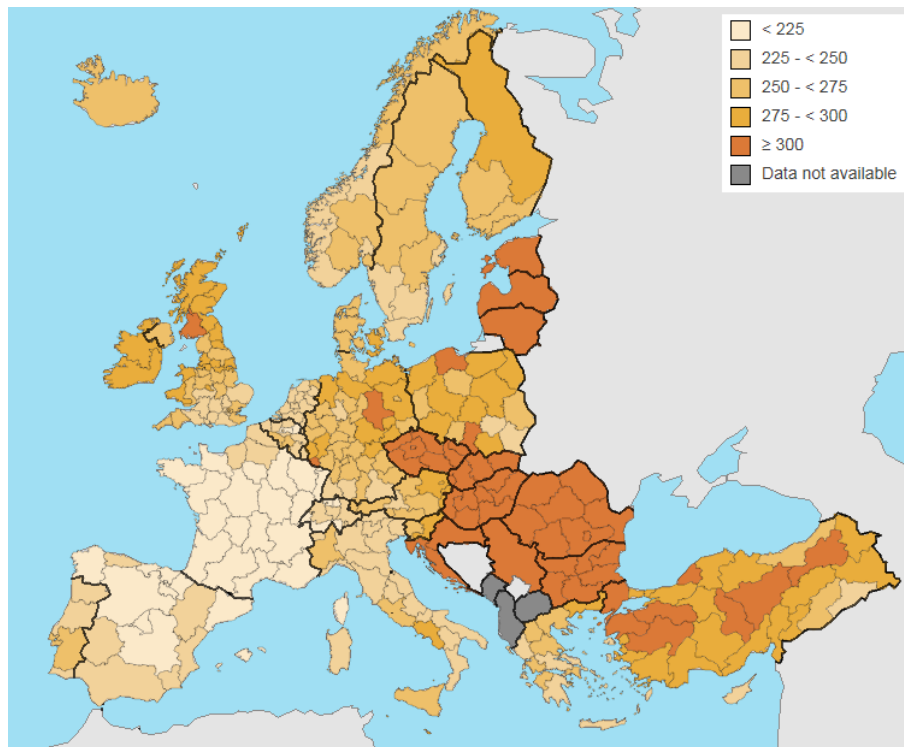
Fonte: Eurostat. Statistical Atlas

No caso de Galicia, e para o período considerado, o número situase en 422,88 por 100.000 habitantes, lixeiramente por debaixo da media para o conxunto de España (425,76) e ambos notablemente por debaixo da media europea, que para o devandito período se sitúa en 548,81 por 100.000 habitantes.

Os valores que acabamos de comentar experimentaron unha importante baixada nos tres últimos anos, o que nos estaría indicando importantes avances no ámbito sanitario para tratar de paliar as mortes por tales causas. No ano 2013 a valor se situaba no caso de Galicia en 455,57; España 449,50; Europa 567,55 mortes por 100.000 habitantes.

No caso das mortes por cancro, de novo consideramos unha media dos tres últimos anos. Para o caso concreto de Galicia o promedio de mortes por 100.000 habitantes foi de 238,94, lixeiramente superior á media de España (234,09), pero inferior á media Europea (261,66).

Mapa 12. Mortes por cancro. Promedio 2013-2015. (Taxa de morte por 100.000 habitantes)

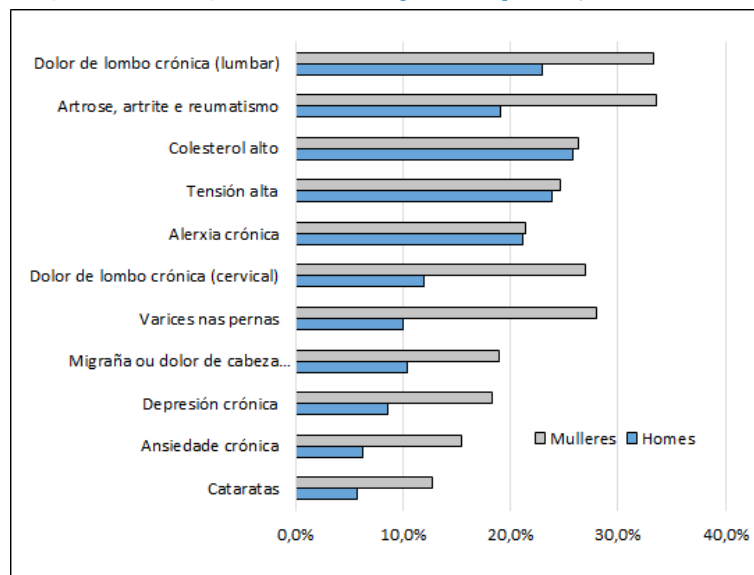
Fonte: Eurostat. Statistical Atlas

Como xa comentamos, globalmente prodúcese unha baixada do número de mortes por enfermidades crónicas, sen embargo, individualmente consideradas, as mortes por cancro son as que experimentan un menor descenso (3% con respecto a 2013, fronte a un 8,5% que por exemplo experimentaron as enfermidades cerebro vasculares).

Para o ano 2017 a valoración da poboación galega do seu estado de saúde indica que un 53,8% considera que é bo, un 10,9% moi bo, un 26,2% regular, un 7,7% malo e un 1,5% moi malo. Comparando co conxunto do estado, as porcentaxes de estado moi bo son menores en Galicia e as de regular ou malo son maiores.

Relacionado co anterior, e para tratar de fomentar a saúde pública, son relevantes os estudos que nos mostran a porcentaxe de enfermidades crónicas ou de longa evolución nos adultos. O fin é poder evitar, na medida do posible, a súa aparición ou o seu compoñente crónico, para desta forma, non só mellorar a calidade de vida da poboación, senón mellorar o funcionamento e o custo asociado ao sistema sanitario.

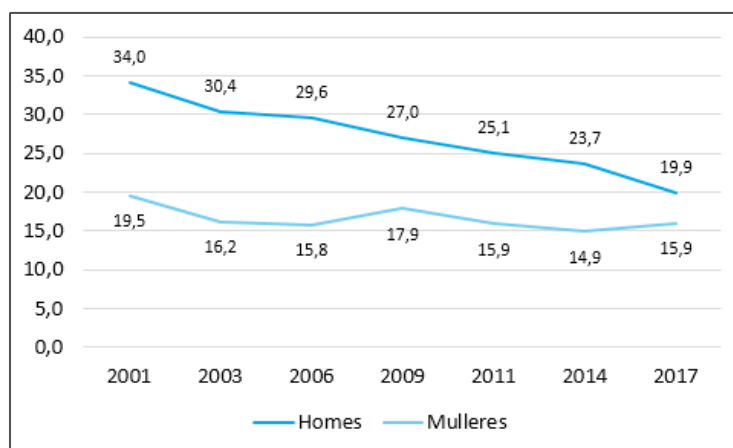
Gráfico 22. Problemas ou enfermidades crónicas ou de longa evolución diagnosticadas por un médico. Ano 2017.

Fonte: INE. Enquisa Nacional de Saúde 2017

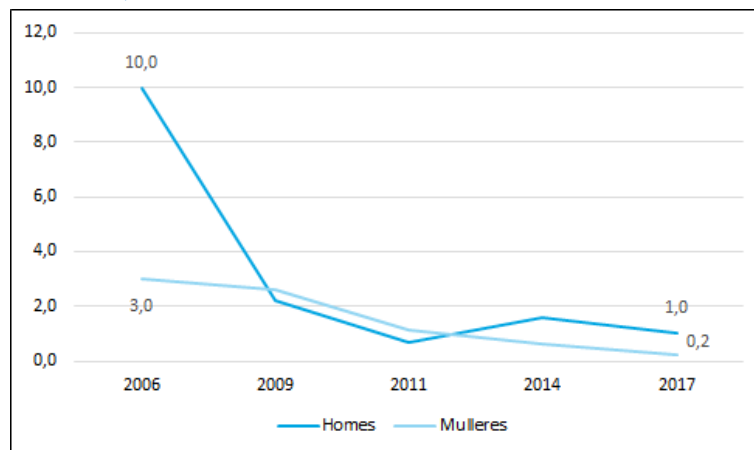
Con respecto ó fomento dos hábitos de vida saudables, nos últimos anos acadáronse dous grandes obxectivos: a redución no consumo diario de tabaco e alcohol. Sen embargo nos últimos anos estase a observar unha tendencia preocupante nos hábitos de vida, que repercuten na saúde dos cidadáns: aumento do sedentarismo e do consumo dos alimentos procesados e bebidas azucradas.

Gráfico 23. Prevalencia consumo de tabaco 1993-2017. % Poboación de 15 e máis anos.

Fonte: INE. Enquisa Nacional de Saúde 2017

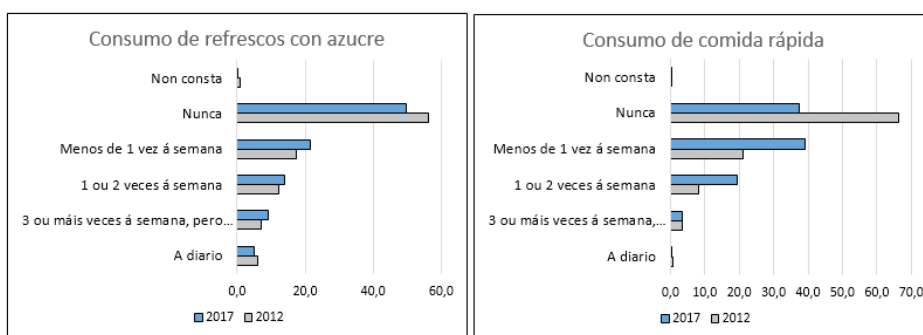
Gráfico 24. Porcentaxe de bebedores de risco de alcohol. % Poboación de 15 e máis anos.

Fonte: INE. Enquisa Nacional de Saúde 2017

Como podemos observar, o consumo redúcese no período considerado, de forma máis acusada para os homes que para as mulleres, posto que tamén o consumo é notablemente superior neste sexo.

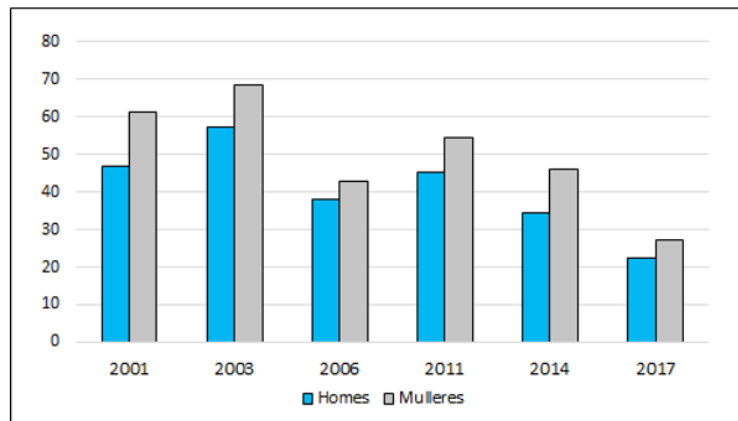
Gráfico 25. Consumo de refrescos con azucre. % Poboación superior a un ano.

Fonte: INE. Enquisa Nacional de Saúde 2017

Se temos en conta o patrón de consumo de refrescos con azucre e comida rápida, este tipo de alimentos está cada vez máis presente no consumo diario da poboación, pois preto dun 25% o consume de forma habitual, considerando como tal, un consumo de ó menos unha vez á semana. Esta pauta de consumo apenas variou con respecto ó ano 2012 para o caso das bebidas con azucre, pero os hábitos empeoraron considerablemente en canto á comida rápida, pois en 2012 un 66,2% non consumía nunca este tipo de comida, fronte ao 37,4% actual..

Gráfico 26. Prevalencia de sedentarismo en poboación adulta.

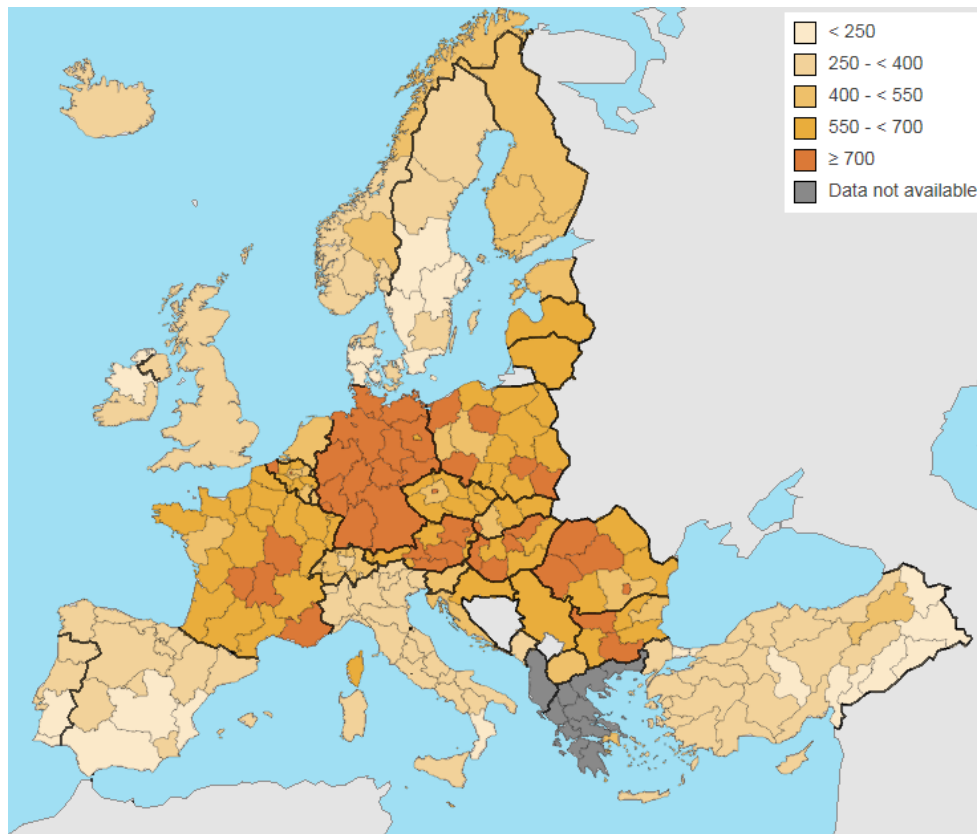
Fonte: INE. Enquisa Nacional de Saúde 2017

En relación co sedentarismo, en 2017 a porcentaxe de poboación alcanza o 24,8%, 13 puntos porcentuais inferior á media nacional. Por sexos o sedentarismo é máis elevado entre as mulleres, 27,1% da poboación feminina fronte ao 22,3 da masculina; nos últimos anos as porcentaxes de poboación sedentaria tenden a diminuír..

Con respecto ó sistema sanitario, o número de camas en hospitais por 100.000 habitantes sitúase en 2018 en 333 por encima da media española (298 en 2017) aínda que inferior á europea (que para o ano 2017 acadou os 504).

Sen embargo, se temos en conta o número de médicos por 100.00 habitantes, podemos observar que Galicia atopase notablemente por riba da media tanto española como europea: En 2017 Europa conta con 363,6 médicos por cada 100.000 habitantes; España con 387,7 e Galicia con 457,1.

Mapa 13. Número de camas hospitalarias relativas á poboación. 2015

Eurostat. Statistical Atlas

No que respecta á sanidade, Galicia conta, a 31 de decembro de 2017, cunha rede composta por 37 centros hospitalarios e complexos hospitalarios (estes últimos contabilízanse como un único hospital).

En 2017 os recursos materiais do SERGAS en atención especializada son 69 centros: 28 hospitais, 25 centros de especialidades e 16 centros de orientación familiar segundo a información do Sistema Público de Saúde de Galicia.

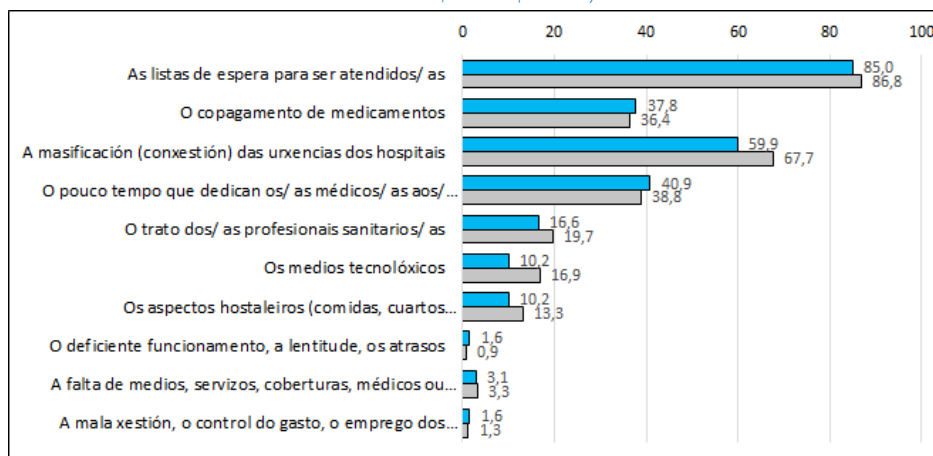
En atención primaria, no ano 2017, son 469 centros, dos que 398 son centros de saúde e 71 consultorios. No modelo de atención primaria do SERGAS hai, en 2018, 5.342 profesionais integrados (médicos, pediatras, odontólogos, ATS e fisioterapeutas) o que ofrece un cociente de 1,97 por cada 1.000 habitantes.

O gasto sanitario público territorializado (obtido dos indicadores clave do sistema nacional de saúde) imputa a Galicia en 2016 un valor de 1.464,3 euros por habitante protexido, o que supón superar a media nacional nun 6,1%. A porcentaxe de gasto en atención primaria é dun 12,6%, en especializada dun 65,1% e a porcentaxe de gasto en farmacia do 19,6%.

Con respecto á valoración dos usuarios, para o conxunto do sistema sanitario galego e no ano 2018, podemos dicir que globalmente é positiva posto que 7 de cada 10 persoas consideran que o sistema funciona bastante ben ou ben, 2,5 de cada dez opinan que necesita cambios fundamentais pero menos de un de cada dez opinan que necesita refacerse.

Entre os que opinan que o sistema sanitario galego necesita cambios fundamentais ou refacerse completamente (o 30% das persoas), os principais problemas que cre que deberían ser solucionados son os que se mostran na seguinte gráfica, segundo esta gráfica o principal problema son as listas de espera e a masificación das urxencias; en xeral na maioría dos aspectos a opinión sobre o sistema sanitario galego está por enriba da media nacional.

Gráfico 27. Principais problemas que deben ser solucionados (ente os que opinan que o sistema sanitario galego necesita cambios fundamentais ou refacerse completamente).

Fonte: Ministerio, Consumo e Benestar Social.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Mellorar a saúde dos cidadáns, a actividade do Servizo de Saúde e a percepción dos cidadáns.
- Renovar e modernizar as infraestruturas sanitarias, de xeito sostible e no menor tempo posible,
- Adecuar os centros do servizo sanitario público ás necesidades da poboación e dos profesionais.
- Contar con espazos funcionais e ben dimensionados que permitan o desenvolvemento dunha asistencia de calidade e cuns estándares de confort axeitados.
- Dispoñer do equipo tecnolóxico moderno, efectivo e eficiente preciso para dar resposta ás necesidades asistenciais.
- Fomentar a docencia, a investigación e a innovación, mellorando os espazos destinados para tal fin.

- Contribuír ao desenvolvemento económico mediante a inversión en infraestruturas sanitarias
- Mellorar a eficiencia no gasto sanitario.
- Uso racional dos recursos sanitarios
- Investir naquilo que aporte valor real
- Diminuír a variabilidade clínica
- Implantar tecnoloxía e sistemas de información innovadores que proporcionen á poboación e aos profesionais o acceso a unha mellor xestión da súa saúde mediante as TIC, e que posibiliten a reorganización dos recursos sanitarios para atender á cidadanía.
- Implantar tecnoloxía e sistemas de información innovadores que proporcionen novos modelos de xestión dos recursos humanos.
- Implantación de sistemas de información intelixentes que soporten novos modelos para a prestación de servizos sanitarios e sociosanitarios en modalidades presenciais e non presenciais cos cidadáns -pacientes e coidadores.
- Acadar unha sanidade dixital segura que nos permita salvagardar a confidencialidade, dispoñibilidade e calidade da información dos nosos cidadáns.
- Incrementar a práctica deportiva e a actividade física na poboación galega, o número de deportistas federados, de clubs, así como o número de deportistas de alto nivel.

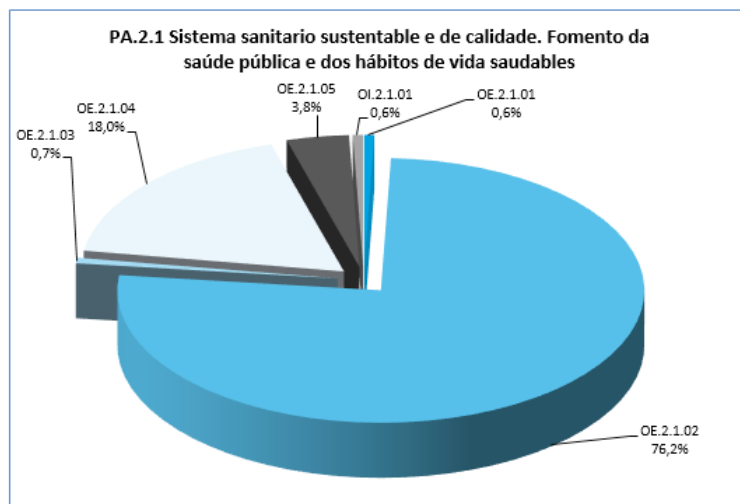
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 33. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	Importe	% Eixe	% PA
OE.2.1.01 Consolidar a práctica deportiva e a actividade física, así como desenvolver o conxunto de funcionalidades do feito deportivo, mais alá da mera competición, como a saúde pública, a economía ou as funcións educativa e social.	25.257.216	0,5	0,6
OE.2.1.02 Promover a atención integral adaptada ás necesidades dos e das pacientes, familiares e coidadores/as.	3.149.670.374	60,5	76,2
OE.2.1.03 Xerar as condicións necesarias para conseguir profesionais comprometidos/as e coidados/as pola organización, utilizando as vantaxes das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) e desenvolvendo uns sistemas de información que faciliten a práctica clínica e a toma de decisións.	28.254.856	0,5	0,7
OE.2.1.04 Xestión eficiente que contribúa á sustentabilidade do sistema sanitario.	744.974.950	14,3	18,0
OE.2.1.05 Adecuar as infraestruturas e o equipamento sanitario ás necesidades de pacientes e profesionais.	158.253.255	3,0	3,8
OI.2.1.01 Garantir o funcionamento operativo dos servizos administrativos do sistema sanitario de Galicia.	26.170.403	0,5	0,6
Total	4.132.581.054	79,3	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 28. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

No obxectivo estratéxico de maior magnitude, Promover a atención integral adaptada ás necesidades dos e das pacientes, familiares e coidadores/as, ten unha especial relevancia, ademais dos gastos destinados ao pagamento do persoal, “Urxencias sanitarias” (45,3 millóns de euros), “O Fondo de cohesión da actividade especializada” (32 millóns de euros) e “O Fondo de continxencia do SERGAS” (31,9 millóns de euros).

Os **principais indicadores de produtividade** deste obxectivo son:

- Consultas en primaria, cunha estimación para 2020 de máis de 26,5 millóns e máis de 4,6 millóns de consultas en atención hospitalaria, ambos valores lixeiramente inferiores aos do ano 2019. Atenderanse os gastos de prestación ortoprotésica de preto de 31.600 persoas usuarias (600 máis que o ano anterior), indicadores incluídos no obxectivo operativo Xestionar os recursos asistenciais para dar resposta ás necesidades da cidadanía en tempo e forma.

- A Integración sanitaria da saúde mental e trastornos aditivos e desenvolvemento da coordinación socio sanitaria reflicte que en 2020 estímase atender a 17.840 21.146 persoas usuarias (máis de 3.300 persoas máis que no ano 2019), na súa maioría homes (79%). No programa de atención socio sanitaria estímase que haberá 6.447 persoas usuarias en 2020 (aproximadamente 4.300 persoas máis que no ano 2019), neste caso a atención destínase case por igual a homes e mulleres (43% e 57% respectivamente).

No eido da promoción da saúde e a prevención da enfermidade estímase que o 45% da poboación obxectivo participe en programa de cribado de cancro de colon, (dato lixeiramente inferior ao ano 2019, que foi do 47%), e un 81% nos programas de cancro de mama. A cobertura da primovacinação está preto do 100%, e se prevé administrar

277.725 doses de vacinas en menores de 15 anos (aproximadamente unhas 52.200 menos que no ano 2019), e unhas 700.041 doses de vacinas en persoas adultas (38.000 doses máis que o ano anterior), sobre todo a vacina contra a gripe.

No Obxectivo estratéxico Promover o uso eficiente e responsable dos recursos o indicador Custe medio por receita reflicte un valor medio de preto de 13,9 euros e o número de receitas que se estiman dispensar no SERGAS no ano 2020 roldan os 63,4 millóns.

No obxectivo de Manter e mellorar as infraestruturas sanitarias en atención hospitalaria se inclúen no orzamento de 2020, a construción ou mellora de 41 centros de saúde e actuacións en 25 centros hospitalarios (datos superiores aos do ano 2019, sobre todo nos centros de saúde, onde o dato case se duplica).

O desenvolvemento, soporte, mantemento e implantación da infraestrutura TIC e os sistemas de información do SERGAS, reflíctese nunha extensión a 2.638.730 persoas que padecen enfermidades crónicas que se van beneficiar dos servizos dixitais de xestión de patoloxías crónicas ou outros servizos específicos na área da e-saúde, envellecemento activo e saudable, tendo en conta que poderá computarse unha mesma poboación máis dunha vez nun ano se resulta beneficiado por máis dun servizo. Ademais, calcúlase que haberá máis de 190.330 interconsultas electrónicas.

Outro obxectivo estratéxico, Consolidar a práctica deportiva e a actividade física, así como desenvolver o conxunto de funcionalidades do feito deportivo, mais alá da mera competición, como a saúde pública, a economía ou as funcións educativa e social, se reflicte a través de varios obxectivos operativos, aos que se lle asocian ente outros os seguintes indicadores clave de produtividade: 113.000 124.000 participantes en idade escolar en programas de promoción deportiva (11.000 máis que no ano 2019), participantes na súa maioría serán homes (66%), o apoio a un total de 1.100 entidades deportivas, 100 máis que no ano 2019. Con estas axudas ás entidades e a promoción do deporte se calcula que haberá unhas 258.000 licenzas deportivas (cun aumento de 28.000 licenzas con respecto ao ano anterior), a gran maioría de homes (78,6%). No eido da mellora das infraestruturas deportivas, se estima que se realizarán 350 actuacións, número moi superior ao do ano anterior, no que foron unicamente 38 actuacións.

Cadro 34. Indicadores clave de produtividade da PA.2.1

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA01 - Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables

E01 - Consolidar a práctica deportiva e a actividade física, así como desenvolver o conxunto de funcionalidades do feito deportivo, mais alá da mera competición, como a saúde pública, a economía ou as funcións educativa e social

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01011 Actuacións en infraestruturas e equipamentos deportivos	350,0	Nº
P0076C Entidades deportivas beneficiadas	1.100,0	Nº
P1009H Número de licenzas federativas. Homes	203.000,0	Nº
P1009M Número de licenzas federativas. Mulleres	55.000,0	Nº
P080.H Participantes en idade escolar en programas de promoción deportiva. Homes	82.000,0	Nº (media)
P080.M Participantes en idade escolar en programas de promoción deportiva. Mulleres	42.000,0	Nº (media)

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA01 - Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables

E02 - Promover a atención integral adaptada ás necesidades dos e das pacientes, familiares e coidadores/as.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00121 Número de consultas en atención hospitalaria	4.638.969,0	Nº
P00122 Número de consultas en atención primaria	26.558.650,0	Nº
P00005 Número de doses administradas en primovacinação	277.725,0	Nº
P00007 Número de doses de vacinas administradas a persoas adultas	700.041,0	Nº
P00011 Participantes no programa de cribado de cancro de colon	45,0	%
P00012 Participantes no programa de cribado de cancro de mama	81,0	%
P00353 Persoas beneficiarias de prestacións ortoprotésicas	31.608,0	Nº
P402.H Persoas beneficiarias de programas de atención á drogodependencia e á saúde mental. Homes	16.699,0	Nº
P402.M Persoas beneficiarias de programas de atención á drogodependencia e á saúde mental. Mulleres	4.447,0	Nº
P408.H Persoas beneficiarias de programas de atención sociosanitaria. Homes	2.743,0	Nº
P408.M Persoas beneficiarias de programas de atención sociosanitaria. Mulleres	3.704,0	Nº

E03 - Xerar as condicións necesarias para conseguir profesionais comprometidos/as e coidados/as pola organización, utilizando as vantaxes das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) e desenvolvendo uns sistemas de información que faciliten a práctica clínica e a toma de decisións.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00129 Número de e-interconsultas	190.332,0	Nº
DOE019 Poboación beneficiada por servizos dixitais de xestión de patoloxías crónicas ou outros servizos específicos na área de	2.638.730,0	POBOACIÓN BENEFICIADA

E04 - Xestión eficiente que contribúa á sustentabilidade do sistema sanitario.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00071 Custe medio por receita	14,0	€/MEDIA
P01003 Número de receitas dispensadas	66.857.003,0	Nº

E05 - Adecuar as infraestruturas e o equipamento sanitario ás necesidades de pacientes e profesionais

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00162 Centros de saúde construídos e/ou mellorados	41,0	Nº
P00163 Centros hospitalarios construídos e/ou mellorados	25,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 35. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.1 por fonte de financiamento

PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	3.967.912.800	96,0
Orzamentos Xerais do Estado	142.532.699	3,4
FEDER	21.914.731	0,5
Outros Fondos Europeos	220.824	0,0
Total	4.132.581.054	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 36. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.1 por programas de gasto

PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	Importe	%
411A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE SANIDADE	62.305.962	1,5
412A - ATENCIÓN HOSPITALARIA	2.616.502.528	63,3
412B - ATENCIÓN PRIMARIA	1.294.705.926	31,3
413A - PROTECCIÓN E PROMOCIÓN DA SAÚDE PÚBLICA	78.569.307	1,9
414A - FORMACIÓN DE GRADUADOS E POSGRADUADOS	55.240.115	1,3
441A - PROMOCIÓN DA ACTIVIDADE DEPORTIVA	25.257.216	0,6
Total	4.132.581.054	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 37. Xestores da PA.2.1 no orzamento 2020

PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables
PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL PARA O DEPORTE
CONSELLERÍA DE SANIDADE
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE SAÚDE PÚBLICA
E. DE XESTIÓN INTEGRADA A CORUÑA
E. DE XESTIÓN INTEGRADA DE FERROL
E. DE XESTIÓN INTEGRADA SANTIAGO DE COMPOSTELA
ESTRUTURA XESTIÓN INTEGRADA DE LUGO, CERVO E MONFORTE
E. DE XESTIÓN INTEGRADA DE OURENSE, VERÍN E O BARCO DE VALDEORRAS
ESTRUTURA XESTIÓN INTEGRADA DE VIGO
E. DE XESTIÓN INTEGRADA DE PONTEVEDRA E O SALNES
SERGAS - DIRECCIÓN XERAL
DIRECCIÓN XERAL SS. CC.
AXENCIA GALEGA PARA A XESTIÓN DO COÑECEMENTO EN SAÚDE
AXENCIA GALEGA DE SANGUE, ÓRGANOS E TECIDOS

Fonte: Consellería de Facenda

III.2.2. Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes

Segundo os datos da Enquisa estrutural a fogares do IGE (ano 2017), Galicia conta cun total de 117.875 persoas con dependencia.

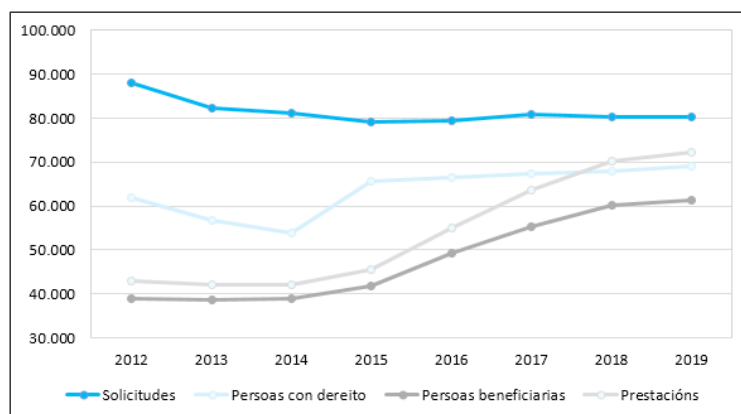
Se atendemos ó sexo e grupo de idade, máis dun 65% teñen máis de 75 anos, e tendo en conta o total, o 60% son mulleres. Polo tanto, a maior parte da poboación dependente son mulleres maiores de 75 anos.

En canto á distribución por provincias, a maior parte concéntranse na provincia de A Coruña, seguido de Pontevedra, de forma que ambas provincias acadan o 73% do total.

Segundo a información do Sistema para a autonomía e atención á dependencia (SAAD), do Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social a 31 de agosto de 2019 houbo en Galicia 80.256 solicitudes, o que representa un 2,97% da poboación, porcentaxe inferior á media nacional (3,94%).

O número de persoas dependentes en Galicia, a 31 de agosto de 2019 que reciben prestacións son 61.424, que representan o 88,9% das que teñen resolución con dereito a prestación. O número de prestacións é de 72.195, o que supón unha media de 1,18 prestación por persoa. Este número aumenta con respecto ao ano anterior e considerablemente con respecto a anos anteriores tal e como se aprecia no gráfico seguinte.

Gráfico 29.. Evolución principais datos de xestión de persoas dependentes. Galicia (2019 datos de agosto)

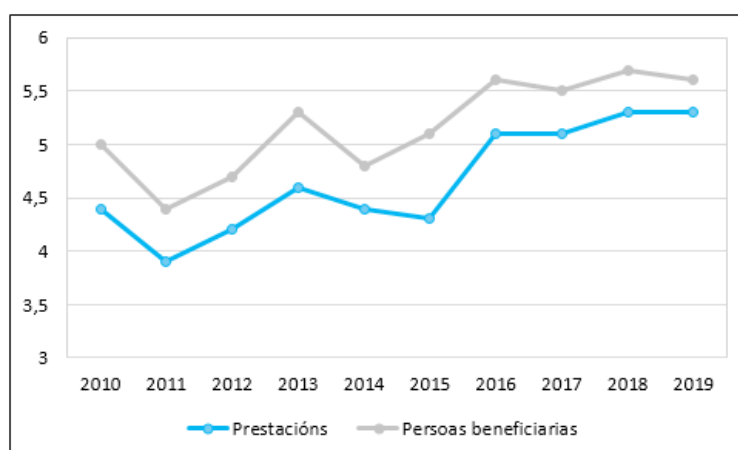

Fonte: Sistema autonomía e atención á dependencia (SAAD). Ministerio Sanidade, Consumo e Benestar Social.

A evolución dos principais datos de xestión do sistema para a autonomía e atención á dependencia reflicte que houbo un incremento tanto das resolucións, de persoas con dereito a prestación nos últimos anos, reflectindo as maiores taxas de crecemento os datos do número de persoas con prestación e o número de prestacións, que tiveron un incre-

mento interanual medio entre 2014 e agosto de 2019 do 9,5% e 11,5% respectivamente. O número de solicitudes neste período tivo unha traxectoria decrecente.

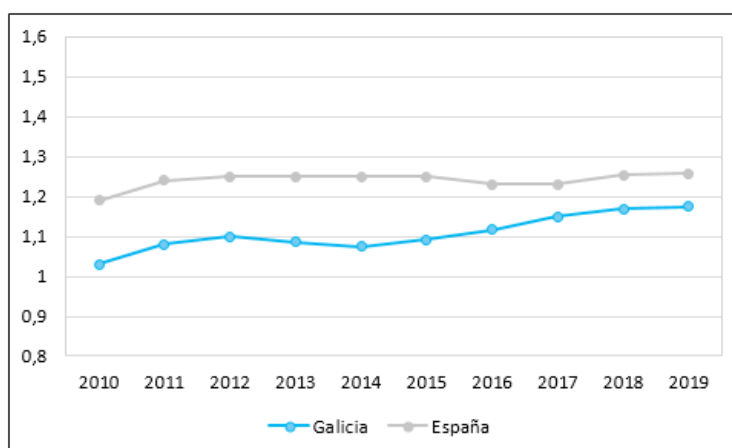
Gráfico 30. Porcentaxe de persoas en Galicia/España. (2019 datos de agosto)

Fonte: Sistema autonomía e atención á dependencia (SAAD). Ministerio Sanidad, Servicios sociales e Igualdad.

A comparación dos datos co dato nacional, reflicte unha tendencia a converxer nun entorno ao 5,5%, lixeiramente por debaixo da porcentaxe da poboación galega sobre a española (5,8%).

Gráfico 31. Ratio prestacións por persoa beneficiaria. (2019 datos de agosto)

Fonte: Sistema autonomía e atención á dependencia (SAAD). Ministerio Sanidad, Servicios sociales e Igualdad.

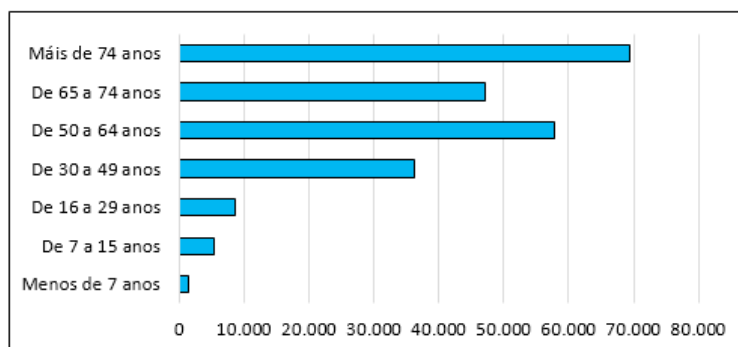
O número de prestacións que recibe cada persoa en Galicia é inferior en todos os anos á media nacional, aínda que o diferencial se vai recortando ao longo do tempo, situándose en oito centésimas en agosto de 2019.

No relativo ás persoas con discapacidade, segundo a información dispoñible no Censo de persoas con discapacidade de Galicia, o número total de persoas que se atopan

nesta situación (grao de discapacidade superior ao 33%) a 31 de decembro de 2018 é de 225.837. O 51,3% das persoas son mulleres.

Por grupos de idade, o 30,8% ten máis de 74 anos, o 25,6% de 50 a 64 anos, e en terceiro lugar por importancia, encontrase o grupo de idade de 65 a 74 co 20,8% do total. O grupo de idade de 0 a 29 anos representa o 6,8% da poboación discapacitada.

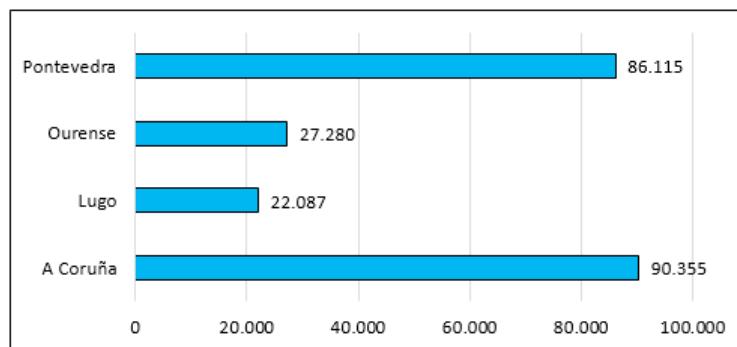
Gráfico 32. Persoas con discapacidade en Galicia. 2017

Fonte: IGE. Consellería de Política Social

No que se refire á distribución provincial, a provincia da Coruña concentra o 40% das persoas con discapacidade e a de Pontevedra o 38%, mentres que Lugo e Ourense o 10% e 12%, respectivamente.

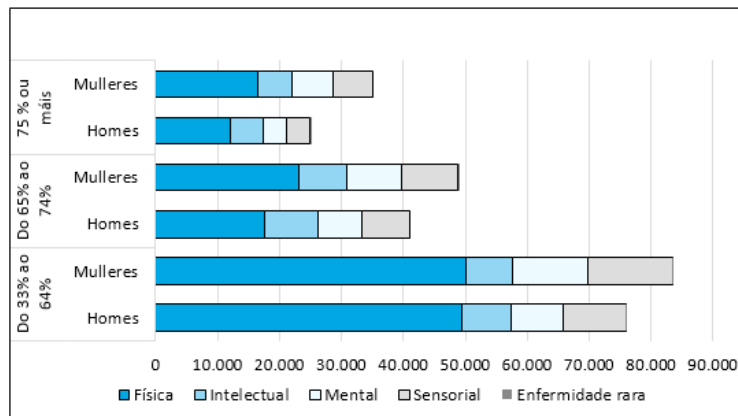
Gráfico 33. Persoas con discapacidade. Distribución provincial. 2017

Fonte: IGE. Consellería de Política Social

A maioría das discapacidades da poboación galega son de tipo físico (54,7%). A continuación está a derivada de problemas sensoriais (16,4%) e mentais (15,3%).

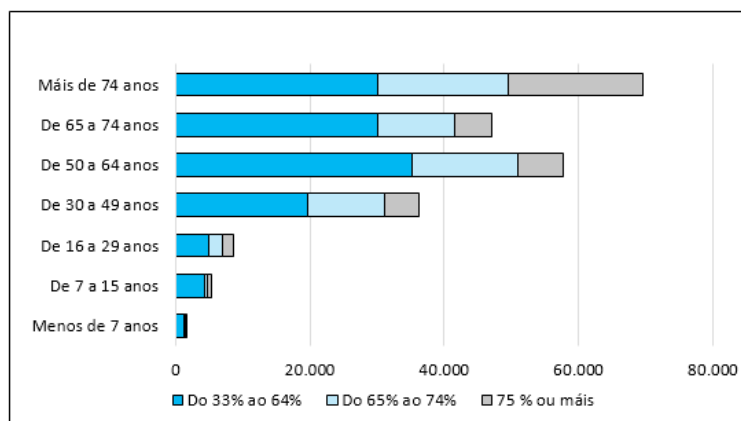
Gráfico 34.. Persoas con algunha discapacidade segundo sexo, grao e tipo de discapacidade. 2017

Fonte: IGE. Consellería de Política Social

Atendendo ao grao de discapacidade, a porcentaxe maioritaria correspóndese coas persoas cun grao de discapacidade do 33 ao 64% (55,6% das discapacidades). O grupo máis reducido, tanto para homes como para mulleres, correspóndese coas persoas con maior grao de discapacidade (de 75% ou máis). As diferenzas por sexo indican unha maior prevalencia das mulleres en discapacidades de grao superior ao 65% (47,4% fronte ao 41,3% dos homes), derivado do peso que na poboación maior teñen as mulleres (en 2018 representan o 57,4% das persoas maiores de 64 anos e o 61,3% das persoas maiores de 74 anos).

Gráfico 35.. Persoas con algunha discapacidade segundo o grao e tipo de discapacidade. 2017

Fonte: IGE. Consellería de Política Social

O cruce das variables grupo de idade e grao de discapacidade indica que a medida que se incrementa a idade a porcentaxe de persoas con maior grado tamén se incrementa; así, a porcentaxe de persoas con grao superior ao 75% é inferior ao 10% na poboación menor de 15 anos, entre o 11% e o 19% na poboación entre 16 e 74 anos e do 28,8% na poboación superior aos 74 anos. Doutro xeito, se consideramos a porcentaxe de

poboación de maior idade segundo o grado obsérvase que no maior grado o 50% da poboación supera os 74 anos, porcentaxe que descende ata o 24% no menor grao.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Aumentar a esperanza de vida libre de dependencia, procurando unha actitude positiva ante o envellecemento e a discapacidade
- Mellorar a atención ás persoas maiores e discapacitadas, e aumentar a esperanza de vida libre de dependencia
- Mellorar a calidade de vida da poboación maior e dependente mediante a cobertura da demanda do colectivo malia o incremento que se está a producir na poboación necesitada de asistencia do SAAD.

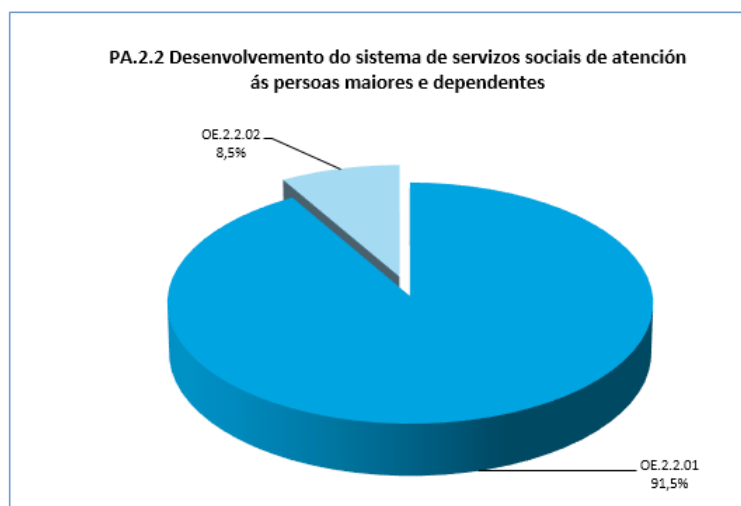
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 38. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	Importe	% Eixe	% PA
OE.2.2.01 Incrementar a cobertura de atención ás persoas en situación de dependencia.	404.086.794	7,8	91,5
OE.2.2.02 Mellorar a calidade de vida das persoas con discapacidade e das persoas maiores, en termos de autonomía persoal, así como previr as situacións de dependencia.	37.488.604	0,7	8,5
Total	441.575.398	8,5	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 36. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Os obxectivos estratéxicos e operativos máis importantes que se prevén desenvolver no ano 2020 e os principais indicadores de produtividade asociados son:

Incrementar a cobertura de atención ás persoas en situación de dependencia, concretamente dos servizos de atención residencial, atención diúrna, de axuda no fogar, de promoción da autonomía en equipamentos especiais cos que se atende a máis de 74.700 persoas, a maioría mulleres (64%).

En canto a o obxectivo estratéxico de "Mellorar a calidade de vida das persoas con discapacidade e das persoas maiores, en termos de autonomía persoal, así como previr as situacións de dependencia", no ano 2020 estímase que darase cobertura a:

- máis de 81.600 participantes discapacitados
- máis de 32.400 persoas participarán en programas de prevención da dependencia e 9.294 persoas participarán en servizos específicos para persoas con dependencia.

En todos os casos, a porcentaxe de mulleres participantes supera ao dos homes, sobre todo no que se refire aos programas de prevención da dependencia (no que case un 70% son mulleres).

Cadro 39. Indicadores clave de produtividade da PA.2.2

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA02 - Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes

E01 - Incrementar a cobertura de atención ás persoas en situación de dependencia

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P241.H Participantes nos servizos para persoas en situación de dependencia. Homes	26.847,0	Nº
P241.M Participantes nos servizos para persoas en situación de dependencia. Mulleres	47.853,0	Nº

E02 - Mellorar a calidade de vida das persoas con discapacidade e das persoas maiores, en termos de autonomía persoal, así como previr as situacións de dependencia

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
SC16.H Participantes con discapacidade. Homes	39.337,0	Nº
SC16.M Participantes con discapacidade. Mulleres	42.285,0	Nº
P140.H Participantes en programas de prevención da dependencia. Homes	9.870,0	Nº
P140.M Participantes en programas de prevención da dependencia. Mulleres	22.560,0	Nº
P241.H Participantes nos servizos para persoas en situación de dependencia. Homes	4.300,0	Nº
P241.M Participantes nos servizos para persoas en situación de dependencia. Mulleres	4.994,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 40. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.2 por fonte de financiamento

PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	330.214.749	74,8
Orzamentos Xerais do Estado	107.166.533	24,3
FEDER	1.000.000	0,2
FSE	3.194.116	0,7
Total	441.575.398	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 41. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.2 por programas de gasto

PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	Importe	%
312D - PROGRAMA DE ATENCIÓN Á DEPENDENCIA	404.086.794	91,5
312E - PROMOCIÓN DA AUTONOMÍA PERSOAL E PREVENCIÓN DA DEPENDENCIA PARA PERSOAS	37.488.604	8,5
Total	441.575.398	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 42. Xestores da PA.2.2 no orzamento 2020

PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes
CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL
D.X. DE MAIORES E PERSOAS CON DISCAPACIDADE

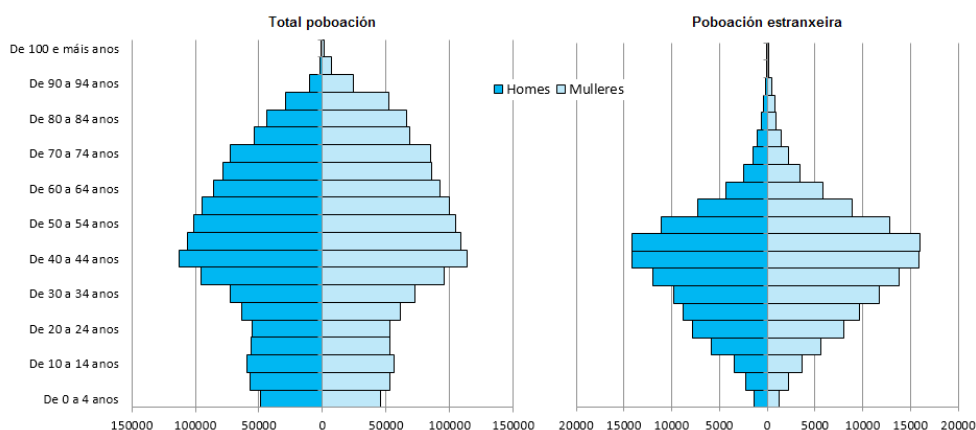
Fonte: Consellería de Facenda

III.2.3. Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación.

A poboación residente na Comunidade Autónoma de Galicia a 1 de xaneiro de 2019 ascende a 2.698.875 persoas, que representan un 5,7% do total da poboación de España, cifrada en 47.007.367 habitantes, segundo os resultados provisionais da estatística do Padrón Continuo do INE.

A poboación galega caracterízase por estar inmersa nun proceso de envellecemento que afecta a toda Europa, pola dispersión territorial e polas consecuencias derivadas dos procesos migratorios do século pasado. A pirámide de poboación así o reflicte ao mostrar unha base estreita que se en engrosa a partir dos 35-40 anos.

Gráfico 37. Pirámide de poboación. Galicia. 1 de xaneiro de 2019

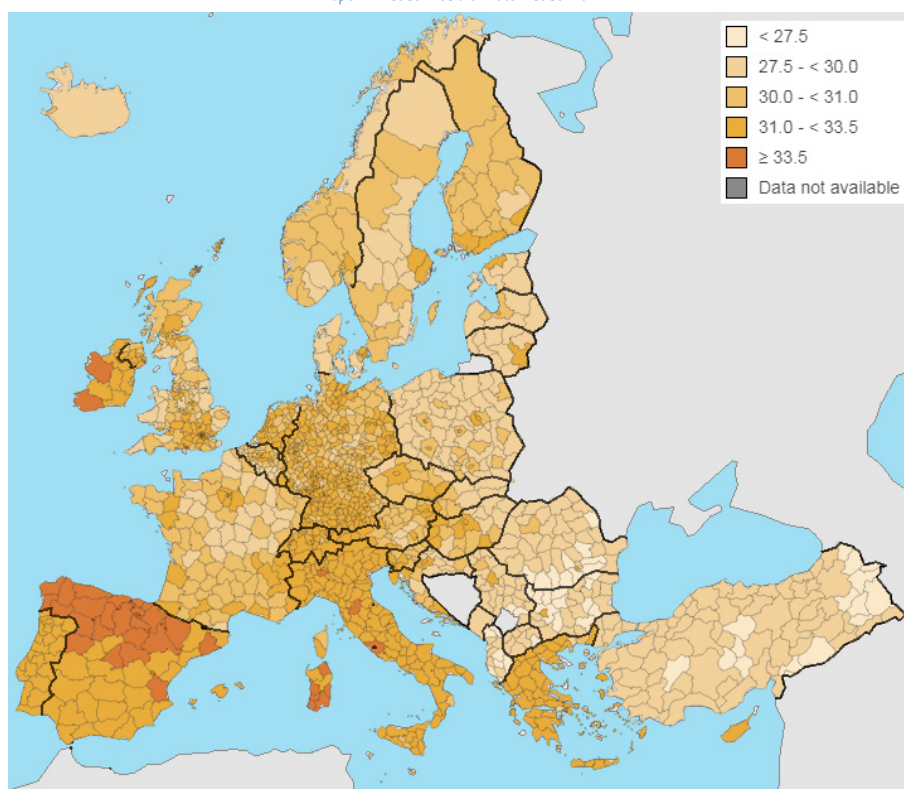
Fonte: INE. Estadística del Padrón Continuo, datos provisionais.

A idade media da poboación residente en Galicia a 1 de xaneiro de 2018 é de 47 anos, 3,9 anos superior á idade media de España; esta variable presenta claras diferenzas

segundo o sexo: os homes teñen de media 45,4 anos e as mulleres 48,5. Por outra banda, as provincias orientais (Lugo e Ourense) son as máis envellecidas de Galicia con idades medias de 49,7 e 50,5 anos respectivamente, mentres que Pontevedra é a provincia coa poboación máis nova, idade media de 45,3 anos.

Non só temos una poboación cunha idade media superior ó conxunto de España e da UE, senón que a idade media das mulleres á maternidade tamén é lixeiramente superior no caso de Galicia: 32,7 fronte ós 32,1 anos da media española e os 30,7 anos da media europea. Este retraso é froito de varios factores, entre eles podemos destacar a entrada máis tardía no mercado laboral. Por nacionalidade obsérvase que nas mulleres de nacionalidade española esta idade é de 33,0 anos e nas estranxeiras de 29,3. A idade media das nais ao nacemento do primeiro fillo alcanza os 31,7 anos. E este retardo ten consecuencias directas no número de nacementos, que se reduciu case en 2018 un 25% con respecto a 2010.

Mapa 14. Idade media á maternidade. 2017.

Fonte: Eurostat. Statistical Atlas.

Para os próximos anos, as proxeccións de poboación a curto prazo prevén que continuará a perda de poboación. Segundo estas proxeccións, a poboación galega en 2030 será de 2.598.960 persoas, poboación similar á da década dos 50 do século pasado. Así

mesmo, no período 2020-2030 seguirá intensificándose o proceso de envellecemento que se está a vivir en toda Europa.

Esta situación demográfica de Galicia é a resultante do conxunto de múltiples factores, que se poderían agrupar en “cuestións demográficas”, “cuestión laborais” e “política familiar”. Desá conexión é de onde saen moitos dos factores que inciden na decisión da maternidade/paternidade: estabilidade laboral, retraso da idade da maternidade, recursos prioritarios, etc.

Con respecto á conciliación da vida familiar e laboral, a comparación dos datos dispoñibles (anos 2012 e 2017) permítenos sacar as seguintes conclusións para o caso concreto de Galicia.

Cadro 43. Cadro de traballadores con nenos de 0 a 12 anos con redución de xornada de traballo.

	Incidencia		Número	
	2012	2017	2012	2017
Home	5,2%	5,1%	7.870	9.320
Muller	17,5%	14,9%	22.262	30.150
Total	10,8%	10,2%	30.132	39.470

Fonte: IGE.

Os datos non son moi alentadores pois se observamos a incidencia, o número de pais con redución de xornada para o coidado dos fillos menores de 12 anos diminúe (a pesar de que en termos absolutos, o número de persoas aumente en máis de 9.000 persoas, consecuencia de que tamén aumentou o número de traballadores).

Cadro 44. Cadro de traballadores con nenos de 0 a 12 anos que flexibilizan ou coordinan o horario de traballo.

	Incidencia		Número	
	2012	2017	2012	2017
Home	24,6%	19,6%	37.576	36.176
Muller	36,8%	23,5%	46.761	47.631
Total	30,2%	21,6%	84.337	83.808

Fonte: IGE.

O mesmo ocorre cos traballadores que flexibilizan ou coordinan o seu horario de traballo para o coidado dos fillos, posto que a porcentaxe baixa considerablemente con respecto ó ano 2012, o que pon de manifesto a necesidade de seguir impulsando estas políticas de conciliación.

Os datos de emprego do tempo no que respecta á corresponsabilidade familiar indican que o 94,1% das mulleres realizan tarefas domésticas e ocúpanse do coidado de nenos/as, maiores e persoas dependentes durante 4 horas e 31 minutos diarios, fronte ao 70,6% dos homes que dedican 2 horas e 40 minutos.. Estes datos mostran tamén a necesidade de promover a corresponsabilidade entre mulleres e homes.

Con respecto á poboación xuvenil, os xoves galegos son un grupo de poboación con grandes potenciais debido á mellora da súa formación, ao talento e á capacidade emprendedora. Galicia presenta unha porcentaxe de persoas de entre 30 e 34 anos que completaron os estudos superiores do 46,1% en 2018, moi por encima da media da UE (40,7%) e tamén da española (42,4%).

Pero tamén se trata dun colectivo con grandes dificultades e obstáculos para o seu desenvolvemento. Aspectos como o elevado desemprego xuvenil, a precarización das súas condicións salariais e económicas, o retraso na emancipación, constitúen algúns dos principais problemas aos que se enfronta hoxe en día a mocidade galega, así como a do Estado no seu conxunto. O principal problema para a xuventude en Galicia, igual que no resto do Estado, é o do desemprego, que en 2018 acadou unha taxa de paro do 23,6% para a poboación entre 16 e 29 anos, por debaixo da cifra do ano anterior (26,0%) e da nacional (26,2%) pero superando a taxa europea (12,0%).

Os **principais resultados** que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Achegarse á taxa de recambio xeracional (2,1 fillos por muller; no ano 2016 - último dato dispoñible- esta taxa era de 1,13 fillos).
- Favorecer a natalidade e mellorar as condicións das familias e dos menores galegos.
- Incrementar a participación solidaria e altruísta da cidadanía nas actividades de acción voluntaria que contribúen ao impulso da igualdade de oportunidades, a inclusión social e á mellora dos servizos sociais.
- A corresponsabilidade e compatibilidade dos tempos de traballo, persoais e familiares e a mellora das condicións de igualdade das mulleres na sociedade e no mercado de traballo.
- Instrumentar, fomentar e propiciar as condicións de aprendizaxe, oportunidade e experiencia que aseguren e faciliten á xuventude galega o desenvolvemento do seu coñecemento, habilidades e competencias para xogar un papel activo na sociedade civil e especialmente no mercado de traballo.
- Eliminar os obstáculos para o acceso ás ensinanzas obrigatorias e de oferta obrigatoria por parte do alumnado galego.
- Mellorar a competencia en comunicación lingüística do alumnado.

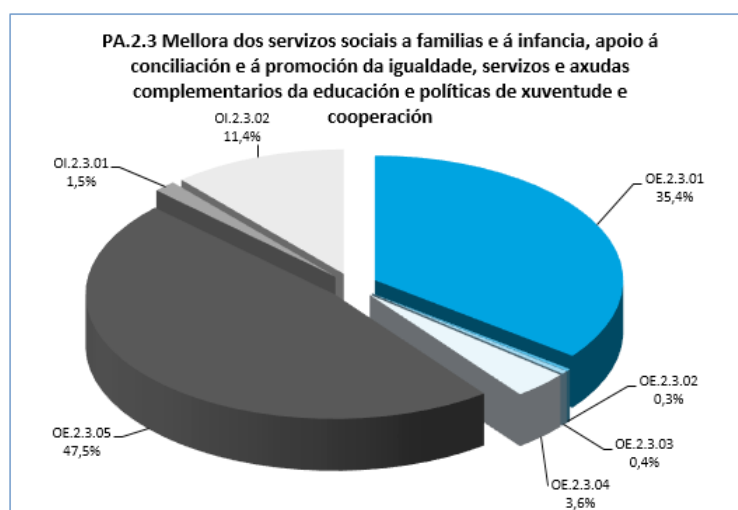
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos / instrumentais desta prioridade de actuación.

Cadro 45. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	Importe	% Eixe	% PA
OE.2.3.01 Garantir o dereito de todos os e as menores a vivir en familia e contribuír á revitalización demográfica e ás condicións que favorezan a natalidade.	160.649.745	3,1	35,4
OE.2.3.02 Impulsar a solidariedade e o voluntariado para axudar ás persoas en situación de risco de pobreza e/ou con necesidades.	1.362.036	0,0	0,3
OE.2.3.03 Mellorar a conciliación da vida familiar e laboral e promover a corresponsabilidade entre mulleres e homes para contribuír a acadar o principio de igualdade por razón de xénero en todos os ámbitos e á revitalización demográfica.	1.893.738	0,0	0,4
OE.2.3.04 Mellorar a calidade de vida da xuventude galega e incrementar o seu benestar en condicións de igualdade.	16.317.089	0,3	3,6
OE.2.3.05 Eliminar os obstáculos que impidan ou dificulten o acceso do alumnado ao sistema educativo co obxectivo de garantir as mellores condicións para exercer o dereito á educación nas ensinanzas obrigatorias e de oferta obrigatoria e garantir que este alumnado, máis o da formación profesional, ao remate da súa educación, adquira as competencias de comprensión e expresión oral e escrita.	215.657.698	4,1	47,5
OI.2.3.01 Mellorar a calidade de vida nos países do Sur a través da cooperación ao desenvolvemento e da acción humanitaria galega.	6.646.969	0,1	1,5
OI.2.3.02 Contribuír aos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación.	51.588.312	1,0	11,4
Total	454.115.587	8,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 38. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Como se pode observar no gráfico, os obxectivos estratéxicos mais relevantes son “Eliminar os obstáculos que impidan ou dificulten o acceso do alumnado ao sistema educativo”(ó que se destina practicamente a metade do total dos fondos, con máis de 188 millóns de euros), “Impulsar a solidariedade e o voluntariado para axudar ás persoas en situación de risco de pobreza e/ou con necesidades” así como “contribuír aos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación.

E os **principais indicadores de produtividade** asociados son os que pasamos a comentar a continuación:

Accións de posta a disposición do alumnado que requira recursos educativos complementarios necesarios, fundamentalmente **transporte e comedor**. Dentro do principal obxectivo estratéxico mencionado anteriormente, o principal proxecto de gasto é “Transporte e comedores”, con máis 160,3 millóns de euros. (máis de 25 millóns máis que no ano 2019). E case 13 millóns se destinan a proxectos de adquisición de libros de texto e material escolar. Estímase que o 31,7% e o 31,2 % do alumnado respectivamente, beneficiaranse dos servizos de comedores e transporte escolares. Ademais calcúlase que coa dotación deste ano o 59% do alumnado se beneficiará polas accións de facilitar o acceso aos libros de texto e material escolar.

No Plan integral de aprendizaxe de idiomas estranxeiros haberá máis de 50.850 65.141 (14.291 máis que o previsto no ano anterior) alumnos e alumnas participantes en programas de inmersión lingüística, con equilibrio entre mozos e mozas.

No obxectivo estratéxico “Garantir o dereito de todos os e as menores a vivir en familia e contribuír á revitalización demográfica e ás condicións que favorezan a natalidade” prevese unha capacidade de coidado de nenos ou de infraestruturas de educación subvencionadas de 27.704 (máis de 5.000 prazas con respecto ao ano 2019). Ademais estímase que os menores en situación de acollemento familiar roldarán os 1.600 (na súa maioría mulleres).

En terceiro lugar por orde de importancia nos orzamentos, atópase o obxectivo instrumental “Contribuír aos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación” dentro do cal estímase que 120.000 usuarios teñan acceso ou estean cubertos polas aplicacións/servizos de Administración electrónica.

Con respecto ao obxectivo estratéxico “Mellorar a calidade de vida da xuventude galega e incrementar o seu benestar en condicións de igualdade” estímase que 12.125 persoas participarán en “Programas de Xuventude” (na súa maioría mulleres). Ademais, neste contexto, considérase que máis de 2.200 mozos e mozas recibirán axudas.

Co apoio á conciliación da vida persoal, familiar e laboral, se estima que recibirán axudas unhas 4.575 persoas, a maioría mulleres (55,5%) e haberá axudas para a redución da xornada laboral, que se estima que beneficiará a 325 persoas.

No obxectivo estratéxico “Impulsar a solidariedade e o voluntariado para axudar ás persoas en situación de risco de pobreza e/ou con necesidades” prevese que 1.980 persoas participarán en programas de voluntariado (onde o 66% serán mulleres).

Coas accións de cooperación no exterior, programas de educación para o desenvolvemento e medidas de Acción Humanitaria se calcula que se outorgarán 50 axudas e axudarase a máis de 20.000 persoas.

Cadro 46. Indicadores clave de produtividade da PA.2.3

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA03 - Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación

E01 - Garantir o dereito de todos os e as menores a vivir en familia e contribuír á revitalización demográfica e ás condicións que favorezan a natalidade.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
D0C035 Capacidade de coidado de nenos ou de infraestruturas de educación	27.704,0	Nº
P00450 Familias beneficiarias da tarxeta benvida	26.088,0	Nº
P01060 Familias beneficiarias do bono coidado	1.600,0	Nº
P1030H Menores en situación de acollemento familiar. Homes	685,0	Nº
P1030M Menores en situación de acollemento familiar. Mulleres	930,0	Nº
P112.H Menores participantes nos programas Mentor e de traballo remunerado e formación ocupacional en centros de reeducación. H	432,0	Nº
P112.M Menores participantes nos programas Mentor e de traballo remunerado e formación ocupacional en centros de reeducación. M	205,0	Nº

E02 - Impulsar a solidariedade e o voluntariado para axudar ás persoas en situación de risco de pobreza e/ou con necesidades

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P233.H Participantes en proxectos de voluntariado. Homes	665,0	Nº
P233.M Participantes en proxectos de voluntariado. Mulleres	1.315,0	Nº

E03 - Mellorar a conciliación da vida familiar e laboral e promover a corresponsabilidade entre mulleres e homes para contribuír a acadar o principio de igualdade por razón de xénero en todos os ámbitos e á revitalización demográfica

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0092M Familias monoparentais que redución a súa xornada laboral.(Mulleres)	75,0	Nº
P0092H Homes/Familias monoparentais que redución a súa xornada laboral. (Homes)	250,0	Nº
SE03.H Participantes que reciben actuacións destinadas á mellora da súa situación no ámbito laboral. Homes	2.025,0	Nº
SE03.M Participantes que reciben actuacións destinadas á mellora da súa situación no ámbito laboral. Mulleres	2.550,0	Nº

E04 - Mellorar a calidade de vida da xuventude galega e incrementar o seu benestar en condicións de igualdade.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P1026H Participantes en programas de xuventude. Homes	4.965,0	Nº
P1026M Participantes en programas de xuventude. Mulleres	7.160,0	Nº
P1025H Persoas mozas que reciben axudas. Homes	1.094,0	Nº
P1025M Persoas mozas que reciben axudas. Mulleres	1.130,0	Nº

E05 - Eliminar os obstáculos que impidan ou dificulten o acceso do alumnado ao sistema educativo co obxectivo de garantir as mellores condicións para exercer o dereito á educación nas ensinanzas obrigatorias e de oferta obrigatoria e garantir que este alumnado, máis o da formación profesional, ao remate da súa educación, adquira as competencias de comprensión e expresión oral e escrita

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P034.H Alumnado beneficiario do transporte escolar. Homes	31,2	%
P034.M Alumnado beneficiario do transporte escolar. Mulleres	31,2	%
P035.H Alumnado beneficiario dos comedores escolares. Homes	31,7	%
P035.M Alumnado beneficiario dos comedores escolares. Mulleres	31,7	%
P032.H Alumnado beneficiario por accións de facilitación de material escolar. Homes	59,0	%
P032.M Alumnado beneficiario por accións de facilitación de material escolar. Mulleres	59,0	%
P037.H Alumnado participante en programas en inmersión lingüística.Homes	33.094,0	Nº
P037.M Alumnado participante en programas en inmersión lingüística.Mulleres	32.047,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 47. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.3 por fonte de financiamento

PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	438.446.587	96,5
Orzamentos Xerais do Estado	3.338.793	0,7
FEDER	6.553.809	1,4
FSE	5.776.398	1,3
Total	454.115.587	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 48. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.3 por programas de gasto

PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	Importe	%
311A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE PROMOCIÓN SOCIAL	51.588.312	11,4
312B - PROGRAMAS DE PRESTACIÓNS ÁS FAMILIAS E Á INFANCIA	160.649.745	35,4
312F - PROGRAMAS DE SOLIDARIEDADE	1.362.036	0,3
312G - APOIO Á CONCILIACIÓN DA VIDA LABORAL E PERSOAL E OUTROS SERVIZOS DE PROTECCIÓN	1.893.738	0,4
313A - SERVIZOS Á XUVENTUDE	16.317.089	3,6
331A - COOPERACIÓN EXTERIOR E AO DESENVOLVEMENTO	6.646.969	1,5
423A - SERVIZOS E AXUDAS COMPLEMENTARIAS DA ENSINANZA	215.657.698	47,5
Total	454.115.587	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 49. Xestores da PA.2.3 no orzamento 2020

PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación
PRESIDENCIA DA XUNTA
AXENCIA PARA A MODERNIZACIÓN TECNOLÓXICA DE GALICIA
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
SECRETARÍA XERAL DE IGUALDADE
DIRECCIÓN XERAL DE RELACIÓNS EXTERIORES E COA U. EUROPEA
CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE
D.X. DE MOBILIDADE
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE EDUCACIÓN, FORMACIÓN PROFESIONAL E INNOVACIÓN EDUCATIVA
D.X. DE CENTROS E RECURSOS HUMANOS
CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE FAMILIA, INFANCIA E DINAMIZACIÓN DEMOGRÁFICA
D.X. DE INCLUSIÓN SOCIAL
D.X. DE MAIORES E PERSOAS CON DISCAPACIDADE
D.X. DE XUVENTUDE, PARTICIPACIÓN E VOLUNTARIADO
AXENCIA GALEGA DE SERVIZOS SOCIAIS

Fonte: Consellería de Facenda

III.2.4. Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar dos cidadáns, axude aos máis desfavorecidos a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables.

Para a análise da loita contra a pobreza considérase o risco de pobreza ou exclusión social (AROPE). Este indicador corresponde á suma das persoas que están en risco de pobreza ou privados de forma severa de bens materiais ou que viven en fogares con intensidade de traballo moi baixa.

Valórase en risco de pobreza ás persoas cunha renda dispoñible equivalente por baixo do limiar do risco de pobreza, que se fixa no 60% da media da renda nacional equivalente dispoñible (despois das transferencias sociais).

Considérase en privación material severa cando non se pode permitir polo menos catro do seguintes nove conceptos: comida de carne, polo ou peixe polo menos cada dous días, manter a vivenda cunha temperatura adecuada, facer fronte a gastos imprevistos, atrasos no pago de gastos relacionados coa vivenda principal, vacacións polo menos unha semana ao ano, non dispor de coche, teléfono, televisor en cor ou lavadora.

As persoas que viven en fogares con intensidade de traballo moi baixa son aquelas entre 0 e 59 anos de idade que viven en fogares onde os adultos de 18 a 59 anos traballaron menos do 20% do seu potencial total de traballo durante o último ano.

De acordo cos datos de EUROSTAT, no ano 2017 o número de persoas en situación de risco de pobreza ou exclusión social na UE-28 era de 112.979.000, é dicir, un 23,5% da poboación, en España esta poboación ascendía en 2018 a 12.047.000 persoas o que representa o 26,1% da poboación. En Galicia o número de persoas en risco de pobreza ou exclusión social en 2017 foi de 542.829, en termos porcentuais un 20,3%¹.

Para unha análise comparativa por Comunidades Autónomas utilízase o indicador AROPE elaborado polo INE para o ano 2018, segundo este indicador, a taxa é máis baixa en Galicia (23,0%)² que a media nacional (26,1%), e se temos en conta todas as Comunidades Autónomas, Galicia sitúase na décima posición, igual que no ano anterior.

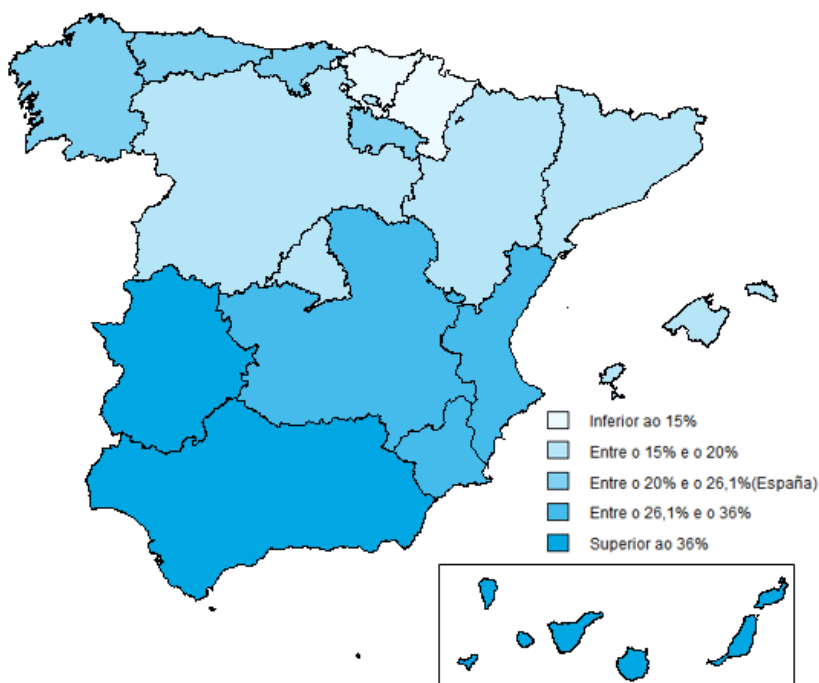
¹
datos

Datos IGE. O INE asigna os datos da enquisa de 2018 a ese ano, mentres que o IGE asigna eses datos ao ano anterior por se o ano de referencia dos

²

Dato do INE, segundo o IGE a taxa sería do 20,3%, 2,7 puntos inferior.

Mapa 15. Poboación en risco de pobreza ou exclusión social- porcentaxe do total de poboación, España. 2018

Fonte: INE.

Con respecto aos demais compoñentes comentados, a porcentaxe en risco de pobreza en Galicia é dun 18,8% (21,5% en España); existe privación material severa nun 1,6% da poboación (5,4% en España) e as persoas que viven en fogares con intensidade de traballo moi baixa representan o 11,1% (en España o 10,7%). En todos os ámbitos se iguala ou mellora os resultados do ano anterior, mellórase na carencia material (0,8 puntos) e na baixa intensidade de traballo (0,9 puntos).

Os datos do IGE da enquisa estrutural a fogares do ano 2018 (referidos ao ano 2017) permiten unha maior desagregación da información e mostran que, en canto a aspectos territoriais, as áreas con maior taxa AROPE son as de Pontevedra Sur (30,3%), Pontevedra (27,2%), Caldas-O Salnés (25,9%), O Carballiño-Ribeiro (25,7%) e Ourense Sur (25,2%) con taxas superiores ao 25%; as menores taxas rexístranse en A Mariña (13,5%) e Santiago (14,7%). Segundo o tamaño do municipio, a maior taxa rexístrase nos municipios de entre 10.000 e 20.000 habitantes (22,3%) e a menor no grupo de entre 20.000 e 50.000 habitantes (17,8%).

Por nivel de estudos a maior taxa rexístrase entre a poboación con primeira etapa de educación secundaria (23,5%) e a menor na poboación con educación superior (12,3%). Segundo a nacionalidade, a poboación estranxeira acada unha taxa do 47,8% fronte ao 19,6% da española. Os fogares con monoparentais presentan unha taxa do 36,5%, supe-

rando considerablemente as demais tipoloxías de fogares, se o fogar ten ademais nenos a cargo, a taxa ascende ata o 52,7%.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Aumentar a taxa de cobertura da poboación en risco de pobreza.
- Redución da pobreza e exclusión social no territorio da comunidade autónoma.
- Consolidación da rede de recursos, programas e medidas específicas e especializadas, para abordar a violencia de xénero dende unha perspectiva de asistencia social integral ás mulleres que a sofren e ás persoas ao seu cargo.
- Fortalecemento e impulso das medidas de prevención, para avanzar na paulatina redución desta lacra social ata a súa erradicación.
- A mellora no obxectivo da igualdade real e efectiva entre mulleres e homes nos ámbitos social e laboral.
- Asegurar a cobertura das necesidades básicas de subsistencia do colectivo de persoas galegas máis vulnerables residentes no exterior.
- O mantemento e preservación das entidades galegas do exterior que desenvolven a atención socio-sanitaria e outros programas en áreas formativas, culturais, de xuventude, para a mellora da vida dos cidadáns galegos residentes no exterior que coadruen á conservación do seu patrimonio histórico e cultural.
- A reincorporación das persoas galegas emigrantes retornadas á sociedade galega, nun entorno social e laboral favorable.

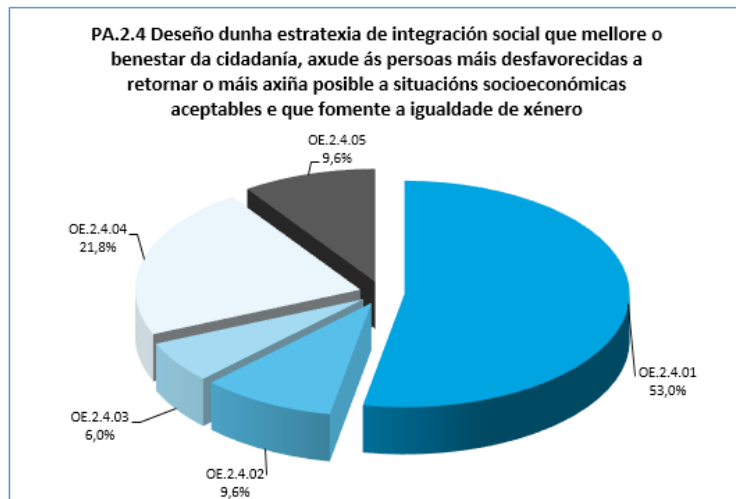
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 50. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	Importe	% Eixe	% PA
OE.2.4.01 Consolidar e mellorar a acción protectora das persoas con carencia de recursos económicos en situación de risco e exclusión social e con especiais dificultades de inserción social.	78.415.877	1,5	53,0
OE.2.4.02 Impulsar os servizos e prestacións á emigración galega e ás súas entidades, así como ás persoas retornadas, para garantir o seu benestar. Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza das persoas inmigrantes e calquera forma de discriminación.	14.236.313	0,3	9,6
OE.2.4.03 Impulsar a igualdade de oportunidades por razón de xénero, a inclusión e mellora social, o acceso á actividade e ao emprego das mulleres.	8.881.179	0,2	6,0
OE.2.4.04 Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación.	32.250.649	0,6	21,8
OE.2.4.05 Reducir a violencia de xénero articulando unha resposta global e coordinada fronte a esta lacra, en calquera das súas modalidades e consecuencias.	14.281.985	0,3	9,6
Total	148.066.003	2,8	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 39. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Os obxectivos estratéxicos e operativos máis importantes que se prevén desenvolver no ano 2020 son: “Consolidar e mellorar a acción protectora das persoas con carencia de recursos económicos en situación de risco e exclusión social e con especiais dificultades de inserción social” e “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

Dentro do primeiro obxectivo estratéxico mencionado, o principal proxecto é a “Renda de Integración Social de Galicia”, ó que se destinarán máis de 64,4 millóns de euros e coa que se pretende axudar a case de 9.900 persoas, das que se calcula que o 58% serían mulleres.

No obxectivo estratéxico “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación” estímase que máis de 18.400 persoas participarán en programas de inclusión social (incluíndo, ademais de persoas en risco de pobreza ou exclusión social (12.900 persoas aproximadamente), persoas traballadoras, desempregadas ou inactivas, así coma migrantes e persoas de etnia xitana).

Por orde de importancia no orzamento, atópase en terceiro lugar o obxectivo estratéxico “Impulsar os servizos e prestacións á emigración galega e ás súas entidades, así como ás persoas retomadas, para garantir o seu benestar. Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza das persoas inmigrantes e calquera forma de discriminación”. Neste obxectivo prevese un total de 11.030 retomados (na súa maioría mulleres) e case 2.500 persoas migrantes, participantes de orixe estranxeira, pertencentes a minorías.

Reducir a violencia de xénero articulando unha resposta global e coordinada fronte a esta lacra, en calquera das súas modalidades e consecuencias é outro dos obxectivos estratéxicos no que se destacan os seguintes indicadores de produtividade:

1.527 mulleres e 1.622 menores se estima que serán atendidos nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero e serán receptoras das axudas económicas periódicas, excepcionais e de pago único.

850 mulleres e 300 menores en atención psicolóxica nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero, 180 Mulleres vítimas violencia de xénero en programas de inserción laboral (a mesma previsión que para o ano 2019).

170 Mulleres vítimas de violencia de xénero e 150 menores serán atendidos en centros de acollida, 690 mulleres vítimas de trata ou explotación sexual e 3.500 Chamadas previstas ao teléfono atención violencia xénero

Finalmente, co obxectivo de “Impulsar a igualdade de oportunidades por razón de xénero, a inclusión e mellora social, o acceso á actividade e ao emprego das mulleres” prevese que 155 mulleres sexan beneficiarias do programa de autoemprego da muller (EMEGA) e estímase que máis de 10.200 mulleres reciban información, atención ou asesoramento. Ademais, co resto de actuacións levadas a cabo, 3.050 mulleres pertencentes a colectivos máis vulnerables serán destinatarias das mencionadas actividades.

Cadro 51. Indicadores clave de produtividade da PA.2.4

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA04 - Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero

E01 - Consolidar e mellorar a acción protectora das persoas con carencia de recursos económicos en situación de risco e exclusión social e con especiais dificultades de inserción social

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P345.H Persoas perceptoras da RISGA. Homes	4.154,0	Nº
P345.M Persoas perceptoras da RISGA. Mulleres	5.745,0	Nº

E02 - Impulsar os servizos e prestacións á emigración galega e ás súas entidades, así como ás persoas retornadas, para garantir o seu benestar. Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza das persoas inmigrantes e calquera forma de discriminación.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0076D Entidades galegas do exterior beneficiadas	167,0	Nº
P1027H Persoas galegas residentes no exterior e retornadas. Homes	4.480,0	Nº
P1027M Persoas galegas residentes no exterior e retornadas. Mulleres	6.550,0	Nº
SC15.H Persoas migrantes, participantes de orixe estranxeira, minorías. Homes	1.025,0	Nº
SC15.M Persoas migrantes, participantes de orixe estranxeira, minorías. Mulleres	1.463,0	Nº

E03 - Impulsar a igualdade de oportunidades por razón de xénero, a inclusión e mellora social, o acceso á actividade e ao emprego das mulleres

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00468 Mulleres beneficiarias do programa de autoemprego da muller(EMEGA)	155,0	Nº
SOEE01 Mulleres pertencentes a colectivos máis vulnerables que participan nas	3.050,0	Nº
P00181 Mulleres que recibiron información, atención ou asesoramento	10.250,0	Nº

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA04 - Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero

E04 - Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
SE01.H Participantes en situación ou risco de exclusión social. Homes	5.571,0	Nº
SE01.M Participantes en situación ou risco de exclusión social. Mulleres	7.368,0	Nº

E05 - Reducir a violencia de xénero articulando unha resposta global e coordinada fronte e esta lacra, en calquera das súas modalidades e consecuencias

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P117.H Menores atendidos en centros de acollida nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Homes	80,0	Nº
P117.M Menores atendidos en centros de acollida nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Mulleres	70,0	Nº
P110.H Menores atendidos nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Homes	837,0	Nº
P110.M Menores atendidos nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Mulleres	785,0	Nº
P116.H Menores en atención psicolóxica atendidos nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Homes	150,0	Nº
P116.M Menores en atención psicolóxica atendidos nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero. Mulleres	150,0	Nº
P00115 Mulleres atendidas nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia	1.527,0	Nº
P00463 Mulleres en atención psicolóxica nos programas de protección e apoio a vítimas da violencia de xénero	850,0	Nº
P00465 Mulleres vítimas de trata ou explotación sexual	690,0	Nº
P00466 Mulleres vítimas de violencia de xénero atendidas en centros de acollida	170,0	Nº
P00464 Mulleres vítimas de violencia de xénero en programas de inserción laboral	180,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 52. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.4 por fonte de financiamento

PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	110.791.832	74,8
Orzamentos Xerais do Estado	19.113.726	12,9
FEDER	1.236.000	0,8
FSE	16.924.445	11,4
Total	148.066.003	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 53. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.4 por programas de gasto

PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	Importe	%
312A - PROTECCIÓN E INSERCIÓN SOCIAL	78.415.877	53,0
312C - SERVIZOS SOCIAIS RELATIVOS ÁS MIGRACIÓNS	14.236.313	9,6
313B - ACCIÓNS PARA A IGUALDADE, PROTECCIÓN E PROMOCIÓN DA MULLER	8.881.179	6,0
313C - SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS	32.250.649	21,8
313D - PROTECCIÓN E APOIO ÁS MULLERES QUE SOFREN VIOLENCIA DE XÉNERO	14.281.985	9,6
Total	148.066.003	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 54. Xestores da PA.2.4 no orzamento 2020

PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero
PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL DE EMIGRACIÓN
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
SECRETARÍA XERAL DE IGUALDADE
CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL
D.X. DE FAMILIA, INFANCIA E DINAMIZACIÓN DEMOGRÁFICA
D.X. DE INCLUSIÓN SOCIAL

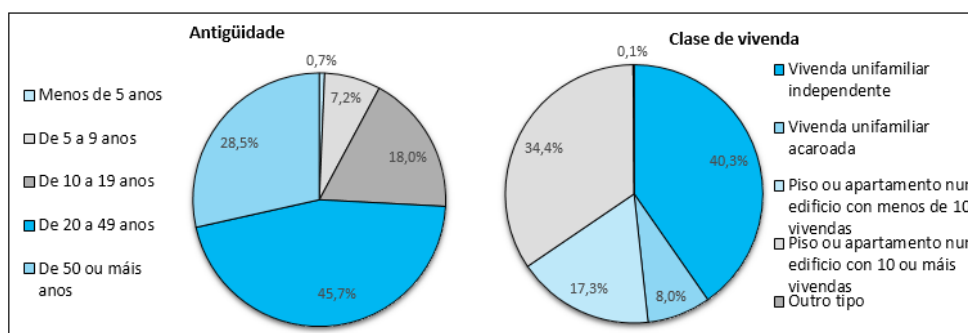
Fonte: Consellería de Facenda

III.2.5. Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia.

Segundo o Censo de 2011 en Galicia hai 1.606.001 vivendas, das que 1.059.233 principais (o 66,0%), 246.852 son vivendas secundarias (o 15,4%) e 299.396 vivendas están baleiras (o 18,6%). A enquisa de condicións de vida do ano 2015 recolle información sobre vivendas familiares principais e estima o seu número en 1.060.907, o 60,2% destas vivendas tiña como réxime de tenza a propiedade sen hipoteca, mentres que as vivendas en propiedade con hipoteca supoñían o 19,8% e as vivendas en aluguer o 11,6%.

Tendo en conta o ano de construcións dos edificios destinados a vivenda, o 28,5% das vivendas teñen 50 ou máis anos de antigüidade, o 45,7% entre 20 e 49 anos, o 18,0% entre 10 e 19 anos e o 7,8% restante, menos de 10 anos.

Gráfico 40. Vivendas principais segundo antigüidade e clase. Ano 2015

Fonte: IGE. Enquisa de condicións de vida das familias

O 99,3% das vivendas familiares principais de Galicia contaba con auga quente (1.053.606 vivendas) e o 72,0% con calefacción instalada (763.290 vivendas). O 39,5% das vivendas que dispoñía de auga quente utilizaba o propano/butano para quentar a auga. As seguintes fontes de enerxía máis utilizadas para este fin eran o gas natural (22,7%), a electricidade (18,9%) e o gasóleo (18,8%). Para o sistema de calefacción, a fonte de enerxía máis habitual era o gasóleo, que o empregaba o 35,3% das vivendas con instalación de calefacción. A continuación atopábanse o gas natural (26,2%), a electricidade (25,3%) e a biomasa (10,0%).

En relación aos servizos exteriores, o 82,8% das vivendas familiares principais tiña conexión pública de augas residuais e unha porcentaxe moi similar (82,2%) conexión á rede pública de auga potable. Aínda que a práctica totalidade das vivendas dispoñía de servizo de recollida de lixo nun contorno inmediato á vivenda (97,7%) a porcentaxe das que dispoñían de servizo de recollida selectiva de lixo baixaba ata o 79,5%. O 60,4% das vivendas dispoñía dun centro de saúde ou ambulatorio públicos a unha distancia aproximada de 15 minutos a pé e o 37,1% utilizando algún medio de transporte (o 20,1% tiña a posibilidade de usar o transporte público e o 16,9% non dispoñía desta posibilidade). O 2,5% restante

non contaba cun centro de saúde (ou ambulatorio) a unha distancia aproximada de 15 minutos.

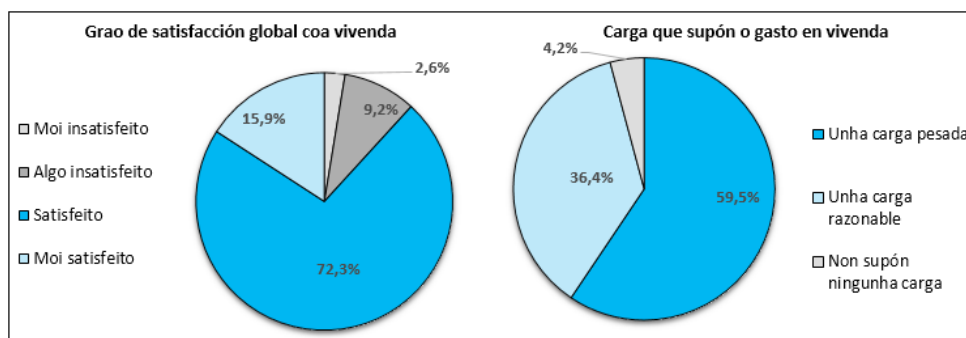
Por outra banda, o 56,6% das vivendas tiña acceso a unha gardería pública a unha distancia de 15 minutos a pé, o 17,4% utilizando algún medio de transporte público, o 15,1% utilizando algún medio de transporte pero sen posibilidade de transporte público e o 10,9% restante non tiña este servizo.

Segundo a superficie útil das vivendas principais era de 107 metros cadrados. Ademais, o 20,5% contaba cunha superficie superior aos 120 metros cadrados. No tocante ao tipo de edificio, case a metade (48,3%) eran vivendas unifamiliares (independentes ou acaroadas). Os pisos ou apartamentos que formaban parte de edificios con 10 ou máis vivendas supoñían o 34,4% do total de vivendas, mentres que os situados en edificacións máis pequenas (menos de 10 vivendas) conformaban o 17,3% do total.

Os gastos totais da vivenda supoñían unha carga pesada para 6 de cada dez fogares no ano 2015. Esta porcentaxe era maior entre os fogares que tiñan a vivenda en aluguer (70,6%) e menor entre os fogares coa vivenda cedida ou con outro réxime de tenza (52,0%).

En 2015, o 72,3% dos fogares galegos estaba satisfeito coa súa vivenda e o 15,9% moi satisfeito. A porcentaxe de fogares moi insatisfeitos coa vivenda non chegaba ao 3%. Entre os problemas máis habituais sufridos polas vivendas atopábanse as humidades e as deficiencias de illamento térmico e acústico que afectaban ao 29,0% e ao 18,7% dos fogares galegos, respectivamente. O 14,3% dos fogares manifestou que sufría problemas de ruído na vivenda. Os máis habituais eran por mor do tráfico terrestre (59,5%) e dos veciños (36,1%). Por outra banda, o 9,8% tiña problemas de cheiros na vivenda. Neste caso, entre as causas máis habituais atopábanse a canalización e saneamento (40,8%) e as debidas ás xeradas por industrias (22,9%).

Gráfico 4.1. Vivendas principais segundo a carga que supoñen os gastos e o grao de satisfacción coa vivenda. Ano 2015

Fonte: IGE. Enquisa de condicións de vida das familias

En 2015, algo máis da metade dos fogares galegos (50,5%) levaba residindo na mesma vivenda 20 ou máis anos, o 23,8% entre 10 e 19 anos, o 14,0% entre 5 e 9 anos e o

11,7% restante, menos de 5 anos. O 22,2% dos fogares que mudaron de vivenda nos últimos 5 anos fixérono para cambiar a unha vivenda mellor. Outras das razóns principais de cambio foron a cesión ou adquisición dunha vivenda en propiedade (20,0%), a formación dun novo fogar (15,3%) e por motivos laborais (14,8%).

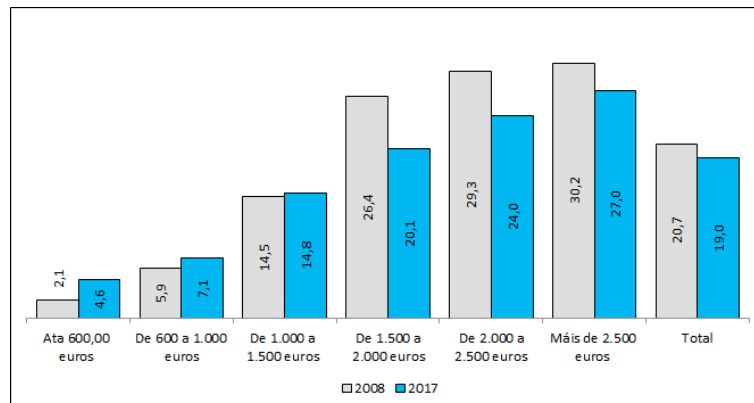
O número de vivendas protexidas rolda as 30.000, das cales un 10% está en réxime de aluguer. O número Inscritos no Rexistro Único de Demandantes de Galicia de vivenda protexida ascende a 14.190 persoas en outubro de 2019, por provincias o 47,3% corresponden a Pontevedra, o 37,3% á Coruña, o 11,5% a Lugo e o 3,9% restante a Ourense. A maior demanda rexístrase para Vivenda de Protección Oficial de Promoción Pública en réxime de alugueiro cun 56,8% das demandas, o alugueiro con opción de compra desde tipo de vivendas é o 16,5% das demandas.

O prezo por m² da vivenda, segundo a información subministrada polo Ministerio de Fomento, foi de 1.203 euros no segundo trimestre de 2019 para a vivenda libre e de 930 euros para a protexida. Segundo esta estatística o prezo da vivenda libre descendeu máis dun 20% entre 2008 e o momento actual, o maior descenso produciuse nos anos 2009, 2011, 2012 e 2013; nos dous últimos anos producíronse crecementos moi moderados (0,3% en 2018 e 0,2% no que vai de 2019). A vivenda protexida presenta descensos de prezo en 2013, 2014 e 2015 que acumulan unha caída do 17,5%, en cambio en 2016 e 2017 o prezo subiu un 2,0% cada ano aproximadamente. En 2018 e os dous primeiros trimestres de 2019 caeu un 1,5% e un 0,4% respectivamente.

Segundo a enquisa de presupostos familiares do ano 2018, o gasto en vivenda, auga, electricidade, gas e outros combustibles representa o 28,4% do gasto dos fogares galegos (inclúe o aluguer imputado, sen esta partida a porcentaxe é do 13,3%), sendo o grupo de gasto que experimenta un maior incremento desde 2006 (2,8% medio anual fronte ao crecemento 0,7% do gasto total). Este dato mostra a importancia de analizar os fogares que destinan unha parte destacada dos seus ingresos á vivenda.

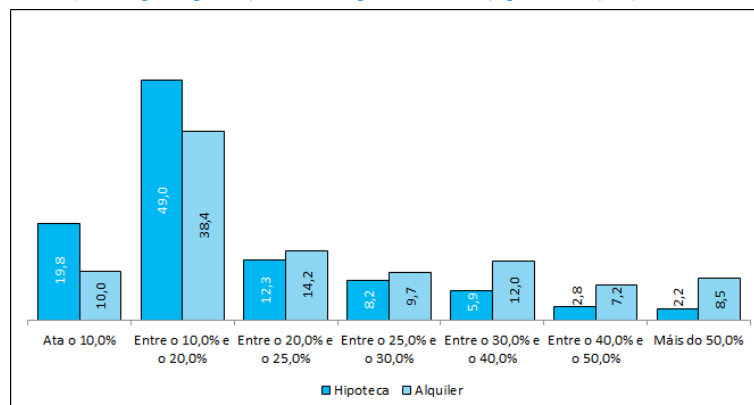
Así, a porcentaxe de fogares galegos con hipoteca sobre a vivenda principal no ano 2017 era do 19,0% (201.624 fogares). A porcentaxe de fogares que dedican máis do 40% dos seus ingresos ao pagamento da hipoteca é do 5,0%. Segundo o intervalo de ingresos obsérvase unha incidencia do gasto en hipoteca do 27,0% nos fogares con maiores ingresos, e do 4,6% nos de menores ingresos (menos de 600 euros).

Gráfico 42. Porcentaxe de fogares con gasto en hipoteca da vivenda principal.

Fonte: IGE. Enquisa de condicións de vida das familias

Gráfico 43. Fogares segundo a porcentaxe de ingresos dedicados ao pago da vivenda principal. Ano 2017

Fonte: IGE. Enquisa de condicións de vida das familias

No caso das vivendas familiares principais en réxime de aluguer, que no ano 2017 ascendía ao 12,3% dos fogares galegos (130.677), a proporción dos que destinan máis do 40% dos seus ingresos ao pago do aluguer sobe até o 15,7%.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Posibilitar o acceso tanto en compra como en aluguer, especialmente para os colectivos máis desfavorecidos.
- Incrementar a vivenda de promoción pública.
- Impulsar a iniciativa privada para desenvolver vivenda a prezos limitados e xestionar solo residencial que permita a construción de vivendas a prezos limitados.

A seguinte táboa detalla a contía destinada ao obxectivo estratéxico desta prioridade de actuación que coincide cos datos da prioridade ao ser só un obxectivo estratéxico.

Cadro 55. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.5 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	Importe	% Eixe	% PA
OE.2.5.01 Facilitar o acceso á vivenda, en propiedade ou en réxime de aluguer, especialmente aos colectivos máis desfavorecidos.	33.242.800	0,6	100,0
Total	33.242.800	0,6	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Os **principais indicadores de produtividade** asociados aos obxectivos operativos máis importantes que se prevén desenvolver no ano 2020 son:

O número de axudas para facilitar o acceso á vivenda que se estima se concederán en 2020, rolda case as 4.100 axudas (que inclúen tanto as axudas para facilitar o acceso á vivenda en propiedade, como as de aluguer e as de prevención da exclusión residencial mediante o bono alugueiro.

Ademais calcúlase que ao longo de 2020 a superficie de solo adquirido será de 60.000 metros cadrados, mentres que a superficie en proceso de urbanización acadará a cifra de 3.000 metros cadrados. Finalmente, o número de vivendas de promoción pública licitadas estímase en 26.

Cadro 56. Indicadores clave de produtividade da PA.2.5

E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

PA05 - Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia

E01 - Facilitar o acceso á vivenda, en propiedade ou en réxime de aluguer, especialmente aos colectivos máis desfavorecidos

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045D Axudas concedidas para o acceso á vivenda	4.123,0	Nº
P00304 Superficie de solo adquirido	60.000,0	M2
P00305 Superficie de solo en proceso de urbanización	3.000,0	M2
P00314 Vivendas de promoción pública licitadas	26,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 57. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.5 por fonte de financiamento

PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	22.494.800	67,7
Orzamentos Xerais do Estado	10.748.000	32,3
Total	33.242.800	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 58. Distribución do orzamento 2020 da PA.2.5 por programas de gasto

PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	Importe	%
451B - ACCESO Á VIVENDA	33.242.800	100,0
Total	33.242.800	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 59. Xestores da PA.2.5 no orzamento 2020

PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS
INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO

Fonte: Consellería de Facenda

III.3. EIXE 3. CRECEMENTO SUSTENTABLE, TERRITORIO, MAR, AGRICULTURA, GANDERÍA E MONTES

Este eixe ten como denominador común, a posta en valor do potencial medioambiental da comunidade autónoma e o fortalecemento do sector primario como panca de crecemento.

O medio natural de Galicia, incluíndo as súas augas, constitúen un ben sen o que non se pode entender a nosa Comunidade Autónoma e que conta cun amplo percorrido de posibilidades para a súa posta en valor.

Por un lado, dende un punto de vista turístico, sector cun amplo futuro en continuo cambio, no que a nosa comunidade autónoma debe incidir nas súas fortalezas fronte os principais destinos europeos. Por outro lado, no que atinxe a un sector agropecuario e forestal cun bo produto e amplo percorrido para xerar valor engadido en torno a el, o mesmo acontece coa pesca e a acuicultura e a industria transformadora.

Por último, Galicia produce o 10% da enerxía nacional. En consecuencia, as posibilidades das novas fontes de enerxía, abren un horizonte no que traballar para mellorar o mix enerxético e mesmo para crear unha industria en torno a determinadas enerxías renovables, tanto tradicionais como a eólica, como as novas liñas de traballo en torno á biomasa e outras renovables como a undimotriz, solar fotovoltaica ou geotérmica.

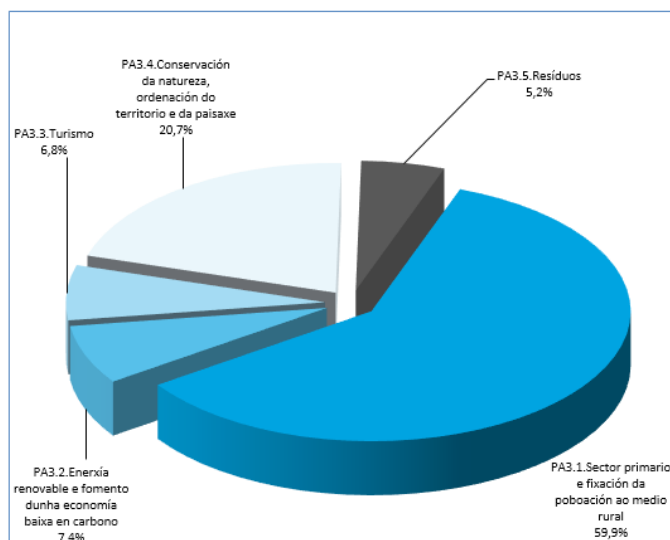
Na seguinte táboa detállase o gasto orzamentario de 2020 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 60. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 3

E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes	Importe	% total	% eixe
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	645.423.611	6,3	59,9
PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	79.392.271	0,8	7,4
PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	73.835.909	0,7	6,8
PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	223.373.291	2,2	20,7
PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	56.300.591	0,6	5,2
Total	1.078.325.673	10,6	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 44. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 3

Fonte: Consellería de Facenda

A táboa seguinte mostra o orzamento do eixe por fonte de financiamento.

Cadro 61. Distribución do orzamento 2020 do eixe 3 por fonte de financiamento

E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	723.977.649	67,1
Orzamentos Xerais do Estado	21.010.881	1,9
FEDER	61.851.439	5,7
F.E.A.D.E.R	173.824.992	16,1
F.E.P.	72.420.678	6,7
TRANSFERENCIAS FINALISTAS	13.924.768	1,3
F.E.A.G.A	9.298.841	0,9
INTERREG	720.809	0,1
L - PGCL	1.233.350	0,1
OUTROS FONDOS EUROPEOS	62.266	0,0
Total	1.078.325.673	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

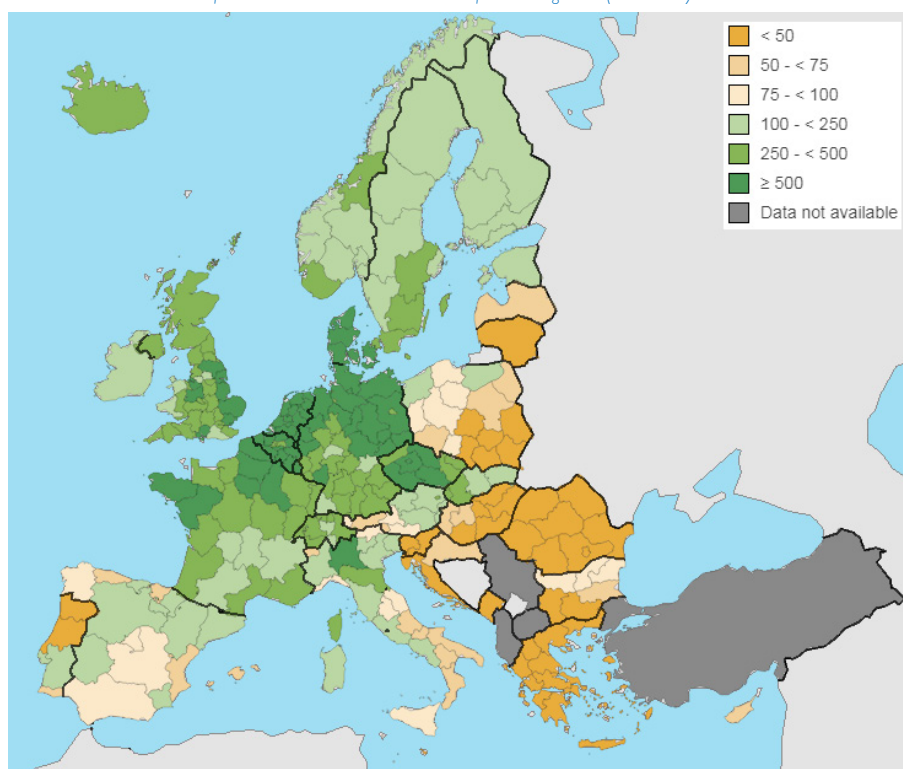
III.3.1. Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural

O peso do VEB do sector primario en Galicia sobre o VEB total foi o 4,8% en 2018, o mesmo que o do ano anterior, e similar á media dos últimos doce anos. A estrutura porcentual do sector primario por grandes ramas de actividade é a seguinte: a agricultura e gandería supón o 64,8%, a silvicultura e explotación forestal o 10,6% e a pesca o 24,6% do VEB do sector primario.

No que se refire ao emprego e segundo a Enquisa de poboación activa, no sector primario hai 68.200 ocupados en 2018, que representan o 6,3% do total. O 61,6% dos ocupados son homes e o 73,9% traballan na agricultura, gandería e silvicultura, mentres que o restante 23,1 % na pesca e acuicultura.

Analizando os datos da Enquisa da estrutura das explotacións agrícolas, Galicia suma un total de 621.643 ha de superficie agraria útil (SAU) en 2016, o que supón un 21,02% da superficie total da Comunidade. Desta superficie o 22,9% son terras labradas, o 49,1% son terras para pastos permanentes e o restantes 28% corresponde a outras terras.

Mapa 16. Tamaño económico medio das explotacións agrícolas. (UE28=100) 2016

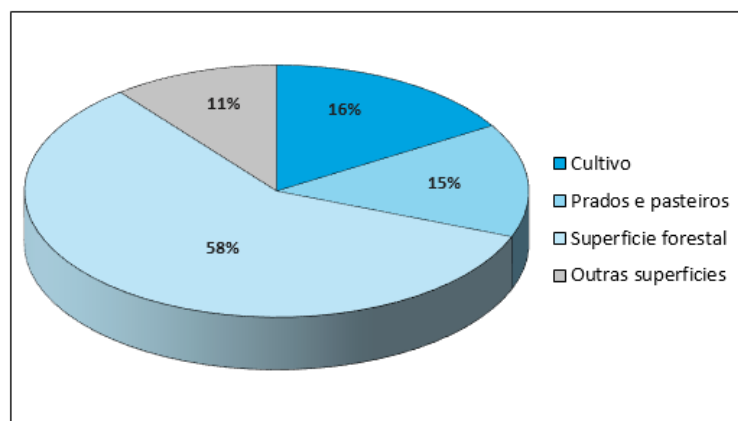

Fonte: Eurostat. Statistical atlas

En 2016 practicamente o 100% das explotacións contan con superficie agraria útil, aínda que a escasa dimensión desta e o elevado número de parcelas é unha constante definitoria da estrutura agraria. De feito, aínda que a media da superficie agraria útil por explotación en 2016 é de 8,4 Ha, apenas o 10 % supera as 20 (datos do censo agrario de 2009). O tamaño medio das explotacións a nivel europeo é de 14,4 Ha, un 71,4% superior á dimensión galega.

A gandería constitúe o alicerce fundamental da actividade agraria galega. Segundo a enquisa de estrutura das explotacións agrícolas de 2016, hai 1.007.854 unidades gandeiras, que se distribúen da seguinte maneira: 743.583 unidades de bovino, 16.082 de ovino, 131.950 de porcino, 4.044 de caprino, 18.018 de equino, 92.381 de aves e 1.796 de coellas nais.

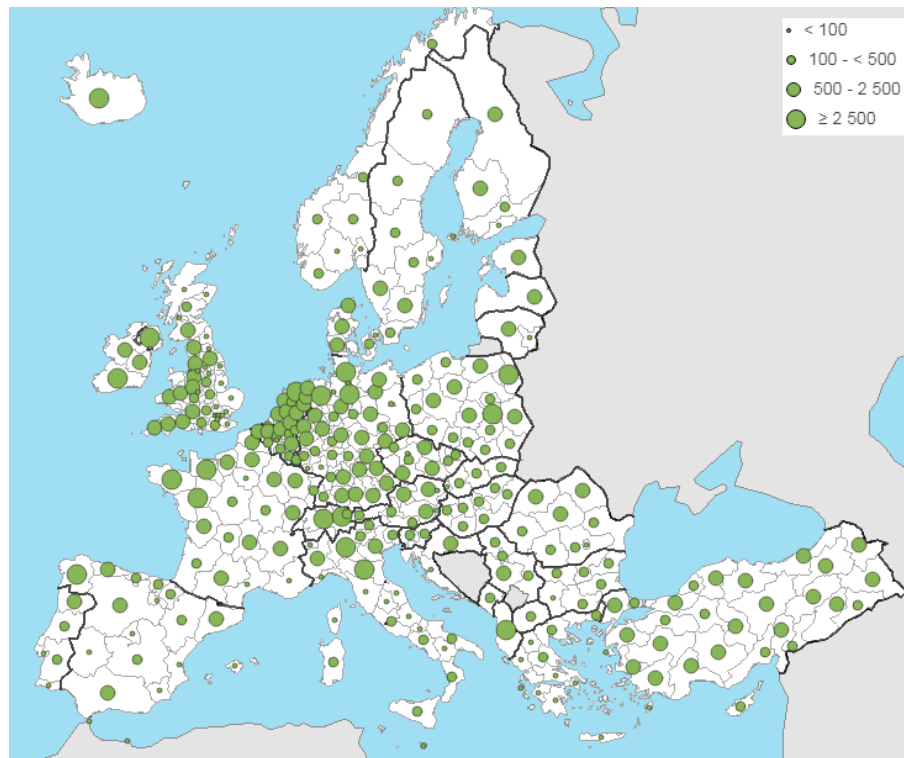
Gráfico 45. Distribución das unidades gandeiras 2016.

Fonte: IGE

Dentro das explotacións con ganado vacún, o activo máis importante é o das explotacións de vacún leiteiro, tanto en termos de produción como de repercusión social. En canto á produción de leite, a europea en 2017 situouse en 170.632 miles de toneladas, representando a produción galega un 1,6% (2.749 miles de toneladas). A produción española para o mesmo ano foi de 7.230 miles de toneladas, de forma que o peso da produción galega sobre a media española adquire relevancia (38%).

Mapa 17. Produción de leite de vaca (Miles de toneladas). 2017

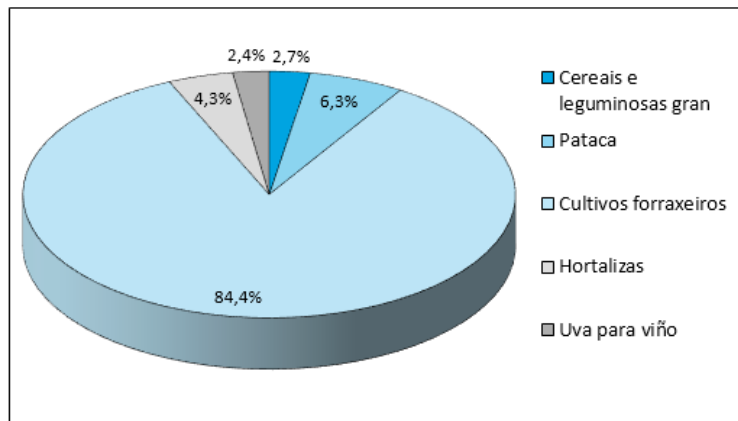
Fonte: Eurostat. Statistical atlas

Da análise conxunta dos datos despréndense dous elementos substantivos. Por unha banda conséntase unha significativa redución do número de explotacións gandeiras ao longo dos últimos 15 anos que leva asociado un aumento no tamaño das mesmas; por outro, a estrutura da gandería galega foise conformando ao redor dunha dobre realidade produtiva: por unha banda, un grupo principal de explotacións industrializadas con dedicación íntegra á actividade, principalmente no sector lácteo, porcino e avícola; doutro, un crecente número de produtores de escasa dimensión e dedicación multifuncional a tempo parcial, que comercializan a súa produción a través de mercados locais.

No que respecta á agricultura conséntase unha notable orientación cara á produción de cultivos forraxeiros. En 2017, dentro dos cultivos herbáceos (que supoñen o 85,4% do total), o 79,6% das hectáreas dedícanse a cultivos forraxeiros, seguido dos cereais (10,5%), da pataca (6%) e hortaliza (4%). O viñedo supuxo o 5,9% das hectáreas totais e o 40,5% dos cultivos leñosos.

En canto á produción os cultivos forraxeiros alcanzan en 2017 as 5,1 millóns de toneladas, un 84% do total, supoñendo o millo para forraxe o 38% desta produción; a pataca alcanzou case 400 mil toneladas, as hortalizas 261 mil toneladas e o cereais e leguminosas 165 mil toneladas.

Gráfico 46. Principais producións agrícolas 2017 (Tm).

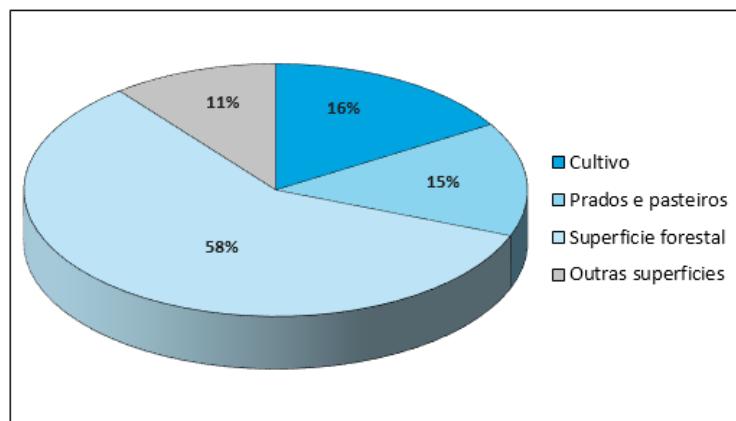

Fonte: IGE

No que respecta á inversión en maquinaria no ámbito da agricultura, no ano 2018 inscribíronse 1.429 máquinas novas (tractores, remolques e maquinaria automotriz), o que supuxo un descenso do 0,8% con respecto ao ano anterior.

No apartado da silvicultura, Galicia conta en 2017 cunha superficie forestal de 1.802.000 de Ha, o que representa o 58,44% do total da superficie. O 33% da superficie forestal pertence á provincia de Lugo, seguida de Ourense e A Coruña cun 27 e 25%, respectivamente, mentres que Pontevedra aporta o 15% da superficie forestal de Galicia.

Gráfico 47. Distribución da superficie agrícola 2017.

Fonte: IGE

A cadea forestal-madeira representa arredor do 2 % da economía galega se falamos de valor engadido, mentres en termos de emprego este peso é do 2,3 %. O exercicio 2017 marca un récord no que respecta ao volume de corta de madeira en Galicia, superando por primeira vez a cifra de 8,5 millóns de metros cúbicos de madeira con cortiza.

Isto supón o 47% da madeira cortada en España, o 1,88% da madeira en rolo producida na UE-28 e o 3,53% da producida na zona Euro (datos de España e Europa de 2016).

Por especies, respecto a 2015, rexistrouse un incremento en eucalipto (14 %), un descenso en coníferas (9%) e as curtas de frondosas permanecen estancadas. O eucalipto consolídase por encima do 50% das cortas de madeira por noveno ano consecutivo, superando o nivel de 5 millóns de m3 e destacando a crecente incorporación de madeira de *Eucalyptus nitens* nos devanditos aproveitamentos.

O 98 % da superficie forestal galega é de natureza privada, na que teñen importancia os 3.215 montes veciñais de man común, que ocupan o 37% da superficie forestal cunha media de 207 Ha por comunidade.

As actividades de aproveitamento forestal, aserrado, pasta e taboleiro melloraron nun 16% o seu volume de negocio en 2017 con respecto aos datos do exercicio 2015. A Industria Forestal^=Madeira volve superar os 2.200 millóns de euros de facturación por primeira vez desde 2008.

No exercicio 2017 as exportacións galegas de madeira e as súas manufacturas superaron os 800 M€. O 56% das exportacións ten como destino a Zona Euro, o 22% outros países europeos fóra da zona euro, e o resto practicamente a partes iguais entre América, Asia e África.

Os incendios forestais constitúen un dos máis importantes problemas ambientais de Galicia. Analizando o período 2007-2018, a media anual de superficie arborada queimada ascende a 6.662 Ha e a 18.082 Ha a de superficie total. En 2018 a superficie queimada debido aos incendios foi de 2.618 Ha, moi por debaixo do ano 2017, a superficie arborada queimada foi de 740 Ha. Os lumes de 2018 en Galicia supoñen o 20,1% do total de sinistros producidos en España, mentres que a superficie arborada e total forestal afectada representan o 15,6 e 12,2%, respectivamente do total nacional.

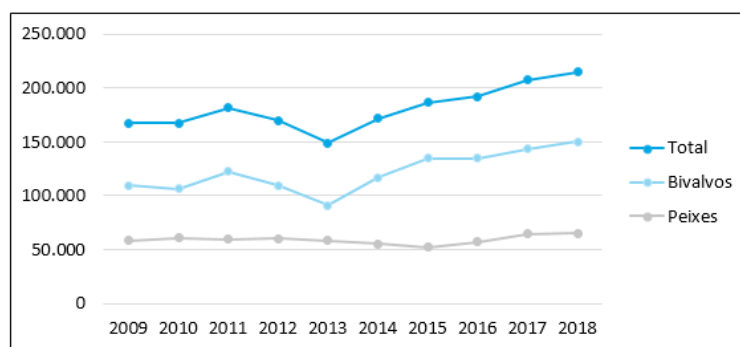
A pesca e a acuicultura representa aproximadamente o 25% do valor engadido do sector primario nos últimos anos e o 45% do sector a nivel nacional. O subsector da pesca e acuicultura dá traballo ao 1,5% (ano 2018) dos ocupados en Galicia, fronte ao 0,07% da UE; os ocupados neste subsector en Galicia supoñen en 2018 o 39,5% do total de España e o 9,9% do total europeo.

A frota pesqueira con porto base en Galicia conta en 2018 con 4.371 barcos e supón, aproximadamente, un 48,7% da frota nacional e o 5,3% da europea. O 96% dos buques faenan no caladoiro nacional e dentro destes o 93% traballan con artes menores. Hai unha grande variedade de especies capturadas e o seu valor económico é alto, segundo o anuario de pesca 2018, as vendas de produtos pesqueiros frescos realizados nas lonxas e centros de venda de Galicia superaron as 174 mil toneladas e case alcanzaron os 491 millóns de euros. O 71,1% da facturación provén de vendas de peixes e o 17,6% de

ventas de bivalvos. As especies máis importantes en cantidade son o xurelo, a pescada, a xarda pintada, o lirio e a xarda. As lonxas con maior cantidade de produtos vendidos son A Coruña, Vigo, Ribeira, Burela, Celeiro e Portosín; en termos de valor a orde é a seguinte: Vigo, A Coruña, Burela, Celeiro, Ribeira e Noia.

A costa galega é un lugar idóneo para a acuicultura, tanto para a produción de moluscos como para a de peixes, para o que se require a utilización de diferentes métodos de produción segundo o tipo de cultivo que se trate e a zona onde se localice. En 2018 o valor da produción da acuicultura mariña foi de 215 millóns de euros, dos que o 60% corresponde ao mexillón e o 28% ao rodaballo.

Gráfico 48. Valor da produción da acuicultura. Miles de euros. 2017

Fonte: IGE

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Contar cun sistema portuario pesqueiro adaptado ás especificidades de cada porto e comunidade que contribúa a lograr a sustentabilidade da actividade pesqueira mediante infraestruturas modernas, especializadas e eficientes.
- Desenvolvemento de servizos e actividades nos portos galegos optimizando a adaptación ás necesidades dos usuarios destes, primando o sector profesional e a náutica recreativa
- Acadar un cumprimento do programa de control técnico-sanitario superior ou igual ao 95% para evitar as consecuencias negativas sobre as persoas.
- Rematar todas as concentracións parcelarias con camiños principais abertos. Proxectar e executar os camiños principais en todas as concentracións que están na fase de Bases Definitivas. Pasar á fase de Bases Definitivas en todas as concentracións que se atopen en fase de Decreto, en fase de Bases Provisionais ou nas que estas estean en proceso de elaboración.
- Reducir o número de lumes e de superficie queimada, de tal forma que non se supere a media de 3 ha por lume, 1 ha. de superficie arborada por lume, se manteña o número de lumes maiores de 25 ha por debaixo do 2% do total e

os de lumes menores ou iguais a 1 ha por riba do 70%, se reduza o número de incendios e a superficie queimada total con respecto á media dos últimos 10 anos.

- Conseguir que no vindeiro período os habitantes do rural teñan ao seu alcance, tódolos servizos de carácter básico que favorezan a conciliación familiar e unha mellor atención das persoas dependentes.
- Frear o envellecemento e o despoboamento das zonas rurais.
- Incrementar a renda agraria e a produtividade da agricultura, que é inferior á media estatal e comunitaria, manténdose arredor do 90% do valor da media da UE.
- Mellorar o investimento e I+D na agricultura galega, que incide negativamente no desenvolvemento deste sector, así como a baixa formación dos agricultores e gandeiros.
- Fomentar o control leiteiro para avaliar a calidade produtiva dos animais, promover a mellora xenética do gando frisón que aumente as producións das explotacións, fomentar a utilización dos recursos zootécnicos autóctonos
- Promover a calidade dos produtos obtidos das explotacións gandeiras e converter ao sector vitivinícola nun eixo produtivo de primeiro orde na economía agraria galega.
- Aumentar o tamaño das explotacións e as empresas e aumentar a orientación da súa produción cara a produtos de calidade certificada. Apertura de novos mercados.
- Fomentar o asociacionismo agrario sobre todo en sectores menos desenvolvidos como os de produtores de froitas e hortalizas, flor, planta ornamental, etc
- Incrementar a porcentaxe de montes xestionados mediante un instrumento de ordenación e xestión forestal. Aumentar os montes certificados mediante un sistema de certificación internacionalmente recoñecido.
- Resolver deslindes parciais ou totais de montes veciñais en man común. Crear sociedades ou asociacións de xestión ou comercialización forestal conxunta. Fomentar o uso silvopascícola ordenado.
- Consolidar o estado sanitario da cabana gandeira galega. Estender os programas sanitarios voluntarios.
- Garantir e incrementar a produtividade agrícola, fomentando o progreso técnico e asegurando o desenvolvemento racional desta, así como o emprego óptimo dos factores de produción, en particular, da man de obra; un nivel de vida equitativo á poboación agrícola; a estabilización dos mercados, a seguridade dos abastecementos e asegurar ao consumidor subministracións de calidade a prezos razoables.
- Contar cun sector pesqueiro con organizacións operativas e eficaces.
- Lograr un recoñecemento social do traballo na pesca con especial incidencia na visibilidade do traballo feminino.

- Incrementar a innovación e a diversificación nas comunidade pesqueiras.
- Conseguir una maior valoración e protección do patrimonio cultural da pesca e achegar o mar a todos os sectores sociais convertendo as actividades marítima en actividades inclusivas socialmente.
- Potenciar medidas que aumenten a competitividade, a produción e fomenten a internacionalización dos produtos pesqueiros e da acuicultura.
- Mellorar a trazabilidade dos produtos pesqueiros que permita avanzar na loita contra a pesca ilegal.
- Fomentar a comercialización de produtos obtidos con métodos que teñan un baixo impacto no medio ambiente. Desenvolver sectores da comercialización e transformación cun elevado potencial de crecemento reforzando tamén a cadea de innovación
- Mellora da competitividade de pequenas e medianas empresas das zonas de pesca. Engadir valor aos produtos da pesca e acuicultura.
- Dinamizar as zonas pesqueiras e mellorar a formación nas zonas de pesca
- Promover o intercambio de experiencias e cooperación.

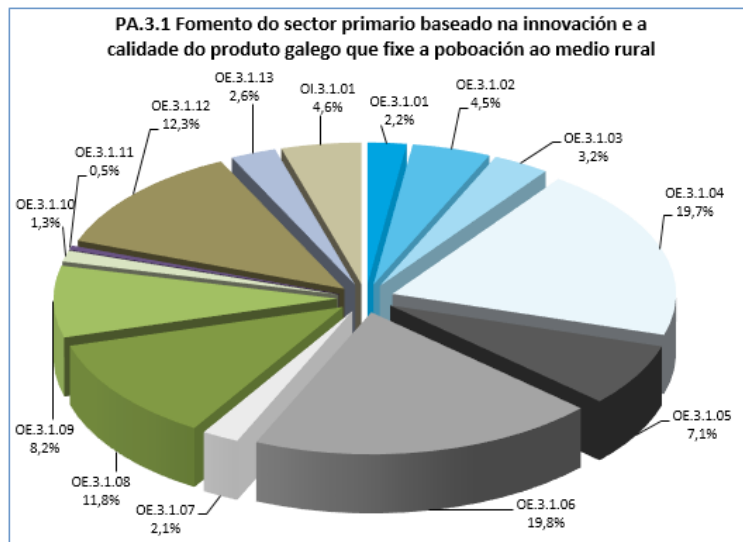
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 62. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.I por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	Importe	% Eixe	% PA
OE.3.1.01 Modernizar os portos de Galicia, garantindo os medios precisos para desenvolver un modelo de negocio en cada dársena en base ás actividades con máis demanda e á especialización e para colaborar á sustentabilidade da actividade pesqueira.	14.350.311	1,3	2,2
OE.3.1.02 Controlar a calidade e a seguridade alimentaria dos produtos do mar e garantir a seguridade no mar e coordinar o salvamento marítimo.	28.971.471	2,7	4,5
OE.3.1.03 Mellorar as infraestruturas no medio rural para acadar unhas explotacións máis competitivas.	20.947.045	1,9	3,2
OE.3.1.04 Reducir os danos provocados polos incendios forestais, mellorando a prevención e a defensa contra os mesmos.	127.272.148	11,8	19,7
OE.3.1.05 Mellorar as condicións de vida da poboación no territorio rural galego, especialmente a través da creación de emprego.	45.956.407	4,3	7,1
OE.3.1.06 Aumentar a rendibilidade dos sistemas produtivos das explotacións agrogandeiras e fomentar a súa modernización e diversificación.	128.065.303	11,9	19,8
OE.3.1.07 Fomentar a innovación e a calidade diferenciada no eido agroalimentario e impulsar o asociacionismo agrario para poder acceder ao mercado en condicións máis favorables a través da organización da produción e da comercialización.	13.653.500	1,3	2,1
OE.3.1.08 Aumentar a produtividade dos montes galegos e fomentar a xestión forestal sostible.	76.355.504	7,1	11,8
OE.3.1.09 Garantir a prevención, defensa e control da sanidade animal e da protección dos cultivos.	52.650.205	4,9	8,2
OE.3.1.10 Aumentar a renda de agricultores/as e gandeiros/as de Galicia.	8.275.893	0,8	1,3
OE.3.1.11 Contar cun sector pesqueiro con organizacións costeiras operativas e eficaces e potenciar a cultura do seguro no mar.	3.217.830	0,3	0,5
OE.3.1.12 Mellorar a competitividade do sector pesqueiro, a comercialización dos produtos da pesca e da acuicultura e fomentar unha pesca sostible.	79.365.435	7,4	12,3
OE.3.1.13 Dinamizar as zonas pesqueiras, impulsando un modelo transversal de desenvolvemento sostible.	16.845.507	1,6	2,6
OI.3.1.01 Contribuír ao fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.	29.497.052	2,7	4,6
Total	645.423.611	59,9	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 49. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación os obxectivos estratéxicos mais relevantes son e “Aumentar a rendibilidade dos sistemas produtivos das explotacións agrogandeiras e fomentar a súa modernización e diversificación” e “Reducir os danos provocados polos incendios forestais, mellorando a prevención e a defensa contra os mesmos”. Dentro do primeiro obxectivo estratéxico mencionado, os principais proxectos son “Explotacións agrícolas”, “Primeira instalación de xoves” e “Axudas a zonas con limitacións naturais (montaña)”.

Os seguintes indicadores medirán a realización destas actividades:

- Serán máis de 8.300 as explotacións de Galicia que se acollan a medidas de mellora en investimentos produtivos.
- 1.150 persoas mozas acolleranse a medidas de incorporación como titulares en explotacións agrarias.
- No caso das zonas con limitacións naturais, a superficie de actuación acada as 103.010 hectáreas.

Para conseguir o segundo obxectivo mencionado, realizaranse accións de planificación preventiva contra incendios forestais - reforzando as estruturas de extinción e de prevención dos incendios forestais- así coma accións relacionadas coas catástrofes naturais. Os principais proxectos son “Gastos operativos da DX de defensa do monte”, “Convenios cos concellos en materia de defensa contra incendios forestais” e “Prevención de danos causados por incendios, desastres naturais e catástrofes”.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas accións:

a) A poboación beneficiada das medidas de prevención contra incendios forestais será de 30.000 persoas.

b) A superficie forestal mellorada aproximarase ás 25.300 hectáreas.

c) O número de efectivos que se empregarán na prevención e a defensa contra os incendios forestais é de 219.

d) Empregaranse máis de 2.500 novos equipos.

Outros obxectivos estratéxicos relevantes da prioridade de actuación son: "Aumentar a produtividade dos montes galegos e fomentar a xestión forestal sostible", "Mellorar a competitividade do sector pesqueiro, a comercialización dos produtos da pesca e da acuicultura e fomentar unha pesca sostible", "Garantir a prevención, defensa e control da sanidade animal e da protección dos cultivos", e "Mellorar as condicións de vida da poboación no territorio rural galego, especialmente a través da creación de emprego".

Para a consecución destes obxectivos realizaranse actuacións que se medirán principalmente cos seguintes indicadores:

a) Concederanse 134 axudas a entidades do sector pesqueiro e acuícola

b) Realizaranse mais de 280 proxectos relacionados co apoio á investigación e transformación, así como a mellora do capital humano, entre outros.

c) Realizaranse un total de 673 operacións co obxectivo de aumentar a produtividade dos montes galegos e fomentar a xestión forestal sostible nunha superficie de mais de 25.819 hectáreas cun investimento privado que acompaña á axuda pública de máis de 3,5 millóns de euros.

d) No que respecta á prevención, defensa e control da sanidade animal e dos cultivos, haberá 415.754 explotacións gandeiras beneficiadas de medidas e espérase que a porcentaxe de explotacións gandeiras e de gando integradas en Agrupacións de Defensa Sanitaria Gandeira sexa do 27%.

e) Con relación á mellorar das condicións de vida da poboación no territorio rural galego, concederanse máis de 470 axudas; (sendo en concreto 270 o número de empresas que reciben axudas), os camiños rurais construídos e/ou mellorados acadarán os 500 KM e o investimento privado que acompaña á axuda pública superará os 9 millóns de euros.

Cadro 63. Indicadores clave de produtividade da PA.3.I

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA01 - Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural

E01 - Modernizar os portos de Galicia, garantindo os medios precisos para desenvolver un modelo de negocio en cada dársena en base ás actividades con máis demanda e á especialización e para colaborar á sustentabilidade da actividade pesqueira

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00135 Proxectos en materia de infraestruturas e equipamentos en portos pesqueiros, lugares de desembarque, lonxas e fondeadore	11,0	Nº

E02 - Controlar a calidade e a seguridade alimentaria dos produtos do mar e garantir a seguridade no mar e coordinar o salvamento marítimo

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00001 Análises de control alimentario	95,0	%
P00009 Inspeccións pesqueiras realizadas	13.500,0	Nº

E03 - Mellorar as infraestruturas no medio rural para acadar unhas explotacións máis competitivas

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00046 Camiños rurais construídos e/ou mellorados	5,0	KM
P00319 Zonas de concentración parcelaria con actuacións desenvolvidas	12,0	Nº

E04 - Reducir os danos provocados polos incendios forestais, mellorando a prevención e a defensa contra os mesmos

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01004 Número de efectivos	219,0	Nº
P00299 Superficie de mellora forestal	25.313,0	Ha

E05 - Mellorar as condicións de vida da poboación no territorio rural galego, especialmente a través da creación de emprego

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00046 Camiños rurais construídos e/ou mellorados	500,0	KM
P00103 Inversión privada que acompaña á axuda pública	9.300.000,0	€
DOC001 Número de empresas que reciben axudas	270,0	Nº

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA01 - Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural

E06 - Aumentar a rendibilidade dos sistemas produtivos das explotacións agrogandeiras e fomentar a súa modernización e diversificación.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00088 Explotacións agrarias e/ou ganderías que se acollen a medidas de mellora en investimentos produtivos	7.989,0	Nº
P180.H Persoas mozas que se acollen a medidas de incorporación comotitulares en explotacións agrarias. Homes	225,0	Nº
P180.M Persoas mozas que se acollen a medidas de incorporación comotitulares en explotacións agrarias. Mulleres	150,0	Nº

E07 - Fomentar a innovación e a calidade diferenciada no eido agroalimentario e impulsar o asociacionismo agrario para poder acceder ao mercado en condicións máis favorables a través da organización da produción e da comercialización.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045E Axudas concedidas aos sectores agrario e agroalimentario	50,0	Nº

E08 - Aumentar a produtividade dos montes galegos e fomentar a xestión forestal sostible.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00103 Inversión privada que acompaña á axuda pública	3.550.000,0	€
P00297 Superficie de actuación	25.819,0	Ha

E09 - Garantir a prevención, defensa e control da sanidade animal e da protección dos cultivos.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01004 Número de efectivos	120,0	Nº

E11 - Contar cun sector pesqueiro con organizacións costeiras operativas e eficaces e potenciar a cultura do seguro no mar.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045N Axudas concedidas a entidades do sector pesqueiro	10,0	Nº
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	10,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	10,0	Nº

E12 - Mellorar a competitividade do sector pesqueiro, a comercialización dos produtos da pesca e da acuicultura e fomentar unha pesca sostible

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045H Axudas concedidas ao sector pesqueiro e acuícola	134,0	Nº

E13 - Dinamizar as zonas pesqueiras, impulsando un modelo transversal de desenvolvemento sostible.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045I Axudas concedidas para o desenvolvemento sostible das zonas pesqueiras	65,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 64. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.1 por fonte de financiamento

PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	377.189.746	58,4
Orzamentos Xerais do Estado	17.582.877	2,7
FEDER	2.164.000	0,3
FEADER	166.554.496	25,8
FEMP	72.420.678	11,2
FEAGA	9.298.841	1,4
INTERREG	212.973	0,0
Total	645.423.611	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 65. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.1 por programas de gasto

PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	Importe	%
513A - CONSTRUCCIÓN, CONSERVACIÓN E EXPLOTACIÓN PORTUARIA	7.754.626	1,2
514A - INFRAESTRUTURAS PESQUEIRAS	6.595.685	1,0
541C - PROTECCIÓN, CONTROL TÉCNICO-SANITARIO DOS PRODUTOS DO MAR, MELLORA DO ME	28.971.471	4,5
551A - INFRAESTRUTURAS E EQUIPAMENTOS NO MEDIO RURAL	20.947.045	3,2
551B - ACCIÓNS PREVENTIVAS E INFRAESTRUTURA FORESTAL	127.272.148	19,7
711A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DO MEDIO RURAL	20.194.539	3,1
712A - FIXACIÓN DE POBOACIÓN NO MEDIO RURAL	45.956.407	7,1
712B - MODERNIZACIÓN E DIVERSIFICACIÓN DO TECIDO PRODUTIVO RURAL	123.068.104	19,1
712C - FOMENTO DO ASOCIACIONISMO AGRARIO E DIVULGACIÓN DA TECNOLOXÍA AGRARIA	413.961	0,1
713B - ORDENACIÓN DAS PRODUCCIÓN FORESTAIS	76.355.504	11,8
713C - IMPLANTACIÓN DE SISTEMAS PRODUTIVOS AGRARIOS SUSTENTABLES	4.997.199	0,8
713D - MELLORA DA CALIDADE NA PRODUCCIÓN AGROALIMENTARIA	13.239.539	2,1
713E - BENESTAR ANIMAL E SANIDADE VEXETAL	52.650.205	8,2
713F - REGULACIÓN DAS PRODUCCIÓN AGRARIAS E APOIO Á RENDA DOS AGRICULTORES	8.275.893	1,3
721A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE POLÍTICAS PESQUEIRAS	9.302.513	1,4
722A - PROMOCIÓN SOCIAL E DIVULGACIÓN DA TECNOLOXÍA PESQUEIRA	3.217.830	0,5
723A - COMPETITIV. E MELLORA DA CALIDADE DA PROD. PESQUEIRA E DA ACUICULTURA	67.661.519	10,5
723B - REGULACIÓN DAS PRODUCCIÓN E DOS MERCADOS DA PESCA	11.703.916	1,8
723C - DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE DAS ZOAS DE PESCA	16.845.507	2,6
Total	645.423.611	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 66. Xestores da PA.3.1 no orzamento 2020

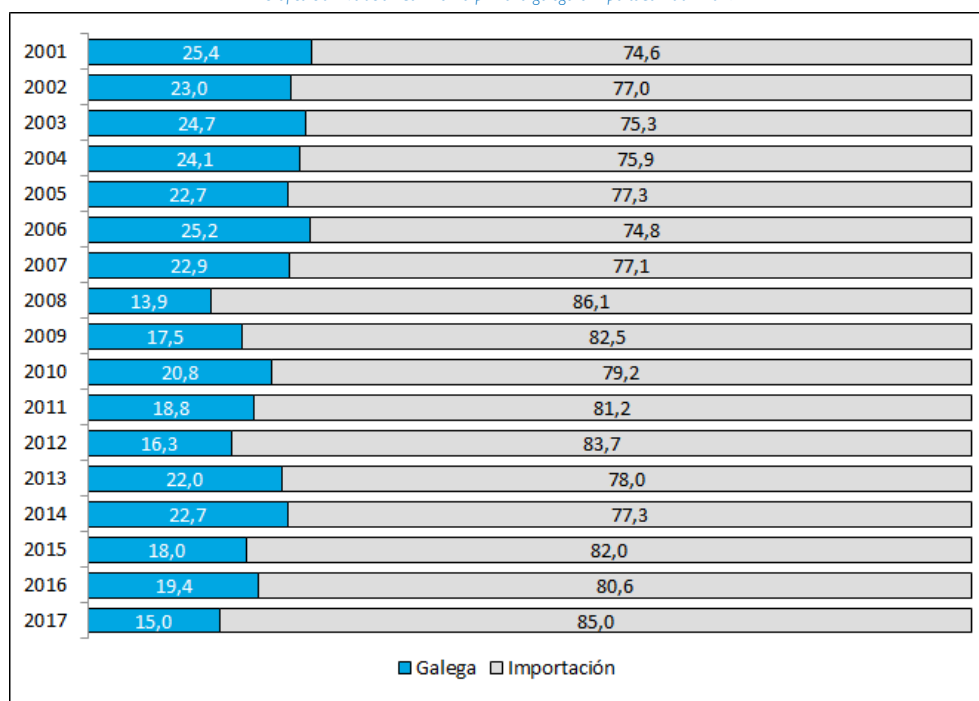
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
DIRECCIÓN XERAL DE DEFENSA DO MONTE
DIRECCIÓN XERAL DE PLANIFICACIÓN E ORDENACION FORESTAL
D.X. DE GANDARÍA, AGRICULTURA E INDUSTRIAS AGROALIMENTARIAS
D.X. DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MAR
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
DIRECCIÓN XERAL DE PESCA, ACUICULTURA E INNOVACIÓN TECNOLÓXICA
D.X. DE DESENVOLVEMENTO PESQUEIRO
FONDO GALEGO DE GARANTÍA AGRARIA
AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
AXENCIA GALEGA DE CALIDADE ALIMENTARIA
INSTITUTO TECNOLÓXICO PARA O CONTROL DO MEDIO MARIÑO

Fonte: Consellería de Facenda

III.3.2. Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono.

Galicia presenta unha forte dependencia enerxética do exterior, segundo os datos do INEGA, en 2017 o 15,0% da enerxía primaria provén de Galicia, fundamentalmente da biomasa (41,5%), vento (31,3%) e auga (15,3%). O restante 85,0% da enerxía primaria é importada, na que o petróleo representa o 61,1%, o carbón o 23,5% e o gas natural o 14,2%.

Gráfico 50. Evolución da Enerxía primaria galega e importada 2001-2017

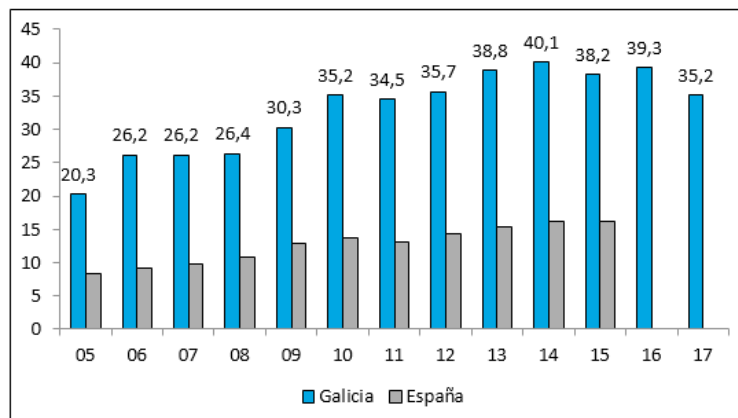

Fonte: INEGA –Balance Enerxético de Galicia 2017

A capacidade de autoabastecemento de electricidade e de calor diminuíu no ano 2017 pola baixada da xeración de electricidade con enerxías renovables. Así esta capacidade pasou do 57,9% no ano 2016, ao 40,7% no 2017. Se se inclúe ó consumo de produtos petrolíferos, este valor diminuíu desde o 37,1% no ano 2016 ata un 27,4% no 2017.

As enerxías renovables seguen mantendo un papel fundamental dentro do escenario enerxético galego, a súa participación no consumo de enerxía final bruto (calculado segundo indica a Directiva 2009/28/CE) foi do 35,2% no ano 2017, porcentaxe inferior á do ano 2016 (39,3%). Esta baixada debeuse a que no ano 2017 a xeración eléctrica con fontes de enerxía renovable foi un 39,0% menor á do 2016 debido á diminución dun 66,0% da electricidade de orixe hidráulico como consecuencia da menor pluviosidade, e á baixada dun 4,9% da electricidade xerada polas centrais eólicas.

Gráfico 51. Evolución do consumo final bruto de enerxía procedente de FER (%)

Fonte: INEGA –Balance Enerxético de Galicia 2017

En Galicia, no ano 2017, o 40,7% da electricidade xerada procede de fontes renovables, achegando a eólica o 26,2% da electricidade xerada.

A biomasa (biomasa sólida, residuos da biomasa e biogás) supuxo a achega máis importante, cun 41,9%, do consumo de enerxía primaria galega. A biomasa ten moita importancia no balance enerxético galego, xa que representa o 29,2% da enerxía primaria con usos térmicos e o 32,3% da calor aproveitada nas centrais de coxeración.

A capacidade de produción e distribución de enerxías renovables para usos térmicos é de 602 ktep (o 30,3% da enerxía utilizada con usos térmicos).

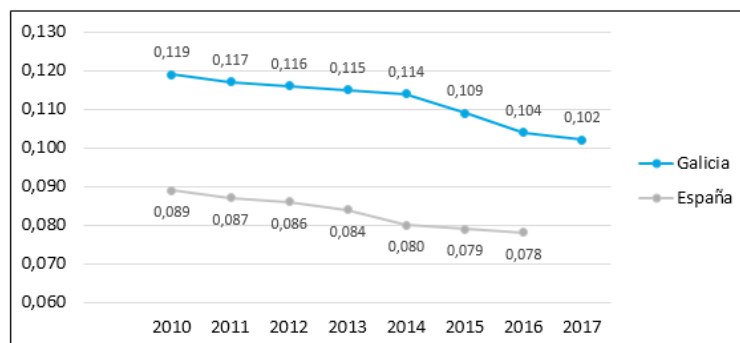
No ámbito da produción de bioetanol a partir de cereais importados, cómpre salientar que se xerou en Galicia o 47,9% do total producido no Estado. Respecto ao cru de petróleo, durante o 2017 importáronse 5.408 ktep, o 8,0% do total descargado nos peiraos do Estado. No ano 2017 procesáronse en Galicia 5.320 ktep de cru de petróleo, un 1,3% máis que o ano anterior. A cantidade de produtos petrolíferos exportada, 2.778 ktep, aumentou nun 9,9%.

Durante o ano 2017, do total de gas natural licuado (GNL) descargado nos peiraos das plantas de regasificación españolas, na planta de Reganosa en Mugardos importáronse 989 ktep, o 6,3% do total descargado nos peiraos do Estado. Deles, cargáronse con destino internacional 5 ktep como consecuencia da localización estratéxica desta planta.

O consumo de gas natural aumentou nun 19,3% debido principalmente ao incremento do seu uso para xerar electricidade. Do total de gas natural importado, o 100% foi consumido en Galicia (1.562 ktep), dos cales 822 ktep utilízanse para uso térmico en caldeiras (o 52,6% do importado).

A intensidade enerxética final diminuíu no ano 2017, pasando de 0,104 ktep/millón de euros no 2016, a 0,102 ktep/millón de euros no ano 2017. A pesar da mellora Galicia supera a media nacional debido a que na nosa Comunidade Autónoma se encontran varias plantas cuxos procesos produtivos son moi intensivos no consumo de enerxía

Gráfico 52. Intensidade enerxética final.

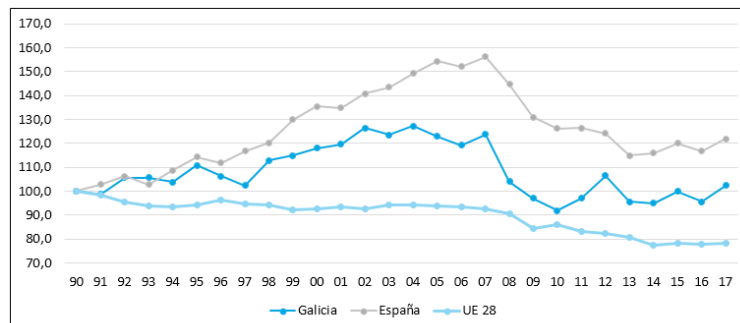
Fonte: INEGA –Balance Enerxético de Galicia 2017

Da acordo cos datos facilitados polo Ministerio de Agricultura e Pesca, Alimentación e Medio Ambiente, durante o ano 2017 a emisión de gases de efecto invernadoiro (GEI) foi en Galicia de 30,3 millóns de toneladas de CO₂ equivalente, cun incremento dun 7,1% con relación ao ano anterior.

A nivel nacional, o 80,7% dos GEI é dióxido de carbono (CO₂), seguido polo metano (CH₄) cun 11,8% e o óxido nítrico (N₂O) cun 5,4%. Por último, os gases fluorados representan o 2,1%.

A evolución do índice de emisión de gases de efecto invernadoiro GEI desde os niveis do ano 1990 a 2017, tomando como ano de referencia 1990=100, en Galicia, España e Europa-28 é representada no seguinte gráfico. Desde 2007-2008 en diante, houbo unha diminución do índice de emisións de GEI como consecuencia da crise que afectou con relevancia nos sectores da construción e transporte, dous dos sectores que máis contribúen ás emisións e, tamén ao desenvolvemento de instalacións de enerxías renovables que contribuíron a que as emisións do sector enerxético diminúan. Nos últimos anos obsérvase un estancamento no ritmo de redución das emisións de GEI.

Gráfico 53. Evolución índice emisión GEI Galicia-España-Europa 1990-2017. (1990=100)

Fonte: Elaboración propia mediante datos MAPAMA-EUROSTAT

A actividade do transporte en Galicia é moi dependente do petróleo e as importacións. Segundo o Balance Enerxético 2017 o maior consumo de enerxía final corresponde aos combustibles para o transporte cun 34,0% do consumo total. Dentro do consumo de produtos petrolíferos, o 73% correspóndese con gasóleos, seguido dos fuel óleos e as gasolinas.

Noutro ámbito, o grao de desenvolvemento da rede de infraestruturas asociadas ao transporte, condiciona a accesibilidade do territorio, a competitividade, loxística e mobilidade. Territorialmente Galicia presenta unha orografía accidentada, unha intensiva división minifundista do terreo, así como unha poboación dispersa.

Segundo datos do Ministerio de Fomento, en 2017 Galicia cunha rede de estradas que se estende sobre 17.779 quilómetros e cuxa xestión se distribúe entre o Estado (2.379km, 13,4%), a Xunta de Galicia (5.548 km, 31,2%) e as deputacións provinciais (9.852km, 55,4%). Nesta rede, o 6,8% corresponde a vías de altas prestacións o que supón un total de 1.206 quilómetros entre autovías, autoestradas e vías de altas prestacións.

De acordo cos datos do Ministerio de Fomento, o crecemento dos quilómetros de estradas no período 2000-2017 en Galicia foi do 3,3%, superando a media española (1,3%).

Actualmente o 30% das estradas de titularidade autonómica atravesan núcleos urbanos coa problemática de retención de tráfico e seguridade viaria. Ademais contéplase que o 25,4% da rede ten unha anchura inferior a 5 metros e o 28,3% entre 5 e 7 metros..

En 2017, a densidade da rede de estradas, medida en km de estrada por 1.000 km² de superficie ou por 100.000 habitantes, supera en Galicia a media nacional. Segundo o primeiro indicador hai en Galicia 601 km de estradas por 1.000 km² de superficie cando en España esta ratio é de 327. O numero de km por 100.000 habitantes é de 658 un 85,3% superior á cifra do conxunto do Estado.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Mellorar a mobilidade e a accesibilidade nas áreas metropolitanas.
- Mellorar a intermodalidade entre os diferentes modos de transporte público de viaxeiros, en especial nas áreas metropolitanas.
- Acadar unha maior eficiencia e competitividade do sector galego de transporte público de mercadorías
- Modernizar os sistemas de información aos usuarios do transporte público de viaxeiros
- Aumentar o peso das renovables no mix enerxético para garantir o cumprimento dos obxectivos vinculantes en materia de renovables para o ano 2020 e favorecer o paso a unha economía de baixo nivel de emisión de carbono, mediante o fomento de produción e distribución de enerxía derivada de fontes renovables.
- En particular, crear unha auténtica industria da biomasa que englobe dende os propietarios do monte ata o usuario final, ben sexa particular, empresa ou Administración Pública (con medidas de fomento para a instalación de caldeiras).
- Redución da intensidade enerxética do tecido empresarial, promover o aforro e a eficiencia enerxética nas empresas, así como a consolidación da cultura das auditorías enerxéticas e a procura da eficiencia mediante o aforro enerxético no ámbito empresarial.
- Aumento substancial do aforro e a eficiencia enerxética nas infraestruturas públicas, incluídos os edificios públicos, e nas vivendas de protección oficial. Adicionalmente, tamén se pretende fomentar a redución de emisións de CO₂ na liña da estratexia europea 2020.

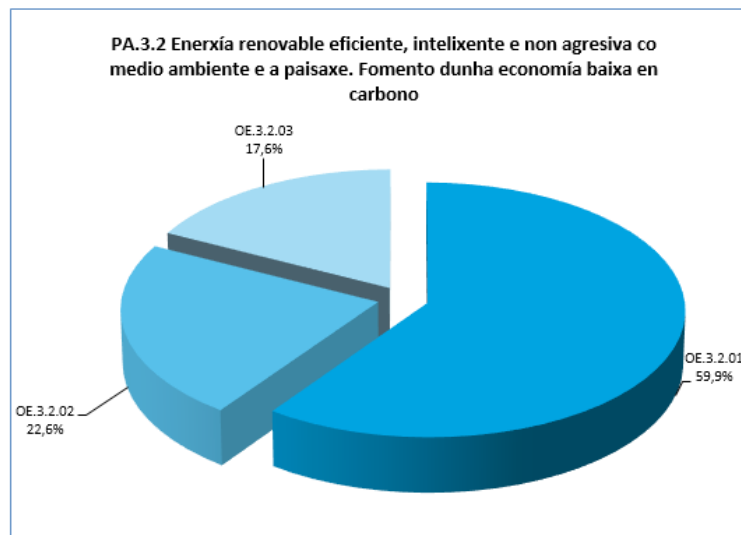
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 67. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	Importe	% Eixe	% PA
OE.3.2.01 Fomentar a mobilidade sustentable e alternativa, promovendo a utilización do transporte público colectivo e facéndoo máis atractivo. Garantir a intermodalidade e a conexión entre diferentes modos de transporte e a conexión urbana-rural e promover a eficiencia no transporte de mercadorías.	47.521.780	4,4	59,9
OE.3.2.02 Aumentar o peso das enerxías renovables no mix enerxético e favorecer o paso a unha economía de baixo nivel de emisión de carbono.	17.922.677	1,7	22,6
OE.3.2.03 Mellorar a eficiencia enerxética. Avanzar na avaliación e implementación de actuacións de mellora da eficiencia enerxética. Medidas para garantir a subministración a prezos competitivos e para diversificar a orixe da enerxía.	13.947.814	1,3	17,6
Total	79.392.271	7,4	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 54. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación os obxectivos estratéxicos son “Fomentar a mobilidade sustentable e alternativa, promovendo a utilización do transporte público colectivo e facéndoo máis atractivo. Garantir a intermodalidade e a conexión entre diferentes modos de transporte e a conexión urbana-rural e promover a eficiencia no transporte de mercadorías”, “Aumentar o peso das enerxías renovables no mix enerxético e favorecer o paso a unha economía de baixo nivel de emisión de carbono” e “Mellorar a eficiencia enerxética na edificación, nas infraestruturas e servizos públicos, avanzar na avaliación e mellora da eficiencia enerxética das empresas”

Para conseguir o primeiro e principal obxectivo, prevese entre outras actuacións, desenvolver e xestionar o Plan de Transporte Metropolitano de Galicia, e desenvolver actuacións e medidas destinadas a acadar a intermodalidade entre o transporte de viaxeiros en ferrocarril e en autobús interurbano e metropolitano.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas accións:

a) Acadar a cifra de 67 concellos adheridos ao Plan de Transporte Metropolitano de Galicia cunha previsión de viaxes realizadas neste transporte de mais de 14.780.000.

b) Executaranse 11 actuacións e medidas de intermodalidade (as mesmas que no ano 2019).

En canto ao segundo obxectivo estratéxico mencionado anteriormente, concederanse axudas a instalacións de xeración de calor distribuído, á instalación de grandes caldeiras industriais e proxectos integrais que aproveiten a biomasa como recurso renovable au-

tóctono dentro das administracións e os sectores industrial e ao uso das tecnoloxías de aproveitamento térmico da biomasa por parte dos particulares.

Os seguintes indicadores medirán a realización destas actividades:

- a) Concederanse máis de 2.160 axudas para o fomento das enerxías renovables
- b) Acadarase unha capacidade adicional de produción de enerxía renovable de 40,5 MW.

Polo que respecta ao último dos obxectivos estratéxicos concederanse axudas para proxectos de aforro e eficiencia enerxética nas industrias e no sector servizos (case 4 millóns de euros), por exemplo: renovación de caldeiras de derivados de petróleo por outras máis eficientes ou por bombas de calor aerotérmicas o xeotérmicas; substitución da iluminación actual por outra de maior eficiencia, principalmente tecnoloxía LED; incorporación de intercambiadores de calor para o aproveitamento de enerxías residuais; instalación de variadores de frecuencia en motores; renovación de maquinaria industrial de proceso; renovación de instalacións auxiliares como compresores de aire o centrais de frío; implementación de equipos de medida e monitorización de consumos enerxéticos que contribúan a unha mellora da xestión da enerxía na empresa, para a realización de estudos de implantación e impulso e apoio á execución de proxectos de aforro e eficiencia enerxética, que inclúe a implantación de medidas de aforro e eficiencia enerxética en edificacións xudiciais, administrativas, sociais, educativas, deportivas e sanitarias de Galicia e para o tiquet eléctrico social de Galicia e para evitar cortes de subministración eléctrica.

Os indicadores utilizados para medir estas accións son:

- a) Concederanse máis de 8.900 axudas relacionadas coa diversificación e eficiencia enerxética.
- b) Reducirase o consumo de enerxía final en infraestruturas públicas ou empresas en 2,4 Ktep/ano.

Cadro 68. Indicadores clave de produtividade da PA.3.2

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA02 - Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono

E01 - Fomentar a mobilidade sustentable e alternativa, promovendo a utilización do transporte público colectivo e facéndoo máis atractivo. Garantir a intermodalidade e a conexión entre diferentes modos de transporte e a conexión urbana-rural e promover a eficiencia no transporte de mercadorías.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00222 Número de viaxes realizadas en transporte metropolitano	14.780.182,0	Nº

E02 - Aumentar o peso das enerxías renovables no mix enerxético e favorecer o paso a unha economía de baixo nivel de emisión de carbono.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045F Axudas concedidas ao fomento das enerxías renovables	2.161,0	Nº
D00030 Capacidade adicional para producir enerxía renovable	40,5	MW

E03 - Mellorar a eficiencia enerxética. Avanzar na avaliación e implementación de actuacións de mellora da eficiencia enerxética. Medidas para garantir a subministración a precios competitivos e para diversificar a orixe da enerxía.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0045G Axudas concedidas en eficiencia enerxética	8.415,0	Nº
D00001 Redución do consumo de enerxía final en infraestruturas públicas ou empresas	2,4	KTEP/ANO

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 69. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.2 por fonte de financiamento

PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	47.054.279	59,3
Orzamentos Xerais do Estado	2.772.079	3,5
FEDER	27.621.307	34,8
FEADER	711.256	0,9
L - PGCL	1.233.350	1,6
Total	79.392.271	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 70. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.2 por programas de gasto

PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	Importe	%
512A - ORDENACIÓN E INSPECCIÓN DO TRANSPORTE	47.521.780	59,9
733A - EFICIENCIA ENERXÉTICA E ENERXÍAS RENOVABLES	31.870.491	40,1
Total	79.392.271	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 71. Xestores da PA.3.2 no orzamento 2020

PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono
CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE
D.X. DE MOBILIDADE
CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, EMPREGO E INDUSTRIA
D.X. DE ENERXÍA E MINAS
INSTITUTO ENERXÉTICO DE GALICIA

Fonte: Consellería de Facenda

III.3.3. Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados

A oferta turística en Galicia está formada, en 2019, por 11.326 aloxamentos turísticos segundo a Axencia de Turismo de Galicia, que ofrecen 180.607 prazas en case 83.000 cuartos, o que supón unha media de 16 prazas por establecemento. A contabilización desde 2018 das vivendas de uso turístico asociado ao seu auxe fai que se converta na modalidade de establecemento que maior porcentaxe representa (67,5%), aínda que só ofrecen 5 prazas por establecemento e un 21% do total das prazas ofertadas.

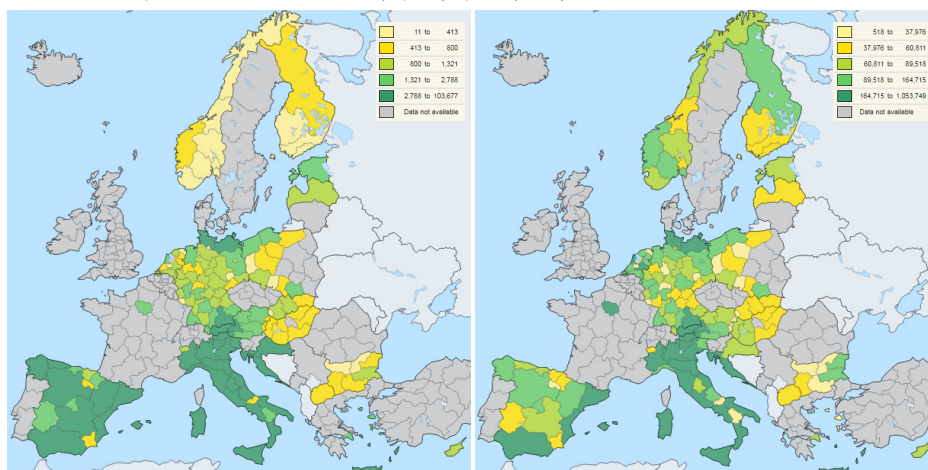
O 8% dos establecementos son hoteis que achegan o 31% das prazas, mentres que as pensións representan o 11% dos establecementos e o 12% das prazas hoteleiras. O crecemento no número de albergues fai que representen o 7,5% das prazas, mentres que as prazas dos campamentos supoñen 18,5% do total.

En 2019 o 42% das prazas ofertadas polo conxunto de aloxamentos turísticos está na provincia de Pontevedra, seguido da provincia da Coruña cun 36,9%. En Lugo hai o 14,5% das prazas mentres que en Ourense o 6,75.

No que se refire á categoría dos hoteis (establecementos hoteleiros con estrelas de ouro), en 2019 hai oito de 5 estrelas que achegan o 3% das prazas. Un 12,4% son de catro estrelas e o 16,7% teñen tres. Os hoteis de dúas e unha estrela representan o 70% dos establecementos hoteleiros e ofertan o 47% das prazas.

O 47,9% das prazas dos establecementos hoteleiros está na provincia de Pontevedra, que se corresponden co 45,5% dos establecementos. Na Coruña ofértanse o 32,6% das prazas, seguido das provincias de Lugo e Ourense cun 11,4 e 8,1%, respectivamente.

Mapa 18. Número de establecementos (esquerda) e prazas (dereita) en hoteis e establecementos similares. 2018

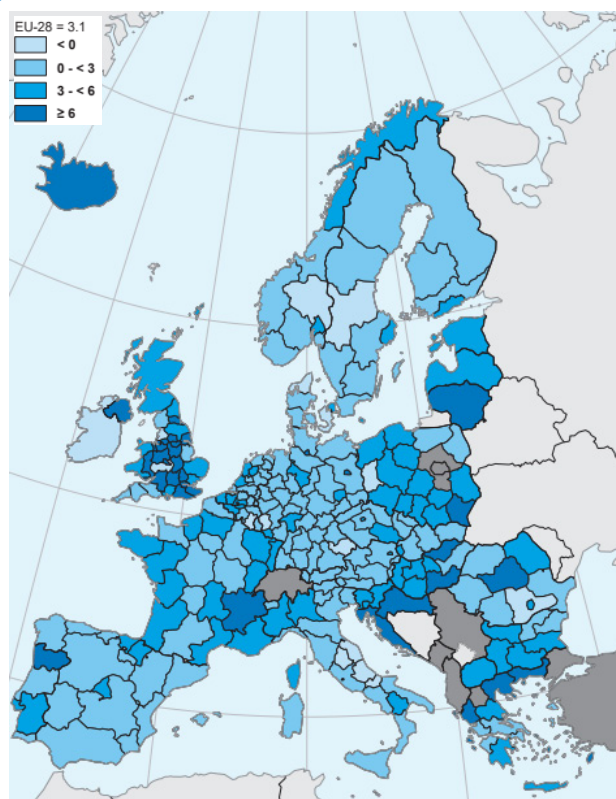

Fonte: Eurostat

No que se refire a indicadores de rendibilidade do sector hoteleiro, en agosto do 2019 a tarifa media diaria en Galicia situouse en 71,13€ fronte 109,67€ de tarifa media para o conxunto de España. Isto supón uns ingresos por habitación dispoñible 44% inferiores aos da media estatal.

No contexto das rexións Europeas, Galicia presenta un índice de ocupación medio, nas prazas ofertadas nos distintos establecementos turísticos, máis baixo en comparación con moitas das rexións europeas. No ano 2018 a porcentaxe de ocupación das prazas ofertadas en establecementos hoteleiros na UE-28 foi do 48,8%, do 61,7% para a media española e o 39% para o caso de Galicia.

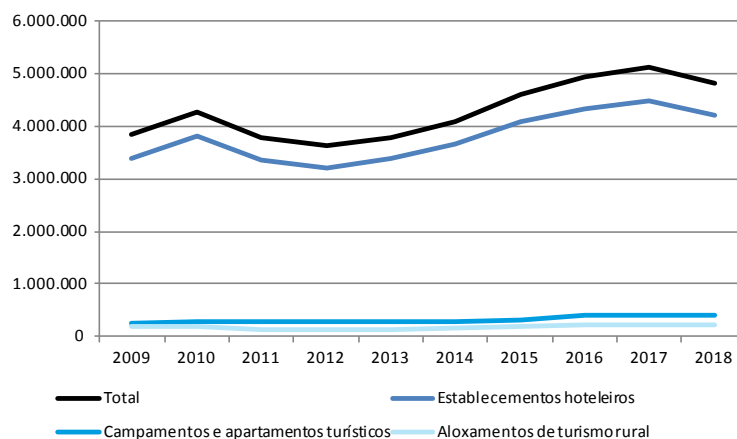
Mapa 19. Taxa de variación anual media do número de noites en establecementos turísticos. 2007-2017.

Fonte: Eurostat. Statistical Atlas

O número de viaxeiros que se aloxou en establecementos turísticos galegos (establecementos hoteleiros, campamentos turísticos, apartamentos turísticos e aloxamentos de turismo rural) foi de 4,82 millóns en 2018, un 5,9% inferior ao ano anterior e representa o 3,7% do total de viaxeiros en España.

Gráfico 55. Evolución do número de viaxeiros 2009-2018. Galicia.

Fonte: INE: Enquisa de ocupación hoteleira. Enquisa de ocupación en campamentos turísticos. Enquisa de ocupación de apartamentos turísticos. Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural.

O 73% dos viaxeiros en Galicia son residentes en España, mentres que no conxunto do Estado hai un equilibrio na distribución dos viaxeiros residentes (49,5%) e non residentes (50,5%). A maior parte dos viaxeiros, o 87,3%, alóxanse en establecementos hoteleiros, o 5,4% en campamentos turísticos, un 4,6% en establecementos de turismo rural e o 2,8% en apartamentos turísticos. É nesta última tipoloxía de establecemento, na que hai máis diferencial coa estrutura de España, onde case o 10% dos viaxeiros se aloxan neles.

A evolución nos últimos anos do número de viaxeiros, amosa unha recuperación desde 2013 ata 2017, mentres que en 2018 descende un 5,9%.

A estadía media ao longo de 2018 sitúase en 2,1 días para o conxunto dos establecementos turísticos, moi inferior á estancia media en España que é de 3,6 días. Por tipo de establecemento a estadía media foi de 2,0 días nos establecementos hoteleiros (3,2 en España), 3,6 días nos campamentos turísticos (5,0 en España), 3,3 nos apartamentos turísticos (6,0 en España) e 1,9 días nos aloxamentos de turismo rural (2,7 en España). Este diferencial é aínda máis relevante no caso dos residentes no estranxeiro: 1,8 días en Galicia fronte aos 4,6 en España.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Aumentar o número de turistas nacionais e internacionais que visitan a nosa Comunidade Autónoma, así como a súa estadía media.
- Equilibrar os pesos dos distintos mercados para lograr unha maior desestacionalización. Incremento do mercado internacional con preferencia en tempada media ou baixa e incremento do mercado interno que posúe unha maior accesibilidade durante todo o ano.

- Incrementar o gasto medio mediante unha mellora da calidade dos produtos ofrecidos, incrementando a competitividade e a sustentabilidade.

A seguinte táboa detalla a contía destinada ao obxectivo estratéxico desta prioridade de actuación.

Cadro 72. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	Importe	% Eixe	% PA
OE.3.3.01 Reforzar o atractivo turístico e situar a Galicia como destino único a través dun modelo máis competitivo, sustentable e adaptado aos cambios do mercado.	73.835.909	6,8	100,0
Total	73.835.909	6,8	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación o único obxectivo estratéxico é "Reforzar o atractivo turístico e situar a Galicia como destino único a través dun modelo máis competitivo, sustentable e adaptado aos cambios do mercado", que ten como accións máis importantes a promoción nacional e internacional da oferta turística de Galicia, actuacións sobre o Camiño de Santiago, desenvolvemento e promoción de recursos turísticos naturais e culturais, colaboración con outras administracións e o sector turístico privado para a mellora, fortalecemento, complementariedade e promoción da oferta turística de Galicia e o apoio a mellora da accesibilidade aos recursos turísticos.

Dentro deste obxectivo estratéxico podemos destacar como principais proxectos os seguintes:

- "Xacobeo 2021", ó que se destinarán máis de 15,6 millóns de euros.
- "Fomento e desenvolvemento de Galicia como destino turístico", destinando case 7 millóns de euros.
- "Promoción e difusión do turismo", con máis de 5,7 millóns de euros.

A valoración destas actuacións responderá aos seguintes indicadores:

- Realizaranse 471 accións de promoción de produtos turísticos (300 accións máis que o ano anterior).
- 38 de mellora sobre o Camiño de Santiago mellorando os aspectos ambientais, a xestión de fluxos, a mellora dos trazados e da sinalización e a mellora dos servizos turísticos;
- Concederanse 328 axudas para potenciar o turismo en Galicia (cifra moi similar ao ano 2019).

d) Aumentarán en 5.000 as visitas a lugares pertencentes ao patrimonio cultural e natural e atraccións subvencionadas.

Cadro 73. Indicadores clave de produtividade da PA.3.3

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA03 - Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados

E01 - Reforzar o atractivo turístico e situar a Galicia como destino único a través dun modelo máis competitivo, sustentable e adaptado aos cambios do mercado.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00015 Accións de mellora sobre o Camiño de Santiago	38,0	Nº
P00016 Accións de promoción de produtos turísticos	471,0	Nº
P0045K Axudas concedidas para potenciar o turismo en Galicia	328,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 74. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.3 por fonte de financiamento

PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	59.933.312	81,2
FEDER	3.569.546	4,8
Transferencias Finalistas	10.000.000	13,5
INTERREG	333.051	0,5
Total	73.835.909	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 75. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.3 por programas de gasto

PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	Importe	%
761A - POTENCIACIÓN E PROMOCIÓN DO TURISMO	73.835.909	100,0
Total	73.835.909	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 76. Xestores da PA.3.3 no orzamento 2020

PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados
AXENCIA DE TURISMO DE GALICIA
AXENCIA DE TURISMO DE GALICIA

Fonte: Consellería de Facenda

III.3.4. Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial.

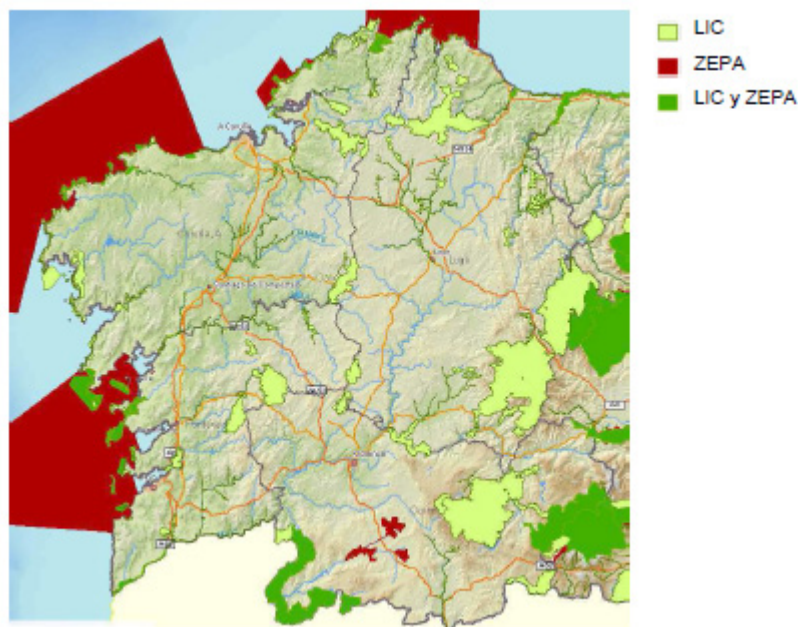
A diversidade orográfica, edáfica e, en menor medida, climática que presenta o territorio de Galicia é unha das claves que permiten entender a súa variedade de hábitats naturais e espazos protexidos.

A necesidade de preservar estes enclaves únicos, onde se atopan especies ameazadas ou claves para o equilibrio ecolóxico, das ameazas de orixe antropoxénico, levou á Unión Europea a desenvolver a Directiva 92/43/CEE, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres, e cuxo principal resultado foi a posta en marcha da Rede Natura 2000. Esta rede comprende zonas especiais de conservación designadas polos países da Unión Europea, ademais das zonas especiais de protección no marco da Directiva de Aves (Directiva 2009/147/CE).

O territorio de Galicia alberga 56 tipos de hábitats de interese comunitario, estando considerados 10 de eles como prioritarios. Segundo os datos extraídos do “Plan Director da Rede Natura 2000” elaborado en 2012 pola Xunta, o 12,7 % do territorio de Galicia é considerado Lugar de Interese Comunitario (LIC) e o 3,4 % corresponde a Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA), que adoitan formar parte dos LIC.

Entre os espazos protexidos de Galicia, e por tanto potencialmente mais vulnerables a impactos do cambio climático, destacan o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia; seis Reservas da Biosfera ocupando 723.700 hectáreas, o que supón unha cuarta parte do territorio galego (Terras do Miño; Área de Allariz; Os Ancares Lucenses e Montes de Cervantes, Navia e Becerreá; O Río Eo, Ocos e Terras do Burón; Xurés-Gerês; e As Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo); 6 Parques Naturais (Baixa Limia - Serra do Xurés, Complexo dunar de Corrubedo e lagoas de Carregal e Vixán, Fragas do Eume, Monte Aloia, O Invernadeiro, e Serra da Enciña da Lastra); 8 monumentos naturais (A praia das Catedrais, Carballa da Rocha, Costa de Dexo, Fraga de Catasós, Serra de Pena Comeira, Souto da Retorta, Souto de Rozabales, e Pregamento xeolóxico de Campodola-Leixazós); 5 Humidais Protexidos baixo as zonas RAMSAR (Complexo das praias, lagoa e duna de Corrubedo; Complexo intermareal Umia - O Grove, A Lanzada, punta Carreirón e lagoa Bodeira; Lagoa e areal de Valdoviño; Ría de Ortigueira e Ladrado; e Ría de Ribadeo); 2 Paisaxes Protexidos (Penedos de Pasarela e Traba, e Val do río Navea); así como mais de 50 espazos (ZEC y ZEPA) pertencentes á Rede Natura 2000.

Mapa 20. Rede Natura 2000

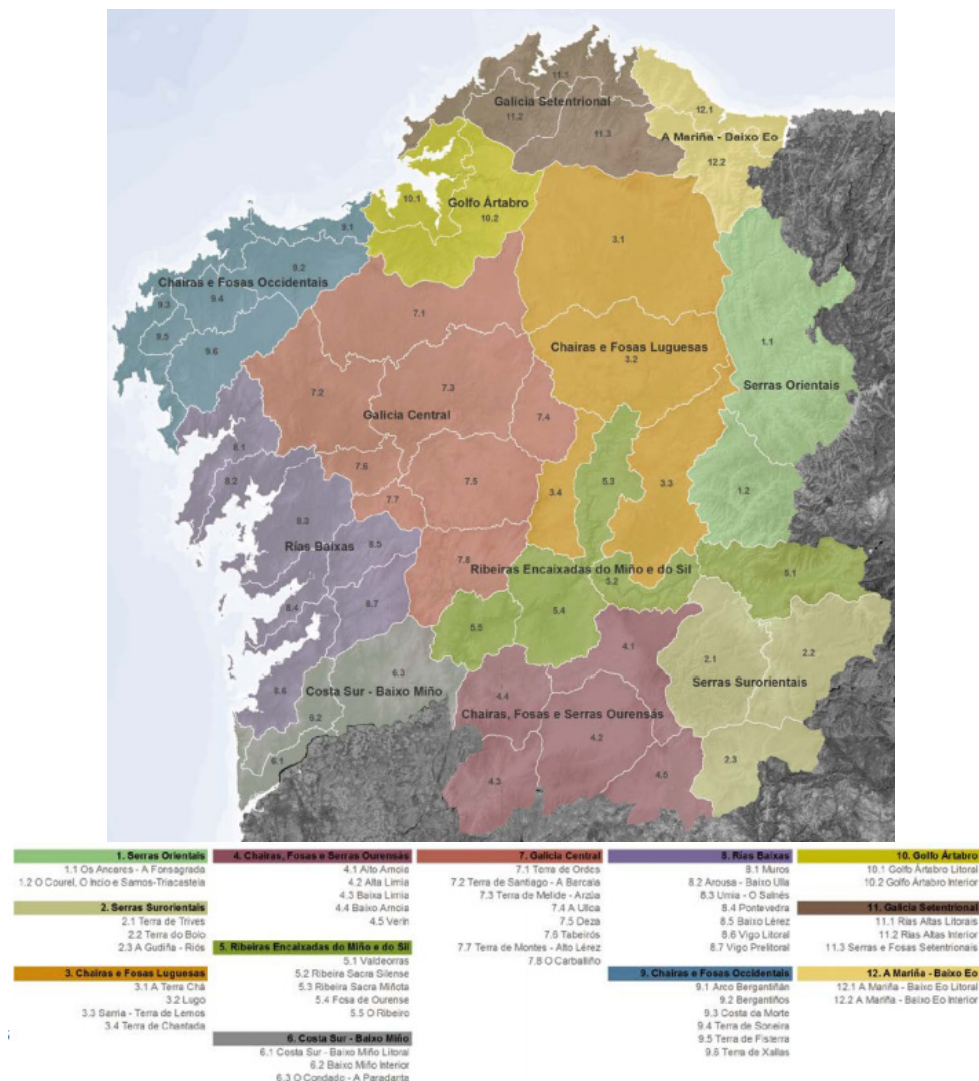

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca, alimentación y Medio Ambiente

Galicia atópase na media estatal en canto a superficie declarada como espazo natural protexido (12,1% fronte ao 12,4 % estatal). En canto á superficie declarada espazo protexido Natura 2000, Galicia ten declarado o 11,9% do territorio fronte ao 27% da media estatal.

Por outro lado, en 2011 a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas puxo en marcha unha Estratexia da Paisaxe Galega para a posta en valor, protección e recuperación da paisaxe. Esta estratexia foi obxecto dunha revisión no ano 2014, na que se incluíu como unha das principais novidades a elaboración do Atlas das Paisaxes de Galicia a partir dos Catálogos e Directrices da Paisaxe, establecendo como o seu obxectivo principal “identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión”. Este Atlas concíbese como referencia para a caracterización e valoración da paisaxe galega, constituíndo, nun primeiro lugar, o Catálogo das Paisaxes de Galicia, que comprende a realización conxunta dos catálogos de todas as grandes áreas paisaxísticas.

Mapa 21. Grandes áreas paisaxísticas de Galicia

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo. Adaptar a lexislación urbanística as novas demandas de implantación de usos e de remate das zonas periurbanas e fomentar a protección da paisaxe.
- Asegurar a conservación da biodiversidade, mediante medidas que garantan a mellora do estado dos hábitat e das especies, consolidando un modelo sustentable de explotación das áreas protexidas que garanta o mantemento dos espazos protexidos e sirva de sustento á poboación que vive e traballa neles.

- Contribuír a que a cidadanía en xeral e a comunidade educativa en particular adquiera cultura sobre a sustentabilidade territorial e sensibilización sobre o medio ambiente, e en particular sobre a paisaxe.
- Establecer catálogos e directrices da paisaxe, con carácter vinculante en urbanismo, co obxecto de protexer, xestionar e ordenar a paisaxe de Galicia.
- Elaborar, manter e actualizar a información xeográfica e cartográfica necesaria para o desenvolvemento de estudos territoriais que contribúan a protección da paisaxe e o seguimento dos instrumentos de ordenación do territorio.
- Garantir o bo estado do medio ambiente en Galicia de forma que se minimicen os impactos negativos do desenvolvemento económico sobre o medio natural e calidade de vida da poboación.
- Reducir as diverxencias territoriais nas posibilidades de acceso aos servizos mínimos e esenciais e mediante a modernización da administración local para a prestación de servizos públicos dixitais e de calidade.
- Conseguiar unha administración local máis eficiente e accesible a través das novas tecnoloxías, ofrecendo máis prestacións sen incrementar os seus custos de funcionamento.

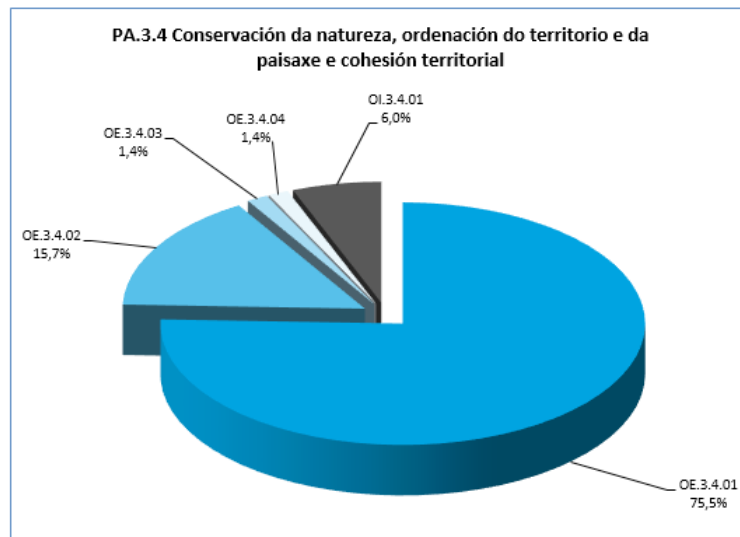
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 77. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	Importe	% Eixe	% PA
OE.3.4.01 Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo e apoio á administración local.	168.745.058	15,6	75,5
OE.3.4.02 Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable.	35.122.809	3,3	15,7
OE.3.4.03 Potenciar a integración e a consideración da paisaxe na acción do Goberno e identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión.	3.166.098	0,3	1,4
OE.3.4.04 Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental.	3.039.010	0,3	1,4
OI.3.4.01 Contribuír á conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe.	13.300.316	1,2	6,0
Total	223.373.291	20,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 56. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.4 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación os obxectivos estratéxicos máis importantes son “*Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo e apoio á administración local*” e “*Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable*”.

Para conseguir o primeiro obxectivo, previse entre outras actuacións, mellorar as infraestruturas e servizos públicos e realización de programas conxuntos coas entidades locais, racionalizar o crecemento residencial urbano e dos núcleos rurais, completar o planeamento xeral de toda a Comunidade Autónoma, e elaborar, coordinar, seguir e controlar as políticas territoriais e de utilización racional do solo e dos seus instrumentos de planificación. Dentro deste obxectivo estratéxico os principais proxectos son “*Actuacións globais destinadas á conservación, reposición e restauración do medio ambiente*” e “*obras do plan urbe*”.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas accións:

- a) realizaranse 76 actuacións de mellora de contornos urbanos e dos núcleos rurais.
- b) 233 entidades locais beneficiaranse de actuacións globais destinadas á conservación, reposición e restauración do medio ambiente; e
- c) 147 entidades locais beneficiadas de actuacións de creación, mellora e ampliación servizos locais básicos.

d) Executaranse, de forma voluntaria, 175 ordes de reposición da legalidade urbanística

e) Executaranse subsidiariamente pola administración 35 ordes de reposición da legalidade urbanística.

En canto ao segundo obxectivo estratéxico mencionado anteriormente, desenvólense proxectos para o mantemento das condicións ambientais necesarias para a conservación ou recuperación de especies relacionadas co medio agrario e os seus hábitats en zonas da Rede Natura 2000 e outras áreas de alto valor natural. Dentro deste obxectivo cabe destacar os proxectos “Conservación e protección da biodiversidade” e “Axudas Natura 2000 espazos naturais”.

Os indicadores máis destacados para estas actividades serán:

a) Concederanse 4.067 axudas en materia de conservación da natureza (1.400 máis que no ano anterior).

b) O número de efectivos destinados a garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable é de 476.

c) Realizaranse máis de 15.000 actuacións relacionadas co estudo, difusión e promoción do patrimonio; actuacións vinculadas co uso público e actuacións vinculadas coa mellora do coñecemento e do estado de conservación de hábitats e especies silvestres

O resto de obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación son “Potenciar a integración e a consideración da paisaxe na acción do Goberno e identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión” e “Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental”.

Para a consecución destes obxectivos realizaranse actuacións que se medirán principalmente cos seguintes indicadores:

a) Realizaranse 9 actuacións de estudo, difusión e promoción da paisaxe de Galicia.

b) Realizaranse 3.522.030,0 determinacións en materia de calidade do aire e 116.341.560,0 de meteoroloxía.

Cadro 78. Indicadores clave de produtividade da PA.3.4

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial

E01 - Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo e apoio á administración local.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P0076F Entidades locais beneficiadas en actuacións de creación, mellora e ampliación servizos locais básicos	147,0	Nº
P0076E Entidades locais beneficiadas en actuacións globais destinadas á conservación, reposición e restauración do medio ambien	233,0	Nº
P00024 Número de actuacións de mellora de contornos urbanos e dos núcleos rurais	76,0	Nº
P01001 Ordes de reposición da legalidade urbanística executadas de forma voluntaria	175,0	Nº
P01002 Ordes de reposición da legalidade urbanística executadas subsidiariamente pola administración	35,0	Nº

E02 - Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01028 Actuacións vinculadas co uso público	15.018,0	Nº
P01029 Actuacións vinculadas coa mellora do coñecemento e do estado de conservación de hábitats e especies silvestres	76,0	Nº
P0045M Axudas en materia de conservación da natureza	4.067,0	Nº
P01004 Número de efectivos	476,0	Nº

E03 - Potenciar a integración e a consideración da paisaxe na acción do Goberno e identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00020 Actuacións de estudo, difusión e promoción	9,0	Nº

E04 - Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01013 Determinacións en materia de calidade do aire	3.522.030,0	Nº
P01015 Determinacións en materia de meteoroloxía	116.341.560,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 79. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.4 por fonte de financiamento

PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	214.803.004	96,2
Orzamentos Xerais do Estado	280.001	0,1
FEDER	5.275.501	2,4
FEADER	2.800.000	1,3
INTERREG	174.785	0,1
Outros Fondos Europeos	40.000	0,0
Total	223.373.291	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 80. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.4 por programas de gasto

PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	Importe	%
141A - ADMINISTRACIÓN LOCAL	17.281.586	7,7
511A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS	6.959.131	3,1
521A - URBANISMO	15.665.517	7,0
541A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE MEDIO AMBIENTE	6.341.185	2,8
541B - CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE E POSTA EN VALOR DO MEDIO NATURAL	35.122.809	15,7
541E - COÑECEMENTO DO MEDIO AMBIENTE E FOMENTO DA SUSTENTABILIDADE	6.205.108	2,8
811B - TRANSF. A ENTIDADES LOCAIS POR PARTICIPACIÓN NOS INGRESOS DA COMUNIDADE AUT	135.797.955	60,8
Total	223.373.291	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 81. Xestores da PA.3.4 no orzamento 2020

PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
VICEPRESIDENCIA
D.X DE ADMINISTRACIÓN LOCAL
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA
INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO
SECRETARÍA XERAL TECNICA
D.X DE CALIDADE AMBIENTAL E CAMBIO CLIMÁTICO
D.X DE PATRIMONIO NATURAL
D.X. DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO
CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE
SECRETARÍA XERAL TECNICA
XURADO DE EXPROPIACIÓN DE GALICIA

Fonte: Consellería de Facenda

III.3.5. Pechar un modelo consistente de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.

Galicia conta cunha extensa rede hidrográfica, apreciándose certas diferenzas entre a vertente atlántica, con ríos máis longos, destacando o Miño-Sil e, a vertente cantábrica, con ríos curtos e torrenciais.

En canto á xestión dos recursos hídricos, Galicia conta con 47 concas hidrográficas que son xestionadas por catro organismos diferentes: a Confederación Hidrográfica Miño-Sil, a Confederación Hidrográfica do Cantábrico, a Confederación Hidrográfica do Douro e a entidade pública empresarial Augas de Galicia, sendo a primeira e a última destas as que controlan case a totalidade das concas, coa única excepción das concas dos ríos Eo, Navia e Támega, xestionados polas outras dúas confederacións mencionadas.

A dispoñibilidade de auga tanto de auga potabilizada, non potabilizada e captadas polas empresas presenta unha tendencia crecente entre 1996 e 2003, a partir dese ano o volume de auga dispoñible reduciuse ata 2006 e manténdose aproximadamente constante a partir dese ano. Respecto a 2014, en 2016 prodúcese un leve descenso no volume de auga potabilizada dispoñible, 291,7 hm³ (un 3,9% inferior), a non potabilizada descendeu un 7,5% acadando a cifra de 259,7 hm³ e as captacións realizadas polas empresas foron de 257,9 hm³, un 8,4% inferior.

En canto ao consumo de auga obsérvase unha tendencia decrecente dende 2001 onde se distribuíron para abastecemento público 270,9 hm³ de auga, en 2016 este volume foi de 187,9 hm³, similar ao dos últimos anos e un 31,2% inferior ao rexistrado no ano 2001.

Polo que respecta ao consumo de auga por sectores en 2016, cabe destacar que os maiores consumos rexístranse nos fogares, acaparando o 72,5% do consumo total, seguido polos sectores produtivos, que demandan o 21%.

As perdas nas redes de distribución de abastecemento da poboación, como indicador de eficiencia na xestión da auga, ascenden en 2016 ao 29,6%, 8,3 puntos superior á de 2014.

Cadro 82. Distribución de auga por grandes grupos de usuarios (miles de m³)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Volume total de auga	206.568	197.023	188.948	182.743	189.873	184.559	186.405
Sectores económicos	30.918	34.690	32.679	32.572	38.448	40.021	41.160
Fogares	145.691	139.027	132.094	133.212	133.745	119.906	128.722
Consumos municipais	29.959	23.306	24.175	16.959	17.680	24.632	16.523
Volume auga perdida nas redes de distribución	53.280	40.086	49.554	40.723	48.868	44.556	39.769
% perdas en redes de distribución	25,8	20,4	26,2	22,3	25,7	24,1	21,3

Fonte: Instituto Galego de Estatística (IGE)

No que respecta á demanda doméstica, o consumo medio de auga en Galicia en 2016 foi de 138 litros/habitante/día, lixeiramente superior aos 136 litros/habitante/día do conxunto nacional.

O custo unitario de auga urbana, medido como o cociente entre os importes abonados pola subministración, máis a cota de rede de sumidoiros, depuración, canons saneamento ou vertedura e o volume de auga rexistrada e distribuída aos usuarios, sitúase en 1,24 euros por m³ en 2016, un 36% inferior ao do conxunto nacional. Respecto a 2014 produciuse un aumento do 11,7% debido ao crecemento, tanto do custe do subministro de auga como do custe do saneamento e depuración.

Por outro lado, o Plan Hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica Galicia Costa do ciclo 2015-2021, foi elaborado por Augas de Galicia e aprobado por RD 11/2016 do 8 de xaneiro como resultado dos traballos da implantación, actualización e seguimento da Directiva Marco da Auga (Directiva 2000/60/CE) en Galicia Costa e coa finalidade de cumprir cos obxectivos medioambientais e a axeitada protección das masas de auga e satisfacer as demandas de auga e o equilibrio e harmonización do desenvolvemento rexional e sectorial.

En xeral, a calidade de augas, tanto superficiais, como subterráneas, é boa. Así, os datos do plan hidrolóxico Galicia Costa revelan que o 82% das masas de auga superficiais están nun estado ecolóxico bo ou moi bo, mellorando o 10% das mesmas respecto ao Plan 2009-2015.

A política de saneamento e depuración aplícase coa intención de mellorar a calidade destas augas conforme ás esixencias da Directiva 91/271/CEE e aos obxectivos da Directiva Marco da Auga (Directiva 60/2000/CE). Neste contexto Galicia puxo en marcha o Plan de Saneamento de Galicia 2000-2015. Na actualidade hai 159 estacións depuradoras de augas residuais en aglomeracións urbanas maiores de 2.000 habitantes (habitantes equivalentes), 68 na provincia da Coruña, 31 en Lugo, 17 en Ourense e 43 en Pontevedra. Destas, Augas de Galicia está explotando na actualidade 28.

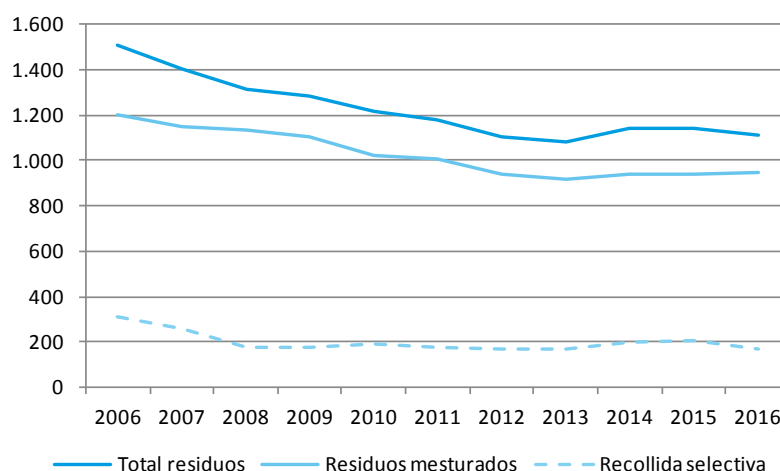
Con todo, en canto ao volume total de auga residual tratada, en 2016 tratáronse 891.827 m³/día, o 6,9% do conxunto estatal. O volume de auga reutilizada ascende a

78.630 m³/día, que representa o 5,8% do total de España e que aumentou significativamente respecto ao último dato dispoñible de 2014. A rede de sumidoiros en Galicia ten unha lonxitude próxima aos 13.000 kms e o importe total recadado por este concepto e por depuración ascende 90,2 millóns de euros (3,6% del total de España).

De todo iso, dedúcese a importancia de seguir mellorando e completando o xa alcanzado no plan nacional e rexional de saneamento, tratamento de augas residuais e lodos de depuradoras, optimizando o funcionamento das estacións depuradoras existentes e promovendo unha xestión eficiente dos servizos urbanos de auga.

No referente á xeración de residuos, o seguinte gráfico mostra unha tendencia na redución de residuos que se estabiliza nos últimos anos. Os residuos mesturados representan aproximadamente o 85% do total. Despois dun aumento da recollida selectiva nos últimos anos, en 2016 descende ao situarse en 165 mil toneladas. Dentro da recollida selectiva destaca o aumento da mesma en produtos como o papel e cartón, vidro e envases mixtos.

Gráfico 57. Evolución dos residuos urbanos recolleitos (miles de toneladas) en Galicia

Fonte: Instituto Galego de Estatística (IGE)

Polo que se refire á recollida selectiva de residuos urbanos e segundo datos do Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas, en 2015 o 60,6% dos núcleos de poboación conta con recollida selectiva de residuos, por Provincias a maior porcentaxe de núcleos con recollida selectiva rexístrase en Pontevedra (98,0%), seguida da Coruña (55,7%), Ourense (46,3%) e Lugo (33,9%).

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Alcanzar os obxectivos determinados pola Directiva 2008/98/CE e a Lei 22/2011 I de residuos e solos en materia de prevención, reutilización e reciclaxe.
- Mellorar o estado de todas as masas de auga, de tal xeito que todas as actividades que se desenvolven en torno da auga, sexan compatibles entre si e cos obxectivos medioambientais establecidos, dun xeito sostible e que teña en conta as condicións meteorolóxicas e hidrolóxicas extremas que se poden sufrir.

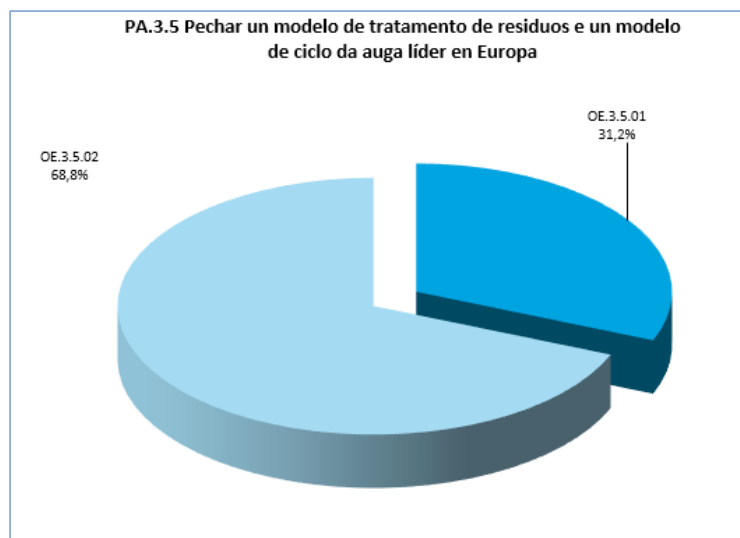
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 83. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.5 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	Importe	% Eixe	% PA
OE.3.5.01 Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados.	17.554.571	1,6	31,2
OE.3.5.02 Culminar as infraestruturas precisas para a mellora do estado das masas de auga, compatibilizando o ciclo natural da auga co ciclo do uso da auga, contando coa participación da cidadanía, nun marco de sustentabilidade que teña en conta os retos do cambio climático.	38.746.020	3,6	68,8
Total	56.300.591	5,2	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 58. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.5 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación os obxectivos estratéxicos son “Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados” e “Culminar as infraestruturas precisas para a mellora do estado das masas de auga, compatibilizando o ciclo natural da auga co ciclo do uso da auga, contando coa participación da cidadanía, nun marco de sustentabilidade que teña en conta os retos do cambio climático”.

En 2020 desenvolveranse principalmente actuacións de ampliación e mellora da EDAR de Placeres en Pontevedra, saneamento da Malata en Ferrol, melloras dos sistemas de saneamento e depuración na zona norte da ría de Ares e na zona de Ferrol, en Rianxo, en Cabanas e Pontedeume (cítanse as principais actuacións deste tipo), actuacións prioritarias en materia de saneamento e depuración para cumprimento dos obxectivos da Directiva Marco da Auga, impulso da prevención e a reciclaxe dos residuos industriais.

Para conseguir o primeiro dos obxectivos, realizaranse entre outras actuacións, o control preventivo das actividades dos produtores e xestores de residuos, a implantación de sistemas que garantan un alto nivel de recollida selectiva, separación, reciclado e tratamento de residuos e medidas destinadas á restauración de áreas degradadas.

Os seguintes indicadores medirán o desempeño destas accións:

- a) Realizaranse 149 actuacións en rehabilitación do solo consistentes na adecuación, recuperación e limpeza en puntos de vertidos incontrolado.
- b) O número de proxectos de carácter ambiental acadará os 329.
- c) A superficie total de chan rehabilitado será de 10,4 hectáreas.

Polo que respecta ao segundo dos obxectivos estratéxicos as actuacións mais salientables serán o contribuír técnica e economicamente para garantir un acceso ós servizos básicos de abastecemento e saneamento e depuración os cidadáns de Galicia, diminuindo os desequilibrios territoriais existentes e buscando unha maior eficacia na execución dos investimentos e na explotación de infraestruturas hidráulicas e garantir a protección e mantemento do Dominio Público Hidráulico da demarcación hidrográfica Galicia Costa, que permitirán o tratamento nas EDARes de Galicia de 193.640 m³/dia de augas residuais cunha poboación adicional beneficiada de 27.845,0 persoas e por outra banda, realizar 109 Actuacións de abastecemento e saneamento e depuración. A poboación beneficiaria das medidas de prevención das inundacións é de máis de 26.819 persoas.

Cadro 84. Indicadores clave de produtividade da PA.3.5

E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes

PA05 - Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa

E01 - Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00201 Número de proxectos de carácter ambiental.	329,0	Nº
P00306 Superficie total de chan rehabilitado	10,4	Ha

E02 - Culminar as infraestruturas precisas para a mellora do estado das masas de auga, compatibilizando o ciclo natural da auga co ciclo do uso da auga, contando coa participación da cidadanía, nun marco de sustentabilidade que teña en conta os retos do cambio climático.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00153 Actuacións de abastecemento e saneamento e depuración	109,0	Nº
P00436 Actuacións de protección, conservación, mantemento e mellorado Dominio Público Hidráulico	24,0	Nº
DOC019 Poboación adicional beneficiada por unha mellor depuración de augas residuais	27.845,0	POBOACIÓN EQUIVALENTE
DOC020 Poboación beneficiaria das medidas de prevención de inundacións	26.819,0	POBOACIÓN BENEFICIADA
P00318 Volume das augas residuais tratadas nas EDARes	193.640,0	M3/DÍA

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 85. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.5 por fonte de financiamento

PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	24.997.308	44,4
Orzamentos Xerais do Estado	375.924	0,7
FEDER	23.221.085	41,2
FEADER	3.759.240	6,7
Transferencias Finalistas	3.924.768	7,0
Outros Fondos Europeos	22.266	0,0
Total	56.300.591	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 86. Distribución do orzamento 2020 da PA.3.5 por programas de gasto

PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	Importe	%
541D - CONTROL AMBIENTAL E XESTIÓN DE RESIDUOS	17.554.571	31,2
542A - PLANIFICACIÓN E XESTIÓN HIDROLÓXICA	38.746.020	68,8
Total	56.300.591	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 87. Xestores da PA.3.5 no orzamento 2020

PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA
D.X DE CALIDADE AMBIENTAL E CAMBIO CLIMÁTICO
CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE
SECRETARÍA XERAL TECNICA

Fonte: Consellería de Facenda

III.4. EIXE 4. SOCIEDADE DIXITAL, CULTURA E REFORZO DO PESO DE GALICIA NO SEU ENTORNO

Tomando como base os logros acadados no ámbito tecnolóxico en Galicia nos últimos anos, hai retos nos que avanzar: cara a unha Administración dixital innovadora para responder e adiantarse ás necesidades e expectativas da cidadanía e as empresas; por énfase na Vida Dixital das persoas; acelerar a Economía Dixital promovendo o liderado de empresas a través da incorporación das TIC; impulsar a innovación tecnolóxica, competitividade e xeración de emprego no ecosistema dixital para contribuír a situar ao sector tecnolóxico coma un dos sectores de referencia de Galicia; e por último, impulsar a articulación dixital do territorio.

Por outro lado, resulta estratéxico a dinamización e fomento da cultura galega, a normalización e o impulso do idioma galego como medio para protexer e fomentar a identidade cultural de Galicia, o desenvolvemento social, o crecemento económico e o diálogo intercultural.

O progreso de Galicia está vencellado co desenvolvemento da súa autonomía, polo que é preciso seguir impulsando as institucións autonómicas para que a nosa rexión se sitúe entre as máis desenvolvidas de Europa.

É importante resaltar que Europa atópase nun momento transcendental cara á próxima década, no que debe ofrecer respostas concretas aos retos tecnolóxicos e demográficos, ao cambio climático e que seguirá investindo nun crecemento económico sustentable e na cohesión social e territorial. Galicia debe asumir un papel protagonista para contribuír aos obxectivos de Europa e para compensar a súa distancia dos centros de decisión e facer valer os intereses dos seus sectores produtivos e dos seus cidadáns.

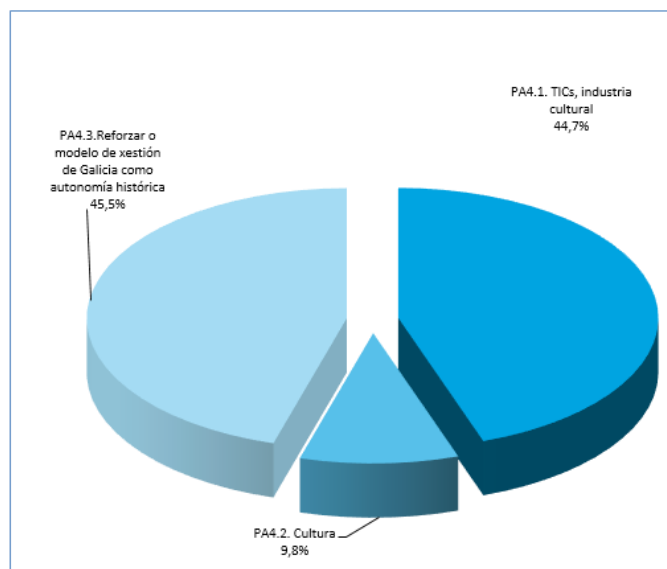
Na seguinte táboa detállase o gasto orzamentario de 2020 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 88. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 4

E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	Importe	% total	% eixe
PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	235.448.570	2,3	44,7
PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	51.831.768	0,5	9,8
PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	239.389.804	2,4	45,5
Total	526.670.142	5,2	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 59. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 4

Fonte: Consellería de Facenda

A táboa seguinte mostra o orzamento do eixe por fonte de financiamento.

Cadro 89. Distribución do orzamento 2020 do eixe 4 por fonte de financiamento

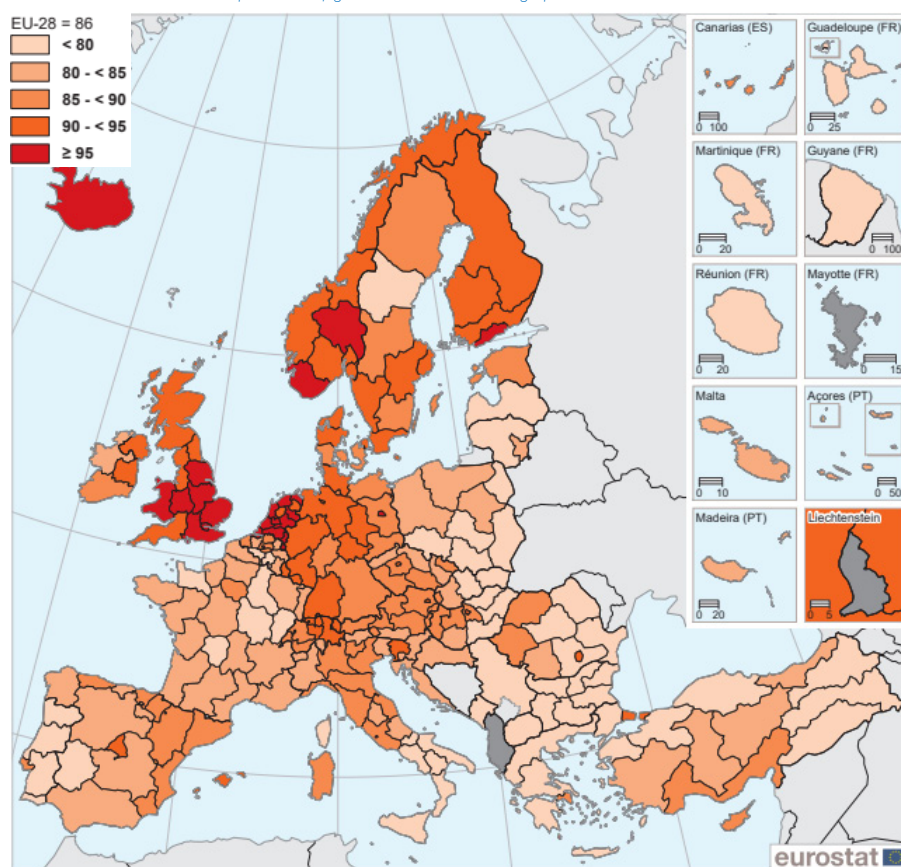
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	493.230.154	93,7
Orzamentos Xerais do Estado	2.709.421	0,5
FEDER	27.377.341	5,2
F.E.A.D.E.R	2.944.202	0,6
INTERREG	409.024	0,1
Total	526.670.142	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

III.4.1. Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información.

No ámbito dos fogares e comezando polo gran catalizador das TIC, Internet, observamos que Galicia está inmersa nun proceso de converxencia no nivel de acceso co conxunto de España e da UE-28, o 82,6% dos fogares ten acceso a Internet na vivenda en 2018, case 4 puntos menos que no conxunto de España e 6 puntos menos que na UE. O 82,1% dispón de banda larga, mellorando en 62 puntos desde 2006 e reducindo o diferencial co conxunto de España en 5 puntos.

Mapa 22. % de fogares con acceso a banda larga, por rexións NUTS2. 2018

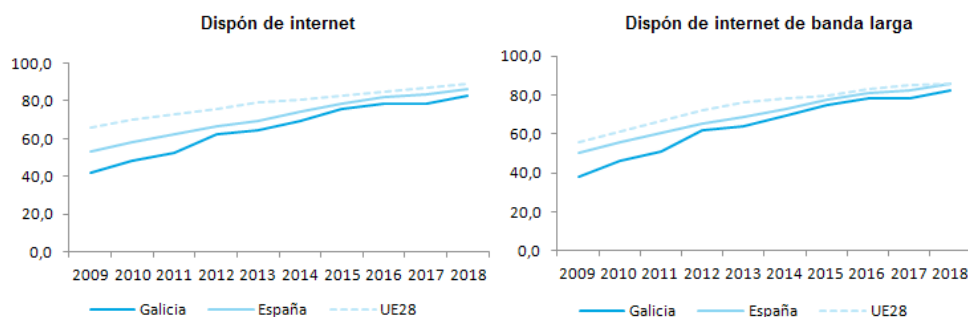

Fonte: Eurostat

O Plan de Banda Larga 2020, aprobado en 2015, asume os obxectivos establecido na Axenda Dixital para Europa de garantir unha cobertura de banda larga de cando menos 30Mbps para a totalidade da poboación e impulsar a contratación nos fogares de servizos de banda larga de máis de 100Mbps. Por outro lado, o Plan Galicia 5G aprobado en 2018, ten un dobre obxectivo: por unha banda, que Galicia sexa das primeiras rexións europeas en dispoñer de servizos 5G e, por outra, que o desenvolvemento e a innovación tecnoló-

xica en equipamento e software necesario para desenvolver posibles casos de uso desta tecnoloxía se localice en Galicia..

Gráfico 60. Acceso a TIC polos fogares en Galicia / España / UE28. 2009-2018

Fonte: Galicia e España, INE - TIC-H (I). UE, EUROSTAT - ICT usage in households and by individuals

Notas: Considéranse aqueles fogares con polo menos un membro entre 16 e 74 anos de idade.

(I) TIC-H: Enquisa sobre Equipamento e Uso de Tecnoloxías de Información e Comunicación nos Fogares

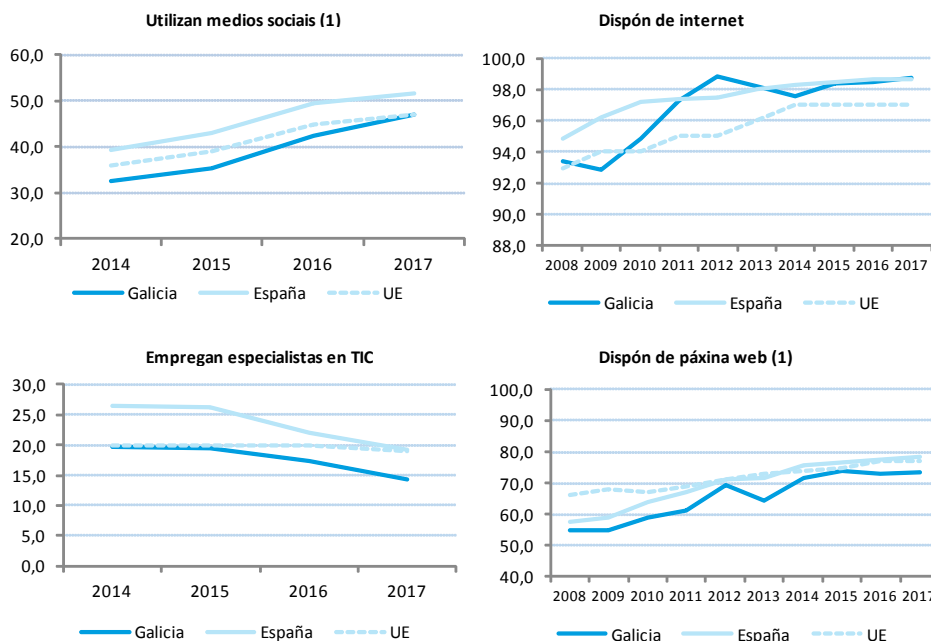
En canto a outros equipamentos, os fogares que en 2018 dispoñen de ordenadores en Galicia son un 74,3% do total, 5,2 puntos menos que a nivel nacional. A penetración da telefonía móbil (97,9%) supera amplamente á telefonía fixa (74,5%).

Respecto ao uso das TIC polos fogares, en 2018 o 83,1% da poboación galega entre 16 e 74 anos utilizou Internet e o 52,1% comprou algunha vez a través de Internet. A nivel nacional estas porcentaxes foron do 87,3% e do 58,5%, respectivamente. O uso de Internet con teléfono móbil a través de calquera tipo de conexión ascende ao 96,6% das persoas que utilizaron Internet, mentres que cun ordenador portátil é do 58,3%.

A porcentaxe de persoas que contactou ou interactuou coas administracións o servizos públicos por Internet, por motivos particulares, é do 68,2% en 2018, case 3 puntos superior ao do conxunto de España. Os usos máis altos danse nas consultas de información (56,8%), mentres que o 44% descarga formularios oficiais e un 47,2% envía formularios cubertos. Obsérvase un aumento significativo destas porcentaxes respecto aos anos anteriores.

No que se refire á análise da demanda de TIC por parte das empresas, practicamente a totalidade das empresas galegas de 10 ou máis empregados dispón de ordenadores e Internet de banda ancha. E a súa situación non difire da de España ou da UE-28 no seu conxunto.

Gráfico 61. Usos TIC nas empresas con sede social en Galicia / España / UE-28

Fonte: Galicia e España, INE - ETICCE (2). UE-28, EUROSTAT - ICT usage by enterprises

Notas: (1) Porcentaxe sobre as empresas con acceso a Internet (2) ETICCE: Enquisa sobre o Uso de Tecnoloxías da Información e as Comunicacións e do Comercio Electrónico nas Empresas

O indicador que mide a porcentaxe de empresas que dispoñen de páxina web si-túase no 73,6% en 2017, en torno a 4 puntos menos que no conxunto de España e a UE.

Outros indicadores sobre o uso de TIC e comercio electrónico nas empresas indi-can que un 21,1% pagan por anunciarse en Internet, o 23,1% utiliza firma dixital nalgunha comunicación con clientes e/ou provedores e case a totalidade nas relacións coas admi-nistracións públicas. Os principais motivos polos que as empresas interactúan coa adminis-tración son obter información (87,0% das empresas), conseguir impresos ou formularios (86,9%), devolver impresos cumprimentados (80,5%), declarar impostos electrónica- mente (76,8%) e declarar as contribucións á Seguridade Social (64,2%). O 47,2% das empresas galegas con acceso a Internet emprega os medios sociais; dentro das que empregan estes medios, o principal uso son as redes sociais.

En canto ás empresas galegas menos de dez empregados o uso de TIC é inferior ao das empresas de maior tamaño. En 2017 o 28% non ten ordenador e o 32% non ten acceso a Internet. Das que teñen Internet, o 31% ten páxina web, o 41% contan con sistemas de seguridade internos, o 34% utilizan os medios sociais e o 75% interactúa coa administracións públicas.

No ámbito da industria cultural e segundo o Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, no ano 2017, en Galicia hai 6.397 empresas con actividade principal no sector cultural, un 2,3% máis que o ano anterior e que representan o 5,4% do total estatal. Un 32,3% delas realiza actividades de deseño, creacións artísticas e de espectáculos; o 11,1% pertencen ao sector das artes gráficas; un 11,0% teñen coma actividade principal a fotografía e aproximadamente o 16,4% dedícanse ás actividades de edición de libros e periódicos, cinematográficas e de tradución e interpretación (aproximadamente un 6% cada unha destas actividades); as bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais engloba a case o 4%. Por último hai un 22,7% das empresas que realizan determinadas actividades de comercio e aluguer de produtos culturais.

O emprego medio anual en actividades culturais en 2017 ascende a 36.400 persoas o que supón o 2,9% do emprego total en Galicia e o 5,3% do total nacional no ámbito cultural. Respecto ao ano anterior o emprego medra un 1,4%.

O gasto liquidado en cultura pola Administración Autonómica galega ascende en 2016 a 72,7 millóns de euros, o 6,9% do total das CC.AA e dos que o 41,3% son gastos de capital. Representa o 0,70% do gasto total liquidado na Comunidade Autónoma e o 0,12% do PIB fronte á media do 0,09%. Este gasto ascende a 26,7 euros por habitante. No que se refire á Administración Local, o gasto liquidado en cultura é de 160,9 millóns de euros en 2016 que representa o 5,2% do gasto que esta administración fai en cultura no conxunto de España. O 40,4% deste gasto é en promoción cultural.

O gasto en bens e servizos culturais estímase que ascendeu a 650,8 millóns de euros. Representa un 2,2% do gasto total en bens e servizos dos fogares e equivale a un gasto medio por fogar de 597,2 euros, un 17% inferior á media estatal, e un gasto medio por persoa 242,3 euros anuais en 2017. Deste gasto, o 40,3% correspóndese telefonía móbil e servizos relacionados coa Internet. O gasto en servizos culturais representan un 12,7%, en libros e publicacións periódicas un 20,2%, mentres que en soportes, equipos e accesorios audiovisuais e de tratamento da información o 26,8% restante.

No que se refire ao turismo cultural, as viaxes de residentes en España a Galicia realizadas principalmente por motivos culturais, representa o 13,1% do total das viaxes por ocio, recreo ou vacacións, e o 5,2% do total de viaxes. O gasto medio por viaxe realizado desta tipoloxía ascende a case 400 euros. Por outro lado, o gasto en Galicia destas viaxes representa o 3,1% do total do gasto dos residentes en viaxes realizadas principalmente por motivos culturais e o 8,8% do gasto das viaxes con destino a España.

Por outro lado, en 2017 hai en Galicia 136 editores con actividade cunha produción media de 16 libros inscritos en ISBN. Esta media é inferior a produción en España que acada os 30 libros por editor.

As inscricións de dereitos de propiedade intelectual ascenderon en 2017 a 1.594 que representan o 5,5% do dato estatal. O 72,8% son obras literarias e científicas e o 16,4% son obras musicais, cinematográficas e audiovisuais.

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Acadar a modernización tecnolóxica dos servizos públicos mediante proxectos vinculados á Administración electrónica e consolidar o e-Goberno e a incorporación das TIC e as novas posibilidades de xestión que estas ofrecen á Administración Pública para facilitar e facer máis eficientes as relacións coa cidadanía e as empresas.
- Aumentar a actividade creativa e mellorar en cantidade e calidade a oferta das industrias culturais galegas. Mellorar a súa competitividade, no mercado interior e de cara ao exterior, e a rendibilidade dos axentes e das empresas do sector cultural.
- Os cidadáns de Galicia deben recibir información plural, actualizada, accesible e veraz das actuacións, eventos e situacións que sexan do seu interese, incrementándose o uso da lingua galega nos medios de comunicación.
- Despregar as infraestruturas de comunicación de acordo cos principios de seguridade nas instalacións, dos usuarios e do público en xeral, garantindo a máxima calidade do servizo.
- Impulsar a competitividade da CRTVG co fin de contribuír á formación dunha opinión pública informada, garantindo os valores de independencia, obxectividade e veracidade da información e de xeito que cumpra a súa función de instrumento de normalización da lingua galega, reforzamento da identidade do pobo galego e promoción da cultura galega.

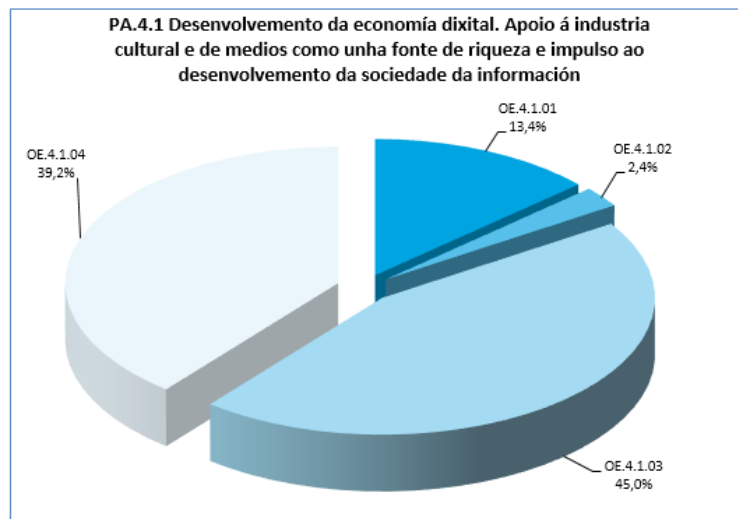
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 90. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	Importe	% Eixe	% PA
OE.4.1.01 Aumentar a oferta e o consumo da cultura mediante accións de dinamización cultural planificada e a través das actividades da industria cultural e creativa galega.	31.560.290	6,0	13,4
OE.4.1.02 Potenciar a comunicación social como instrumento de difusión da información e fomentar o acceso ás novas tecnoloxías dixitais.	5.761.352	1,1	2,4
OE.4.1.03 Modernizar os servizos de comunicación e facilitar o acceso da poboación aos mesmos.	105.919.984	20,1	45,0
OE.4.1.04 Mellorar o uso e a calidade das TIC e o acceso ás mesmas.	92.206.944	17,5	39,2
Total	235.448.570	44,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 62. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.1 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Nesta prioridade de actuación, no obxectivo de “Aumentar a oferta e o consumo da cultura” realizaranse, entre outras, axudas en materia cultural e á produción artística, actividades de promoción e difusión cultural, así como o financiamento de actividades do Centro Dramático Galego, o Centro Coreográfico Galego e o Centro Galego das Artes da Imaxe.

Nos obxectivos estratéxicos “Modernizar os servizos de comunicación e facilitar o acceso da poboación aos mesmos” e “Potenciar a comunicación social como instrumento de difusión da información e fomentar o acceso ás novas tecnoloxías dixitais”, desenvolveranse fundamentalmente actuacións de apoio á comunicación social, en materia de infraestrutura para os servizos de televisión e radiodifusión e actuacións de financiamento da actividade da CRTVG.

No que se refire ao obxectivo estratéxico “Mellorar o uso e a calidade das TIC e o acceso ás mesmas” impulsarase principalmente a través dos seguintes proxectos: “Medios para unha administración dixital”; “Modernización das redes do Sector Público ADG 2020”; “Actuacións para o fomento da modernización e innovación tecnolóxica”, ademais do desenvolvemento das TIC en distintos ámbitos como a xestión ambiental, o turismo e transporte público.

As actuacións enmarcadas nestes obxectivos estratéxicos mediranse principalmente cos seguintes indicadores de produtividade para os que se establece un valor obxectivo:

a) Número de axudas concedidas ás artes escénicas, á música e ao sector audiovisual que se prevén sexan 200 e o número de actuacións e programacións culturais desenvolvidas que se espera se sitúen en 460.

b) Axudas concedidas aos medios de comunicación social que se estiman en 59 e 454 actuacións de infraestrutura de comunicación e radiodifusión. Ademais, espérase a emisión de algo máis de 7.500 horas de programas de radio e 6.650 de televisión producidos en Galicia. Por outro lado, estímase en 12,2 millóns as visitas ás páxinas web da Corporación RTVG.

c) En materia de TIC, estímase en 1.100 os procedementos teletramitables que se crean ou melloran coa operación, ademais 300 empresas recibirán axudas e as aplicacións/servizos de administración electrónica darán cobertura á maioría da poboación (2.300.000 persoas).

Cadro 91. Indicadores clave de produtividade da PA.4.I

E4 - Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno

PA01 - Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información

E01 - Aumentar a oferta e o consumo da cultura mediante accións de dinamización cultural planificada e a través das actividades da industria cultural e creativa galega.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00155 Actuacións e programacións culturais desenvolvidas	460,0	Nº
P00158 Axudas concedidas ás artes escénicas, á música e ao sector audiovisual	200,0	Nº

E02 - Potenciar a comunicación social como instrumento de difusión da información e fomentar o acceso ás novas tecnoloxías dixitais.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00044 Axudas concedidas aos medios de comunicación social	59,0	Nº

E03 - Modernizar os servizos de comunicación e facilitar o acceso da poboación aos mesmos.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00023 Actuacións de infraestrutura de comunicación e radiodifusión	454,0	Nº
P01006 Emisión de programas de radio producidos en Galicia	7.525,0	HORAS
P01007 Emisión de programas de televisión producidos en Galicia	6.650,0	HORAS
P01005 Visitas ás páxinas web da Corporación RTVG	12.200.000,0	Nº

E04 - Mellorar o uso e a calidade das TIC e o acceso ás mesmas.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
DE024A Número de procedementos teletramitables que se crean ou melloran coa	1.100,0	Nº (máx)
DOE024 Usuarios que teñen acceso ou están cubertos polas aplicacións/servizos de Administración electrónica	2.300.000,0	Nº (máx)

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 92. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.I por fonte de financiamento

PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	209.996.778	89,2
Orzamentos Xerais do Estado	2.709.421	1,2
FEDER	19.484.189	8,3
FEADER	2.944.202	1,3
INTERREG	313.980	0,1
Total	235.448.570	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 93. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.I por programas de gasto

PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	Importe	%
432B - FOMENTO DAS ACTIVIDADES CULTURAIS	31.560.290	13,4
461A - COBERTURA INFORMATIVA E APOIO Á COMUNICACIÓN SOCIAL	5.761.352	2,4
461B - RADIODIFUSIÓN E TVG	105.919.984	45,0
571A - FOMENTO DA SOCIEDADE DA INFORMACIÓN E DO COÑECEMENTO	92.206.944	39,2
Total	235.448.570	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 94. Xestores da PA.4.I no orzamento 2020

PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información
PRESIDENCIA DA XUNTA
AXENCIA PARA A MODERNIZACIÓN TECNOLÓXICA DE GALICIA
PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL DE MEDIOS
DIRECCIÓN XERAL DE COMUNICACIÓN
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
CONSELLERÍA DE CULTURA E TURISMO
DIRECCIÓN XERAL DE POLÍTICAS CULTURAIS
AXENCIA GALEGA DAS INDUSTRIAS CULTURAIS

Fonte: Consellería de Facenda

III.4.2. Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia.

Segundo os recentes datos sobre o coñecemento e uso do galego publicados polo IGE, no ano 2018 o 57,6% da poboación galega de 5 ou máis anos manifesta que sabe falar o galego moito, o 30,5% bastante e o 11,9% pouco ou nada. Entre a poboación menor de 15 anos, a porcentaxe dos que sabe falar pouco ou nada o galego increméntase ata o 23,9%, mentres que entre a poboación de 65 ou máis anos non chega ao 9%.

Cadro 95. Persoas que saben falar galego segundo a idade. Galicia. Ano 2018. Porcentaxes

	Moito	Bastante	Pouco ou nada
De 5 a 14 anos	38,0	38,1	23,9
De 15 a 29 anos	63,0	27,2	9,8
De 30 a 49 anos	61,1	26,7	12,2
De 50 a 64 anos	56,2	32,1	11,7
De 65 ou máis anos	58,5	32,6	8,8
Total	57,6	30,5	12,0

Fonte: IGE

Nota: os datos fan referencia á poboación de 5 ou máis anos. Non se inclúe a poboación que non pode falar un idioma por enfermidade ou discapacidade.

En 2018 o 30,57% da poboación de Galicia fala sempre en galego. Esta porcentaxe é inferior á rexistrada hai 5 anos en 0,63 puntos.

Por outra banda, a porcentaxe de poboación que fala máis galego que castelán aumentou 1,4 puntos respecto ao ano 2013 ata situarse no 21,7%; tamén aumentou a porcentaxe dos que falan máis castelán que galego: 22,3% en 2013 e 23,3% en 2018.

Finalmente, algo máis do 24% dos e das residentes en Galicia fala sempre en castelán, 1,85 puntos porcentuais menos que en 2013.

O uso do galego é desigual dependendo da idade da poboación. Deste xeito, o 48,5% das persoas de 65 ou máis anos fala habitualmente só en galego e un 24,9% utiliza máis o galego que o castelán. Pola contra, entre os rapaces e as rapazas de 5 a 14 anos, o 14,3% habitualmente sempre fala en galego, o 11,8% máis en galego que en castelán e o 73,9% restante utiliza sempre o castelán ou máis castelán que galego.

Ao comparar os datos segundo a lingua na que falan habitualmente, obsérvase que entre as persoas que sempre falan en galego, o 36,19% escribe habitualmente na mesma lingua e o 63,81% faíno en castelán.

No ámbito familiar, o 44,3% da poboación de Galicia que ten fillos ou fillas fálalles en galego sempre, o 31,2% sempre en castelán, o 13,8% máis castelán que galego e o 9,5% máis galego que castelán. No tocante aos fillos e ás fillas arredor do 39% fala sempre en galego cos seus proxenitores e arredor do 37% sempre en castelán.

Dentro do ámbito social, o uso exclusivo do galego está máis estendido nas relacións entre amigos. O 34,1% da poboación de Galicia habitualmente fala sempre en galego cos amigos e coas amigas. Porén, o 39,4% comunícase co profesorado dos seus fillos e fillas exclusivamente en castelán e o 34,1% sempre utiliza este idioma cos especialistas sanitarios.

No referente ao ámbito laboral, o 29,6% das persoas ocupadas de Galicia fala sempre en galego cos compañeiros e coas compañeiras de traballo e o 18,6% utiliza máis galego que castelán. A porcentaxe das persoas que falan sempre en galego ou máis galego que castelán cos seus superiores sitúase no 42,8%.

No ámbito educativo a utilización de ambos idiomas, galego e castelán, é bastante parella: o 59,57% das persoas que estudan en Galicia recibe a mesma proporción de clases en galego que en castelán. Agora ben, se diferenciamos pola idade da persoa e, por conseguinte, por nivel educativo, esta porcentaxe cambia: sobe ata o 72,72% para a poboación de 5 a 16 anos, pero baixa ata o 36,03% entre a poboación de 17 ou máis anos.

No ámbito do uso do galego nos medios de comunicación, o 17,6% da poboación galega de 16 ou máis anos ve a televisión sempre en galego ou máis en galego que en castelán, aínda que hai un 26,6% que sempre a ve en castelán. Á hora de escoitar a radio, o 14,26% faíno sempre en galego ou maioritariamente en galego.

O uso do galego está menos estendido noutros medios de comunicación. Así, o 59,1% dos e das residentes en Galicia de 16 ou máis anos sempre le a prensa en castelán, o 54,0% só le libros en castelán, o 69,5% navega pola rede sempre neste idioma e o 52,1% emprégao sempre nas redes sociais.

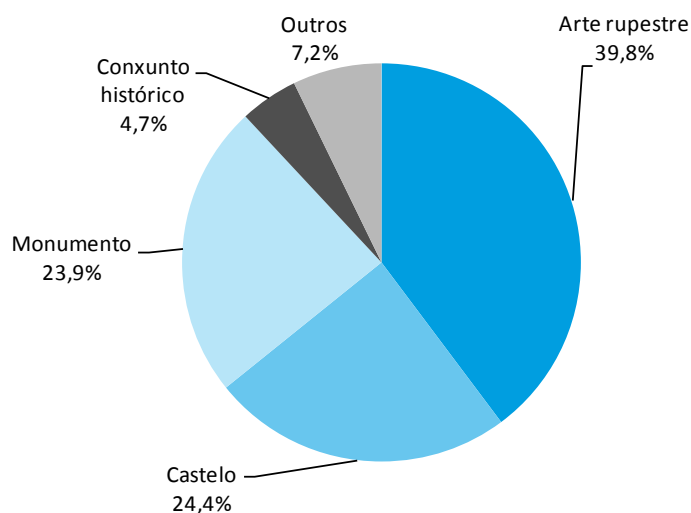
En 2018 no 22,7% dos fogares galegos todos os seus membros de 5 ou máis anos falaban habitualmente só en galego. Esta porcentaxe aumentou 0,49 puntos respecto ao ano 2013 e é maior nos concellos pequenos que nos grandes. Así, nos concellos con menos de 10.000 habitantes esta porcentaxe ascende ao 45,7%; pola contra, nos concellos de máis de 50.000 habitantes baixa ao 5,7%.

Por áreas xeográficas, a maior presenza do galego na fala, nas que a poboación fala sempre en galego ou en galego máis que en castelán, dáse nas áreas de Coruña suroccidental, Costa da Morte, A Barbanza-Noia, Lugo oriental e Ourense sur, con porcentaxes entorno ao 90%. No outro extremo atópanse as áreas de Vigo, A Coruña, Ferrol-Eume-Ortega, Pontevedra e Ourense que están por debaixo do 40%.

O rexistro de Bens de Interese Cultural (BIC) de Galicia, recolle un total de 689 bens, dos que 679 son bens inmobles, 9 bens mobles e 1 ben inmaterial. Hai 162 monumentos, 42 conxuntos históricos e dentro da categoría xenérica destacan 270 bens relacionados coa arte rupestre e 166 castelos. Ademais hai 55 expedientes incoados para a declaración de Bens de Interese Cultural.

Por provincias, o 49% dos BIC inmobles (333) sitúase na provincia de Pontevedra dos que 250 son de arte rupestre, 36 son monumentos e 26 castelos. Na Coruña hai un total de 141 BIC nos que predominan os castelos (52) e monumentos (47), ao igual que nos 133 de Lugo (71 castelos e 40 monumentos) e nos 67 da provincia de Ourense (37 monumentos e 17 castelos). Hai 5 BIC que comparten varias provincias.

Gráfico 63. Bens de interese cultural

Fonte: Dirección Xeral de Patrimonio Cultural

Segundo datos da Consellería de Cultura e Turismo, recollidos na Memoria de Actividades de cultura da Xunta de Galicia 2017, están integradas na Rede de Bibliotecas públicas de Galicia, 357 bibliotecas. Destas, 337 son de titularidade pública local dependentes de concellos ou entidades públicas locais, 13 bibliotecas públicas e de titularidade privada, ademais dos sete centros bibliotecarios de titularidade estatal ou municipal e xestión autonómica e a Biblioteca de Galicia como cabeceira da rede. Todos os municipios galegos con poboación superior a 5.000 habitantes contan con biblioteca pública, e hai 53 concellos de menos de 2.000 habitantes que carecen dun punto de servizo bibliotecario.

A Rede de Bibliotecas Públicas de Galicia conta cunha colección bibliográfica e documental de máis de 6,8 millóns de documentos, que dá servizo a case 920.000 usuarios e que contou con case 5 millóns de visitas. Así mesmo, hai que salientar que desde outubro de 2014, os usuarios da Rede de bibliotecas públicas de Galicia dispoñen do servizo de préstamo de libros electrónicos en liña a través da plataforma GaliciaLe, con máis de 270 títulos en galego e 1.500 en castelán que contou con 3.236 usuarios e usuarias que realizaron 16.241 préstamos.

O Sistema de Arquivos de Galicia está integrado polo conxunto de arquivos de Galicia, os órganos da Administración competentes na súa ordenación e os seus servizos

técnicos. En 2017, atendéronse 11.816 consultas con acceso a documentos e leváronse a cabo 59.344 reproducións de documentos. Ademais, realizáronse 5.668 préstamos de documentos, xa fose para a participación en exposicións e outras actividades de terceiros ou de xeito temporal para o uso da propia Administración. Dese total, o Arquivo de Galicia, cuxo persoal atendeu un total de 130 usuarios e usuarias, foi responsable de 545 expedientes entregados.

En 2017 os trece museos que xestiona directamente a Consellería de Cultura, recibiron 347.510 visitas, un 12,2% máis que no ano anterior. Ademais, hai outros 37 museos de titularidade pública e 45 de titularidade privada (<https://museos.xunta.gal/es>).

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- Impulsar o uso da lingua galega como principal referencia de identidade galega e promovelas como vínculo de unión entre todas e todos os galegos nunha sociedade que demanda de xeito maioritario, o uso pacífico, libre e sen confrontacións das dúas linguas oficiais.
- Buscar a implicación dos sectores sociais máis representativos e dinamizadores da sociedade para implicalos no proceso de consolidación e modernización do idioma.
- Pór en valor a vantaxe da condición que temos os galegos/as de bilingües para a adquisición de coñecementos noutras linguas.
- Avanzar no desenvolvemento de normas de protección e extensión da lingua galega, tendo como base o ámbito normativo.
- Establecer liñas de fomento do emprego do galego no ámbito xurídico e da administración no seu conxunto.
- Desenvolver actuacións de dinamización lingüística preto do tecido asociativo galego, por ser este un ámbito de especial interese para alcanzar unha normalidade de uso do idioma. Establecer novos cursos de galego específicos para profesionais da sanidade, sector financeiro e medios de comunicación.
- Impulsar o uso do galego por parte da mocidade, con especial atención aos seus ámbitos de uso preferentes, especialmente no que atinxe ás novas tecnoloxías e redes sociais, máis tamén na música e demais artes escénicas.
- Promocionar a mellora das actitudes respecto ao galego nos ámbitos máis urbanos.
- Impulsar gañar máis espazos de uso nas TIC's, coa creación de software en galego, así como deseño de contidos que favorezan a implantación do galego nas novas tecnoloxías.
- Prestar especial atención á industria editorial con produción en galego, como soporte fundamental da lingua.

- Desenvolver un plan global de actuación coas empresas e entidades comerciais, para incrementar o uso do galego como lingua de traballo no sector industrial e nas relacións entre as distintas entidades de natureza económica.
- Incrementar a participación da sociedade nas actividades das bibliotecas, arquivos, museos e centros de interpretación, así como aumentar a oferta dos seus servizos, contidos e produtos.
- Incrementar o patrimonio cultural de Galicia e mellorar o seu estado de conservación e a situación e condicións de acceso a el por parte dos cidadáns.
- No que atinxe á cidade da cultura:
- Ofertar á cidadanía unha actividade e programación de calidade, acorde coa magnitude do contedor arquitectónico da cidade da cultura.
- Constituír á cidade da cultura de Galicia como o espazo natural de desenvolvemento, proxección e fomento da innovación do sistema cultural galego.

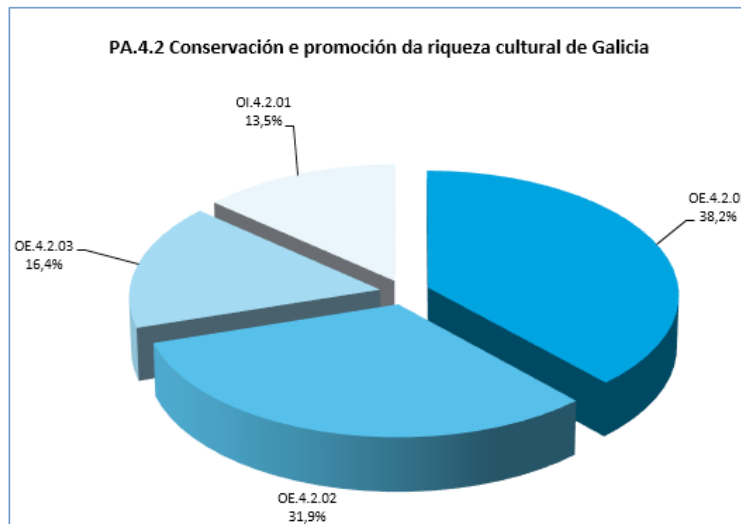
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 96. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	Importe	% Eixe	% PA
OE.4.2.01 Fortalecer a programación e os servizos dispoñibles nas bibliotecas, arquivos, museos e centros de interpretación, para lograr a participación activa da cidadanía como usuaria destes servizos e como consumidora dunha oferta cultural de calidade.	19.788.645	3,8	38,2
OE.4.2.02 Protexer, conservar, poñer en valor e difundir o patrimonio cultural.	16.537.161	3,1	31,9
OE.4.2.03 Difundir a conveniencia de empregar a lingua galega nos distintos eidos da sociedade prestando especial atención a franxa de poboación máis nova, así como ao tecido económico/empresarial e as súas relacións comerciais con países de fala portuguesa, propiciando un clima que favoreza o uso cotiá do galego.	8.507.074	1,6	16,4
OI.4.2.01 Contribuír á conservación da riqueza cultural de Galicia	6.998.888	1,3	13,5
Total	51.831.768	9,8	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 64. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.2 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

O obxectivo estratéxico de “Fortalecer a programación e os servizos dispoñibles nas bibliotecas, arquivos, museos e centros de interpretación, para lograr a participación activa da cidadanía como usuaria destes servizos e como consumidora dunha oferta cultural de calidade” desenvolverase fundamentalmente a través de actividades culturais e de promoción do libro e da lectura, o investimento en lotes fundacionais e adquisicións de fondos bibliográficos, actuacións de promoción, xestión, adquisición e dirección de arquivos, investimentos e subvencións a museos, e por último, actuacións para a posta en marcha de infraestruturas culturais.

En canto ao obxectivo de “Protexer, conservar, poñer en valor e difundir o patrimonio cultural”, destacan as actuacións de conservación, restauración e protección do patrimonio cultural e investimentos en bens do patrimonio cultural destinados ao uso social.

Por último, no obxectivo estratéxico de “Difundir a conveniencia de empregar a lingua galega nos distintos eidos da sociedade, propiciando un clima que favoreza o uso cotiá do galego”, entre outras, levaranse a cabo programas de promoción do galego, campañas de normalización lingüística, estudos e traballos de investigación e cursos e actividades de formación.

Os principais indicadores de produtividade asociados ás actuacións coas que se desenvolven estes obxectivos estratéxicos e para os que se establece un valor previsto no exercicio 2020 son:

a) Actividades culturais planificadas e executadas nas bibliotecas, museos e arquivos, así como nos centros de interpretación (1.241) e o número de usuarios da rede de bibliotecas de Galicia que se espera se sitúe en 550.000 dos que o 40% serán mulleres.

b) No ámbito do patrimonio cultural, espéranse realizar 96 obras e proxectos de conservación, restauración e protección realizadas.

c) Os participantes en accións de formación en lingua galega situáranse en máis de 6.300 sendo case o 60% mulleres e concederáanse máis de 900 axudas para o fomento da lingua galega.

Cadro 97. Indicadores clave de produtividade da PA.4.2

E4 - Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno

PA02 - Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia

E01 - Fortalecer a programación e os servizos dispoñibles nas bibliotecas, arquivos, museos e centros de interpretación, para lograr a participación activa da cidadanía como usuaria destes servizos e como consumidora dunha oferta cultural de calidade.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00150 Actividades culturais planificadas e executadas nas bibliotecas, museos e arquivos, así como nos centros de interpretación	1.241,0	Nº
P219.H Persoas que fan uso da rede de bibliotecas de Galicia. Homes	330.000,0	Nº
P219.M Persoas que fan uso da rede de bibliotecas de Galicia. Mulleres	220.000,0	Nº

E02 - Protexer, conservar, poñer en valor e difundir o patrimonio cultural.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00184 Obras e proxectos de conservación, restauración, protección e promoción do patrimonio cultural	96,0	Nº

E03 - Difundir a conveniencia de empregar a lingua galega nos distintos eidos da sociedade prestando especial atención a franxa de poboación máis nova, así como ao tecido económico/empresarial e as súas relacións comerciais con países de fala portuguesa, propiciando un clima que favoreza o uso cotiá do galego.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00450 Axudas concedidas para o fomento da lingua galega	932,0	Nº
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	2.665,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	3.686,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 98. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.2 por fonte de financiamento

PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	49.805.724	96,1
FEDER	2.000.000	3,9
INTERREG	26.044	0,1
Total	51.831.768	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 99. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.2 por programas de gasto

PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	Importe	%
151A - FOMENTO DA LINGUA GALEGA	8.507.074	16,4
431A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE CULTURA	6.998.888	13,5
432A - BIBLIOTECAS, ARQUIVOS, MUSEOS E EQUIPAMENTOS CULTURAIS	19.788.645	38,2
433A - PROTECCIÓN E PROMOCIÓN DO PATRIMONIO HISTÓRICO, ARTÍSTICO E CULTURAL	16.537.161	31,9
Total	51.831.768	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 100. Xestores da PA.4.2 no orzamento 2020

PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia
PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL DE MEDIOS
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL
D.X. DE CENTROS E RECURSOS HUMANOS
CONSELLERÍA DE CULTURA E TURISMO
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
DIRECCIÓN XERAL DE POLÍTICAS CULTURAIS
DIRECCIÓN XERAL DE PATRIMONIO CULTURAL
SECRETARÍA XERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Fonte: Consellería de Facenda

III.4.3. Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorrexión e o resto do Estado.

Dos 431 partidos xudiciais existentes en España, Galicia conta con 45 de Partidos Xudiciais o que reflicte o grado de dispersión da poboación de Galicia respecto da media española. Galicia conta en 2019 con 12,9 xuíces e maxistrados en activo por cada 100.000 habitantes, 1,3 puntos por riba da media estatal. A idade media deste colectivo é de 49,9 anos e o 58% son mulleres (54% no conxunto do Estado).

Os asuntos xudiciais ingresados en Galicia en 2018 no total das 261 xurisdicións foron 302.286, o que supón unha media de 1.158 por órgano xudicial. Este dato representa o 5,0% do conxunto do Estado. O 46,9% dos asuntos ingresados pertencen a xurisdición penal, a xurisdición civil ingresa o 40,1% dos asuntos, mentres que a contenciosa-administrativa e a social o 3 e 10%, respectivamente. En canto aos asuntos resoltos, estes ascenderon a 271.226 quedando en trámite ao final do período 154.976 asuntos.

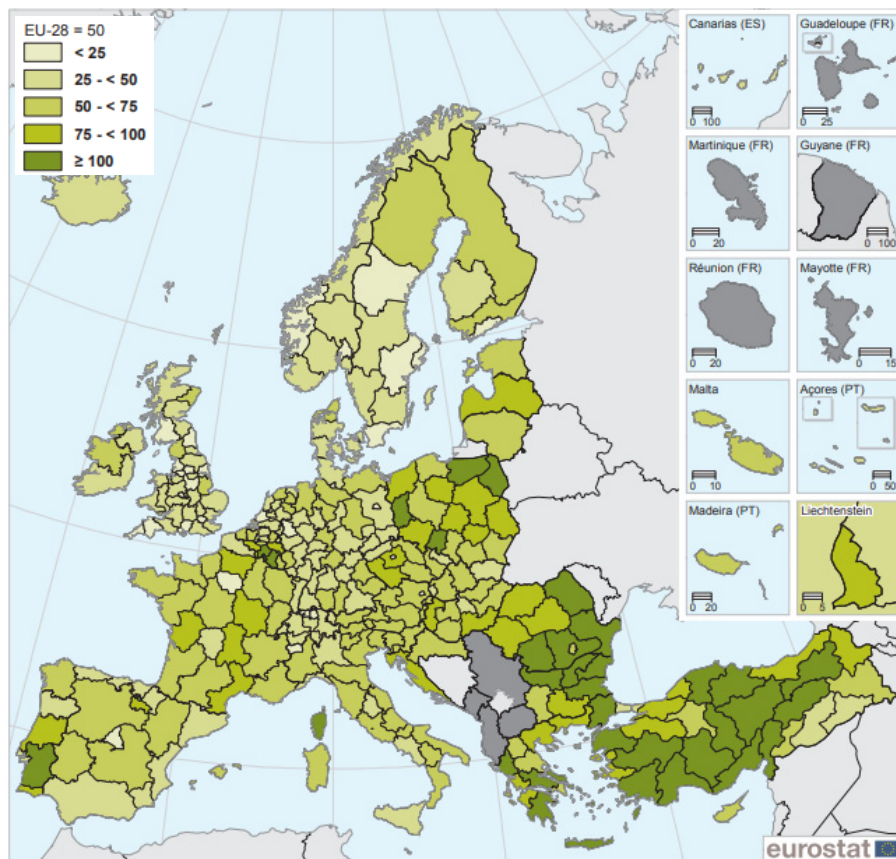
A taxa de litixiosidade (asuntos ingresados por 1.000 habitantes) en Galicia (111) é lixeiramente inferior á media nacional (128). A taxa de conxestión (cociente entre asuntos pendentes ao inicio do período e os rexistrados nese período entre os asuntos resoltos nese período) dos órganos xudiciais radicados en Galicia é do 1,59, mentres que a taxa de resolución (cociente entre os asuntos resoltos e os ingresados nun determinado período) é de 0,90, a taxa de pendencia 0,57 (cociente entre os asuntos pendentes ao final do período e os resoltos nese período) e a taxa de sentenza (cociente entre o número de sentenzas e o de asuntos resoltos) é de 0,28 todas elas similares á media nacional.

No ámbito da protección civil e seguridade pública destacar que o número de accidentes de tráfico con vítimas (mortais e non mortais) ascendeu en 2017 a 4.629, dos que o 62% producíronse na estrada e o resto en zona urbana, un 2,3% menos que no ano anterior, mentres que o número de vítimas mortais descendeu un 17%.

O índice de incidencia de accidentes laborais en 2017 foi de 34,5 accidentes por cada mil afiliados á Seguridade Social con continxencia de accidentes de traballo cuberta, 2,6 puntos superior ao dato de 2016. A maior incidencia dáse nos sectores da construción (68,1), industria (65,1) e pesca (54,7), mentres que na agricultura é de 42,0 e nos servizos de 23,7.

O 98,2% dos accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo son de carácter leve. Por outro lado dentro da sinistralidade laboral rexistrada o número de accidentes "in itinere" representan o 10% mentres que as enfermidades profesionais o 3%.

Mapa 23. Accidentes de tráfico. Mortos por millón de habitantes. 2016

Fonte: Eurostat

Os principais resultados que se pretenden conseguir no período 2015-2020 nesta prioridade de actuación, e aos que contribuirá o orzamento de 2020, son:

- A mellora da capacidade institucional e da eficiencia da administración de xustiza en Galicia, adaptando as súas estruturas físicas e organizativas e establecendo una conexión directa cun plan de implantación das novas tecnoloxías.
- Garantir un ámbito de protección e seguridade dos cidadáns fronte as situacións que alteren a normal convivencia, e das derivadas de graves riscos, catástrofes ou calamidade pública a través dun sistema integrado de protección civil.
- Consolidar as institucións da autonomía, co fin de reforzar as funcións esenciais que teñen encomendadas nos eidos político, económico e social de Galicia tanto no Estatuto como nas súas leis de desenvolvemento, perfeccionándose para garantir que a súa actuación, e especialmente a do Goberno, se axuste realmente aos principios de transparencia, rigor no gasto e bo goberno, intensificando permanentemente os mecanismos de control.

- Reforma da Lei da Xunta e da súa Presidencia, para que constitúa a norma institucional básica que regule a estrutura e actividade do goberno de Galicia, tratando de que sexa unha institución máis próxima ás necesidades e ao sentir da cidadanía, consolidando nunha norma o compromiso cos principios de austeridade, eficacia e eficiencia no deseño e funcionamento da Xunta de Galicia.
- Intensificar as relacións bilaterais co Estado e de cooperación coas restantes CC.AA., no seo da Comisión Bilateral de Cooperación Administración Xeral do Estado –Comunidade Autónoma de Galicia e da Conferencia de Presidentes. A intensificación da cooperación horizontal entre as Comunidades Autónomas. Ademais de continuar apoiando o debate da reforma do Senado.
- Garantir o papel destacado que lle corresponde a Galicia no seo do Comité das Rexións, cámara de representación territorial dos entes locais e rexionais en Europa e no que Galicia ten na actualidade un destacado liderado.
- Aproveitamento da Fundación Galicia Europa como eficaz instrumento tanto para a difusión dos temas europeos, como para a xestión dos asuntos de interese para Galicia perante as institucións comunitarias. Consolidación e ampliación do impacto da Rede de Galeg@s en Bruxelas.
- Intensificar o traballo e a acción política da Xunta de Galicia co Parlamento Europeo, tentando mostrar o punto de vista de Galicia sobre as diferentes actuacións da cámara para defender os nosos intereses. Seguir a apoiar a iniciativa para que nos Consellos de Ministros de Pesca da UE a rotación das CC.AA se realice exclusivamente entre as que son marítimas.
- Mellora da coordinación coa administración do Estado, para ser máis eficaces e ter máis influencia na defensa dos nosos intereses perante as institucións comunitarias cando as propostas están no proceso de formación.
- Liderar dende Galicia a creación dun Intergrupo sobre o desafío demográfico, co obxectivo de que Europa invista mais e mellor na superación desta preocupante situación para o conxunto da UE.
- Consolidar a Agrupación Europea de Cooperación Territorial Galicia – Norte de Portugal, como ferramenta que permita desenvolver proxectos con financiamento europeo en moi diversos eidos.
- Utilizar a Macrorrexión RESOE como proxecto dunha Macrorrexión Atlántica que entre de cheo nas novas estratexias e que condicione o deseño das futuras políticas públicas europeas.

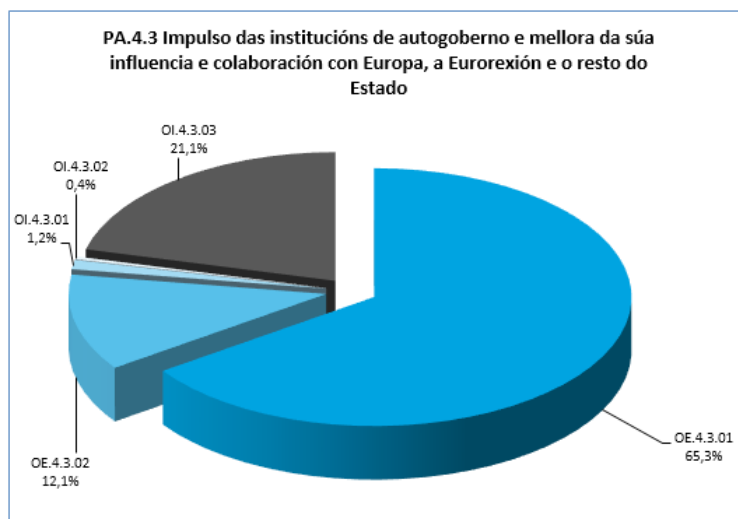
A seguinte táboa detalla a contía destinada aos obxectivos estratéxicos desta prioridade de actuación.

Cadro 101. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	Importe	% Eixe	% PA
OE.4.3.01 Mellorar a capacidade institucional e a eficiencia da administración de xustiza en Galicia.	156.314.058	29,7	65,3
OE.4.3.02 Consolidar unha Administración eficiente que ofrezca unha resposta integral ás necesidades que demanda a cidadanía en materia de emerxencias, protección civil e seguridade pública, atendendo aos criterios de formación, especialización e innovación tecnolóxica.	29.007.645	5,5	12,1
OI.4.3.01 Fortalecer a acción exterior de Galicia, especialmente nas relacións coa Unión Europea e na cooperación transfronteiriça.	2.810.107	0,5	1,2
OI.4.3.02 Impulsar a coordinación co Parlamento e a dos distintos departamentos da Xunta de Galicia para evitar que se solapen competencias co Estado e coas demais Comunidades Autónomas.	845.213	0,2	0,4
OI.4.3.03 Contribuír a avanzar no autogoberno dunha autonomía histórica que achegue a Galicia ás rexións europeas máis desenvolvidas e con maior calidade de vida.	50.412.781	9,6	21,1
Total	239.389.804	45,5	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 65. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.3 por obxectivos estratéxicos / instrumentais

Fonte: Consellería de Facenda

Esta prioridade de actuación concrétese en dous obxectivos estratéxicos: “Mellorar a capacidade institucional e a eficiencia da administración de xustiza en Galicia” e “Consolidar unha administración eficiente que ofrezca unha resposta integral ás necesidades que demanda a cidadanía en materia de emerxencias, protección civil e seguridade pública”.

Dentro do primeiro obxectivo estratéxico, os principais gastos destínanse, ademais de a gastos de persoal e correntes de funcionamento, á “Asistencia xurídica gratuita” e á “Modernización da Administración de xustiza”. Dentro da modernización contémpanse actuacións en materia de construción de edificios xudiciais, incluídas medidas de aforro e eficiencia enerxética.

En canto á temática en materia de protección civil e seguridade, destacan as actuacións ligadas ao operativo do CAE 112, o financiamento dos consorcios provinciais e comarcais contra incendios e a formación, as infraestruturas e equipamentos nos servizos

de emerxencias e protección civil, así como a adquisición de infraestrutura tecnolóxica e equipamento do novo edificio de atención ás emerxencias.

Os obxectivos previstos para os principais indicadores de produtividade asociados ás actuacións desta prioridade son:

a) O número de infraestruturas xudiciais construídas ou rehabilitadas ascenderá a 45. Ademais, está previsto que sexan 47.000 as persoas usuarias da asistencia xurídica gratuíta, das que o 38% son mulleres.

b) Espérase contar con case 550 profesionais de intervención ante urxencias, adquirir 41 medios técnicos para o sistema de emerxencias e de protección civil, que os servizos de emerxencias atendan case un millón de chamadas e dar formación en materia de seguridade a 7.200 persoas (17% mulleres).

Cadro 102. Indicadores clave de produtividade da PA.4.3

E4 - Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno

PA03 - Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado

E01 - Mellorar a capacidade institucional e a eficiencia da administración de xustiza en Galicia.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P00141 Infraestruturas xudiciais construídas ou rehabilitadas	45,0	Nº
P01004 Número de efectivos	2.900,0	Nº
P1022H Persoas usuarias da asistencia xurídica gratuíta. Homes	29.000,0	Nº
P1022M Persoas usuarias da asistencia xurídica gratuíta. Mulleres	18.000,0	Nº

E02 - Consolidar unha Administración eficiente que ofrezca unha resposta integral ás necesidades que demanda a cidadanía en materia de emerxencias, protección civil e seguridade pública, atendendo aos criterios de formación, especialización e innovación tecnolóxica.

INDICADOR	Valor Previsto	Unid. Medida
P01023 Chamadas atendidas polos servizos de emerxencias	952.536,0	Nº
P01024 Medios técnicos adquiridos para o sistema de emerxencias e de protección civil	41,0	Nº
P227.H Participantes en accións de formación. Homes	6.000,0	Nº
P227.M Participantes en accións de formación. Mulleres	1.200,0	Nº
P00280 Profesionais de intervención ante as urxencias	542,0	Nº

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** da prioridade de actuación do orzamento 2020.

Cadro 103. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.3 por fonte de financiamento

PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	233.427.652	97,5
FEDER	5.893.152	2,5
INTERREG	69.000	0,0
Total	239.389.804	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 104. Distribución do orzamento 2020 da PA.4.3 por programas de gasto

PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	Importe	%
111A - PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA	3.718.663	1,6
111B - ACTIVIDADE LEXISLATIVA	20.378.900	8,5
111C - CONTROL EXTERNO DO SECTOR PÚBLICO	7.673.000	3,2
111D - ALTO ASESORAMENTO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA.	4.869.806	2,0
111E - RELACIÓNS EXTERIORES	2.810.107	1,2
121C - RELACIÓNS INSTITUCIONAIS	845.213	0,4
131A - ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA	156.314.058	65,3
161A - ELECCIÓN E PARTIDOS POLÍTICOS	8.683.120	3,6
121A - PROTECCIÓN CIVIL E SEGURIDADE DA COMUNIDADE AUTÓNOMA	29.007.645	12,1
811C - OUTROS SOPORTES FINANCIEROS ÁS ENTIDADES LOCAIS	5.089.292	2,1
Total	239.389.804	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 105. Xestores da PA.4.3 no orzamento 2020

PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado
PARLAMENTO
VALEDOR DO POBO
CONSELLO DE CONTAS
CONSELLO DA CULTURA GALEGA
PRESIDENCIA DA XUNTA
AXENCIA PARA A MODERNIZACIÓN TECNOLÓXICA DE GALICIA
PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL DA PRESIDENCIA
D.X. DO GABINETE DA PRESIDENCIA
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D.X. DE XUSTIZA
D.X. DE RELACIÓNS INSTITUCIONAIS E PARLAMENTARIAS
D.X. DE EMERXENCIAS E INTERIOR
DIRECCIÓN XERAL DE RELACIÓNS EXTERIORES E COA U. EUROPEA
ACADEMIA GALEGA DE SEGURIDADE PÚBLICA
AXENCIA GALEGA DE EMERXENCIAS
CONSELLO CONSULTIVO DE GALICIA
SECRETARÍA XERAL E DO PATRIMONIO DA CONSELLERÍA DE FACENDA

Fonte: Consellería de Facenda

III.5. EIXE INSTRUMENTAL: ADMINISTRACIÓN MODERNA, EFICIENTE E DE CALIDADE

Para acadar os anteriores obxectivos precisamos unha administración eficiente, moderna, flexible e transparente, que preste servizos públicos de calidade e axude a resolver os problemas dos cidadáns e das empresas.

Para elo, precísase un persoal comprometido que debe mellorar a súa formación continua, especialmente no que atinxe a adquisicións de destrezas no manexo das TIC; pero tamén unha administración moderna debe explorar novos sistemas para incentivar o rendemento e flexibilidade que recoñezan máis a quen máis valor aporta ao servizo público.

A xeneralización dos servizos públicos dixitais e do e-goberno, debe contribuír a acadar a excelencia na xestión, posibilitando importantes economías por substitución dos sistemas tradicionais baseados no papel, e por economías de escala.

Estas novas tecnoloxías xerarán novos requirimentos e perfís profesionais, mais tamén, deixarán obsoletos un volume aínda maior doutros oficios e traballos; por iso é precisa a flexibilidade no movemento dos equipos de traballadores.

A administración debe tamén actuar como exemplo e sector tractor das principais políticas antes enunciadas, dende a innovación, implementando a compra pública innovadora e converténdose nun axente innovador en si mesmo, ata a rehabilitación dos seus edificios administrativos e vivenda pública, pasando pola eficiencia enerxética, a normalización lingüística e o dominio das linguas estranxeiras, a internacionalización, a aplicación de criterios de igualdade de xénero e non discriminación, a integración social e a protección da familia e a conciliación.

Para elo desenvolveranse as seguintes Prioridades de actuación cos seus correspondentes obxectivos instrumentais:

PA5.1. Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público. As principais actuacións neste apartado serán accións formativas para os empregados e empregadas públicas e desenvolver e aplicar estratexias e políticas de recursos humanos axeitadas ás necesidades reais para a prestación dos servizos públicos, nomeadamente a través do desenvolvemento da lei do empregado público.

PA5.2. Administración financeira transparente, eficiente e orientada a resultados, con actuacións de reformas en materia de centralización de contratos e autoprovisión, de renovación e mellora das infraestruturas públicas (novas instalacións e equipamentos) co obxecto de acadar unha xestión máis eficiente da enerxía, de garantir a tramitación telemática de todos os expedientes e trámites coa administración autonómica, de garantir a transparencia, integridade e responsabilidade na administración pública e no gasto de fondos públicos, facendo fincapé, non en implementar novas normas e requisitos, senón

en aplicar con contundencia as xa existentes e de reforzar as tarefas de planificación e de xestión dos Programas Operativos dos fondos estruturais.

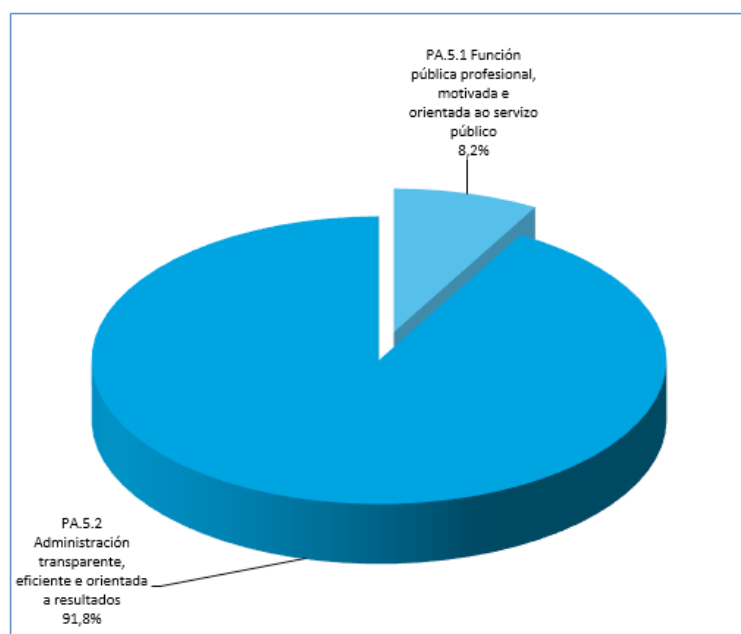
Na seguinte táboa detállase o gasto orzamentario de 2020 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro 106. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 5

E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	Importe	% total	% eixe
PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	13.057.753	0,1	8,2
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	146.226.135	1,4	91,8
Total	159.283.888	1,6	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico 66. Distribución do orzamento 2020 por prioridades de actuacións do eixe 5

Fonte: Consellería de Facenda

As táboas seguintes mostran o orzamento do eixe por fonte de financiamento e os indicadores de produtividade.

Cadro 107. Distribución do orzamento 2020 do eixe 5 por fonte de financiamento

E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	143.583.896	90,1
Orzamentos Xerais do Estado	2.505.325	1,6
FEDER	12.133.662	7,6
F.E.P.	25.309	0,0
F.S.E.	1.035.696	0,7
Total	159.283.888	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

As seguintes táboas mostran **as fontes de financiamento, os programas de gasto e os xestores** das prioridades de actuación do eixe no orzamento 2020.

Cadro 108. Distribución do orzamento 2020 do eixe 5 por prioridades de actuación e fonte de financiamento

PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	11.502.428	88,1
Orzamentos Xerais do Estado	1.555.325	11,9
Total	13.057.753	100,0
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	Importe	%
Orzamentos Xerais da C.A.	132.081.468	90,3
Orzamentos Xerais do Estado	950.000	0,6
FEDER	12.133.662	8,3
FEMP	25.309	0,0
FSE	1.035.696	0,7
Total	146.226.135	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 109. Distribución do orzamento 2020 do eixe 5 por prioridades de actuación e programas de gasto

PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	Importe	%
121B - ASESORAMENTO E DEFENSA DOS INTERESES DA COMUNIDADE AUTÓNOMA	2.750.050	21,1
122B - FORMACIÓN E PERFECCIONAMENTO DO PERSOAL DA ADMINISTRACIÓN DA C.A.	3.556.958	27,2
123A - ACCIÓN SOCIAL EN FAVOR DO PERSOAL DA ADMINISTRACIÓN	128.800	1,0
124A - DIRECCIÓN, MODERNIZACIÓN E XESTIÓN DA FUNCIÓN PÚBLICA	6.621.945	50,7
Total	13.057.753	100,0
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	Importe	%
121A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE ADMINISTRACIÓN XERAL	56.600.857	38,7
122A - AVALIACIÓN E CALIDADE DA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	1.229.045	0,8
581A - ELABORACIÓN E DIFUSIÓN ESTATÍSTICA	4.741.587	3,2
611A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE FACENDA	20.540.628	14,0
612A - PLANIFICACIÓN, ELABORACIÓN DE ORZAMENTOS E COORDINACIÓN ECONÓMICA	5.959.260	4,1
621A - ADMINISTRACIÓN FINANCEIRA, TRIBUTARIA, PATRIMONIAL E DE CONTROL.	55.410.103	37,9
621B - IMPREVISTOS E FUNCIÓNS NON CLASIFICADAS	1.744.655	1,2
Total	146.226.135	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Cadro 110. Xestores por prioridade de actuación do eixe 5 no orzamento 2020

PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
ASESORIA XURÍDICA XERAL
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
ESCOLA GALEGA DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA
CONSELLERÍA DE FACENDA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA E DO PATRIMONIO
D.X. DE FUNCIÓN PÚBLICA
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados
VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, AAPP. E XUSTIZA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA
D. X. DE AVALIACIÓN E REFORMA ADMINISTRATIVA
DELEGACIÓNS TERRITORIAIS
CONSELLERÍA DE FACENDA
SECRETARÍA XERAL TÉCNICA E DO PATRIMONIO
INTERVENCIÓN XERAL DA COMUNIDADE AUTÓNOMA
DIRECCIÓN XERAL DE PLANIFICACIÓN E ORZAMENTOS
D.X POLÍTICA FINANCEIRA, TESOURO E FONDOS EUROPEOS
INSTITUTO GALEGO DE ESTATÍSTICA
AXENCIA TRIBUTARIA DE GALICIA
CENTRO INFORMATICO XESTION TRIBUTARIA ECONOMICA E CONTABLE
CONSELLO ECONÓMICO E SOCIAL
DIRECCIÓN XERAL DE ORZAMENTOS
AXENCIA GALEGA DE INFRAESTRUTURAS
AXENCIA GALEGA DE CALIDADE ALIMENTARIA
INSTITUTO GALEGO DE SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL

Fonte: Consellería de Facenda

